Birgül Özcan

Ev Anası*



*SEL

2. BASKI

EV ANASI*

BİRGÜL ÖZCAN, 1984 yılında İzmir'de doğdu. İstanbul Üniversitesi Radyo-Televizyon ve Sinema Yayıncılığı Bölümü'nü bitirdi. Reklam ajansları ve dergilerde metin yazarlığı, editörlük yaptı. Ev hanımlığı sektöründe tam zamanlı ev anası olarak hizmet vermektedir. *Ev Anası*, yazarın ilk kitabıdır.

*SEL YAYINCILIK / ROMAN

*SEL YAYINCILIK
Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

http://www.selyayincilik.com
E-mail: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ - DAĞITIM:
Çatalçeşme Sokak, No: 19, Giriş Kat
Cağaloğlu - İstanbul
E-mail: siparis@selyayincilik.com
Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

*SEL YAYINCILIK: 753
ISBN 978-975-570-770-9

EV ANASI
Birgül Özcan
Roman

© Birgül Özcan, 2015
© Sel Yayıncılık, 2015

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Editör: Öykü Özçinik
Kapak tasarım ve teknik hazırlık: Gülay Tunç

Birinci Baskı: Şubat 2016
İkinci Baskı: Ekim 2016

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: 11931

Birgül Özcan

Ev Anası

Roman

Bu hikâye, habitatı ev olanlara, herkes giderken, kalıp konanlara, kalmanın bilgisine aşina, gitmeninkine yabancı olanlara, kitaplarla arası iyi, haritalarla ve dünya küreleriyle bozuk olanlara... Pazar poşeti taşıyıp da bavul taşımamışlara, uçaklara kafasını kaldırıp öylece bakanlara, uçağın deşip yardığı buluttaki çizgilere yara izleri gibi bakıp mahzunlaşanlara çünkü en yakından saldıranın hep en uzaklar olduğunu bilenlere. "Su güzel, gelsene," diye çağrıldığında, "Sen gir, ben beklerim," diyenlere. Ekleyenlere, ekleye ekleye kendinden azalanlara, tomurcuklu çay sevenlere. Yazları ütü yapmaktan, kışları, nevresimlere yorgan geçirmekten mevsimlerle, teldeki çamaşır yüzünden yağmurlarla arası bozulanlara... Şöyle, ağız dolusu "la dolce vita!" diyemeyen ama inatla Vita kutularına sardunya ekenlere, en az bir kez yemeğin altını, birkaç kez balataları ve nihayet gemileri yakmış bütün kadınlara, en çok da Sihem'e, anneme!

Merhaba anacım! Ben Nur. Apartmanın girişinde, duyuru panosundaki aylık yazılarda kullandığım ismimle takdim edeyim kendimi, Nur, nam-ı diğer ev anası.

Âkiller Apartmanı yöneticisiyim. Prensip olarak geçmişe ve geçmişin geçen bir zaman parçası olduğuna inanmadığım, dünün bugüne hatta geleceğe dâhil olduğunu düşündüğüm için bir özgeçmişim yok. Dokuz yıllık evliyim ve otuz yaşındayım. Radyo-Televizyon Sinema Yayıncılığı mezunuyum, altı yaşında bir oğlum, bir kocam, haşimatom ve vermem gereken on yedi kilom var. İlgi ve uzmanlık alanım, beyazlarla renklileri ayırmak, hamur yoğurmak, kırışıklara buhar püskürtmek, aş otu çorbası yapmak, toz alırken şarkı, duş alırken türkü söylemek. Favori filmlerim: Doreamon ve Esrarengiz Kasaba. Favori müziklerim: Yiğit'in uykuya, çamaşır makinesinin kurutmaya geçerken çıkardığı ses. Favori kitabım: Süpermarketlerin indirim broşürleri. Favori filozofum: Soren Kierkegaard. Favori sosyoloğum: Ankaralı Namık. Ne var? "Kızlar dura dura hiç olur, oğlan dura dura koç olur," diyen adama şarkıcı muamelesi yapacak değilim. Şiarım: "Dünya yansın ama yemek yanmasın, lavabonun içinde bulaşık kalmasın. "Hep derim, delirmek öyle toptan, öyle peşin, öyle birden olacak iş değil. Bir bakmışsın kıyamet kopmuş, umurunda değil. Hoş, kıyamet kopsa, Sûr'a üflense muhtemelen elektrikli süpürge sesinden duymam.

Kapı komşum haber vermek için zile basar, ben sonunda duyup açarım ve "aralarla mutfak kaldı; bitsin, nerede toplanacaksanız gelirim," diyerek kapıyı kapatırım. Azrail gelse içeri buyur edip, "çay mı kahve mi içersin?" diye sorarım. "Az otur; makineye çamaşır attım. Çıksın, asayım da gideriz," derim. Derim, çünkü ev anası olmak bunu gerektirir. Anlatabildim mi annem? Beni biraz tanır, içinde bulunduğum imkân ve şeraiti bilirseniz, olanların nasıl bir mahiyette tezahür ettiğini anlarsınız diye düşündüm. Ne diyordum? Geçmiş diye bir şey yoktur, evet.

Neyse, ben bir gün yine böyle delirmelerimi asmış kurumasını beklerken, heyheylerimi geceden ıslatıp, sabaha Bombay fasulyesi gibi semirdiklerini görünce, dedim sırrım içimde kalıp beni şişireceğine, yazayım; eli şişirsin. Hem yazmayıp da ne edicen? Yazmaz mı insan? Gökler, yerler, dağlar taşıyamamış da biz mi taşıyacağız? Elbet yorulunca yükümüzü indirip, bir ağaç gölgesi bulup soluklanacağız. Neticede herkesin gölgesi kendine... Okuyacaklarınız da içimde dağınık dağınık duruyordu ki hiç sevmem, ne öyle dağınıklık! Hâsılı, derledim, topladım, cifledim, kırkladım. Silktim, astım, kuruttum, ütüledim ve nihayet serdim. Neme lazım? Ev hali, belki oturmaya, okumaya gelen olur.

Rahat mısın? Ayağına terlik, arkana kırlent, aklına kafes vereyim mi annem?

I

Bir İntihar Daha Var

Bütün kadınlar hızla deliriyordu,
birinciliği ev hanımlarına verdiler.

Bazı matematik sorularının birden çok çözüm yolu vardır. Tıpkı deliliğe giden tek bir yol ya da tek bir intihar şekli olmadığı gibi. Misal, televizyon izleyerek rahatlıkla ölebilir yahut en iyi ihtimalle delirebilirsin. Bu mümkün. Şarkısı bile var: "Bir intihar daha var, o da yaşamak mı dersin?"

Hakkıyla delirirsen, inan bana hayatta kalarak da ölebilirsin ve herkes yaşadığını sanır. Hayatta kalmayı bir çeşit yaşam belirtisi sanan ahmaklar var. Ben diyeyim, yaşayan insan diye bir şey yok... Ölüler ve hayatta kalanlar var. Madem öyle, bu delirme işini de bu kadar abartmak anlamsız. Mesela bazen senin de benim gibi birikmiş bulaşığa bakıp, kirli tabaklarla sirtaki yapasın geliyor mu? Peki, tuvaleti ovarken çamaşır suyu şişesini kafana dikesin var mı? Ya televizyona birden çok terlik fırlatmışlığın? İşte bunlar hep delilik alameti. Şarkısı bile var: "Bazenler, çoğalıyor bazen."

İşte öyle anlarda, diyorum ki birkaç sinir krizi geçirir, numaradan fil taklidi de yaparsam, belki bir akıl hastanesine yatırırlar da birkaç ay nefes alırım. Bol bol okur, yazar, film

izler, hastane bahçesinde oksijen alır, çok sağlam arkadaşlar edinirim. Sağlam, evet. O hastanelerde, yoluna çıkan kaplumbağayı ezmemek için TEM'de arabasından inip, başkası da hayvana çarpmasın diye bağıran, kendini arabaların önüne atan, insanlar durmayınca da dikkat çekebilmek için soyunup, çırılçıplak koşanlar var. Dışarıda da her kutlamada havai fişekle, kuşların ödünü patlatan ve bunu eğlence olsun diye yapanlar... Martıları rahat bırakın ulan! Allah'ım, ideal yaşam dedikleri belki de budur. Akıl hastanesine kapatsınlar beni.

Gündüz ütü yaparken, bunaldığın yetmiyormuş gibi, duyacaklarınla kafanın da ütüleneceğini bile bile, eline televizyon kumandasını aldığın an var ya? Hah! İşte tam orası, deliliğin köşe başı... Ben döndüm, oradan biliyorum. Sen dönme, git radyo aç. Biliyorum, radyoları "gençliğim olmuş ziyan" temalı şarkılar söyleyen, otuz yaş altı popçular istilâ etmiş. Ne ara yaşlandılar o ergen sesleriyle, bilmiyorum. Bir de "Fütursuzdu gençliğim" adında şiiri olan bir çocukcağız vardı, yirmili yaşlarında. Sahi, ona ne oldu acaba?

Her neyse. Tamam. Aç o zaman televizyonu, aç. Açtın mı? Dinle şimdi. Adam çıkmış soruyor stüdyodaki kadınlara: "Aşkın bittiğini nasıl anlarsınız?" Cevabı bir tek kendisi biliyor, çünkü uzman, çünkü doktor. Aşk doktoru!

Aşkın bittiğini nasıl anlarmışım. Nasıl anlayacağım? Kürdan batırırım, kuru çıkıyorsa bitmiştir. Hayreti mucip!

Her şeyi anlıyorlar, her şeyi biliyorlar ama her şeyi. Her şey hakkında, her şeyi...

Geç diğer kanala. Reklam:

"Saçlarım Gelsev'i arzuluyor!"

Bu ne? Hangi kadın bu şuh ses tonuyla, saçının bir şampuanı arzuladığını söylüyordur, çok merak ediyorum.

"Ay Nuuuur, az önce süpürge açtım, belim ağrıdı valla, sen nasılsın anacım?"

"Sevda, krizdeyim sorma, saçlarım Gelsev'i arzuluyor."

Arkasından emeklilik sigortası reklamı...

Adamın biri yetmiş yaşında, piyangodan yüklü miktarda para kazanmış. Gidip sormuşlar "Ne yapacaksın amca parayla?" diye. "Umumi tuvalet yaptıracağım," demiş. Şaşırmışlar, "niye" diye sormuşlar. "Bu yaştan sonra gelen paranın, ancak içine sıçılır evladım," demiş. Ne zaman emeklilik sigortasıyla ilgili reklamları görsem, bu kıssa gelir aklıma. Geç gelen hiçbir şeyden hayır gelmez. Adalet bir, para iki... Zamanında gelmedikten sonra kaldır, tuvalete at. Para biriktiren insanları sevmiyorum. Fakir gibi yaşayan zengin cimrilerden nefret ediyorum. Tutum adı altında para diye biriktirdikleri hırslarından da midem bulanıyor. Lafı bile var: "Lanet olsun içimdeki insan sevgisine!" Anlarım ama hem zenginsin, hem Allah daha çok versin diye dua ediyorsun, hem yokluk çekiyorsun, hem harcamıyorsun hem de deli gibi biriktiriyorsun. Tamam, saçma paranı, harcama ama tadına var bari be adam, git kendi hayrına, millet hayrına iki şey yap. Her yıl dağıttığın aynı dandik Ramazan kolisinden bahsetmiyorum cukkası delinesice! Hormonlu meyve yiyorsun, antibiyotikli tavuk, yumurta alıyorsun, taze sebzeye, ete para gitmesin diye makarnaya dayanıyorsun, karnını pislikle doldurup, kendini her türlü mutluluktan mahrum bırakıyorsun, üç kuruş para biriktireceksin diye kanser olup belki olan paranı kaybedeceksin, üstüne sağlığından da olacaksın. Neymiş? Emekliliğinde rahat edeceksin. Stres altında çalışıyorsun, hazır yiyorsun, MSG'nin, GDO'nun dibine vurmuşsun. Kendini mutlu edecek hiçbir şeye kuruş para harcamıyorsun. Muhtemelen kalp krizinden, yüksek tansiyondan gebereceksin yaşlılığını göremeden. Nedir derdin?

Azrail'le sözleşme mi imzaladın? Şarkısı bile var: "Yarına çıkmaya senedin mi var?" Kıntır! Bak yine geldiler bana, Neyse geç.

Başka bir adam çıkmış, anlatıyor. Çıkarmışlar, anlatıyor, çıkabiliyor yani. Öz oğlunu, eşcinsel diye kurşuna dizmiş, "Durup dururken vurmadım," diyor. Karısı, "Oğlum eşcinsel değildi, bizi rezil etmeyin, eşcinsel olsa ben onu kendi ellerimle vururdum," diyor. Bir "aydın" yazar geliyor aklıma. "Biz, Ermenileri durup dururken kesmedik," diyor. Durup dururken ağlayasım geliyor, durup dururken. Kes!

Bak bakalım bu kanalda ne var? İp? Ustura? Uyku hapı? I-ıh! Dümbelek, gırnata, gıy gıy, vur patlasın, çal oynasın. Cinnet Mahallesi...

Bas geç!

Kadın şarkıya giriyor, kornişi kırılasıca, yırtılasıca bir perdeden. "Şimdi bana kaybolan yıllarımı..." hafakan basıyor. İstemez, eksik kalsın, sadakam olsun, vermesinler gözünü seveyim, çekemem bir daha, geç Allah aşkına!

Burada kim var? "Cünüp iken vurulan asker şehit olur mu? Hocamız az sonra yanıtlıyor." Hocanızın kafasına ponza taşıyla, hamam tasıyla vurasım, domates gibi olana kadar göbek taşına yatırıp keseleyesim var! Böyle böyle delireceğiz işte abdestimizle. Geç.

Bu kanalda ne var? Eski dizi oyuncusu, daha sonra şarkıcı, şimdi de hepsi ve aynı zamanda sunucunun programı... Kimmiş konuk?

Adı Defne Bücüroğlu ya da Fitne Fücuroğlu her neyse... Türkiye'nin sosyetik işletmecilerindenmiş. Kışları Bebek'te, yazları San Diego'da geçiriyor. Bazen de işletmeciliğini yaptığı Bodrum'daki bilmem ne biiiçte, çoluk çocuk ailece çimi-

yorlarmış. Kendisini, bu sabah programında tanımak nasip oldu. Seyredip azıcık kadınlık, medeniyet öğreneyim, feyiz alayım bari dedim ve olanlar oldu.

Kendisinden, bu sabah programı sayesinde, avokadolu köy yumurtası tarifini öğrendiğim, Sayın Defne Bücüroğlu, (sayacağız, saygı duyacağız ve alkışlayacağız hatta) bol sıfırlı maaşlarla kurumsal firmalarda çalışmak yerine âşık olduğu adamla evlenmeyi seçmiş. Kendi anlatımı buydu, bol sıfırı özellikle vurguladı. "Kocam bir gün eve geldi ve caddenin karşısındaki dükkânı kiraladım, hadi bir şeyler yap, işlet deyince ben de 'Tatlı Şeyler' kafeyi açtım," dedi. Hanımefendi, Sinoloji okumuş, Çin Dili Edebiyatı yani! Konuğunun bu bölümü okuduğuna gözlerini pörtleterek şaşıran sunucu, neden diye sordu ve Defne Bücüroğlu, o derinlikli, romantik ve enteresan hikâyesini anlatıverdi bir nefeste. Kendisi, Uzak Doğu seyahatleri yapmış ve bu seyahatlerden çok etkilenmiş. Ay o Çin Seddi neymiş öyle? Ne kadar uzun ve büyüleyiciymiş. Yemeklerine, sakinliklerine, her şeylerine hayran kalmış ve bu bölümü okumaya karar vermiş. Sunucu, Bücüroğlu'nun, bu açıklamasından tatmin olmamış olacak ki "Aman canım, hangimiz Uzak Doğu'ya seyahat etmiyoruz ki? Hepimiz ediyoruz ama hiçbirimiz Çin Dili okumuyoruz," dedi. Bunu dedi, evet! Yahu daha şuradan bakkala ekmek almaya gidip, evimize sağ dönemiyoruz. Kadın, hepimizi Çin'e gönderdi, iyi mi? Bakiye yetersiz diye öten boş akbil sesiyle sınanasıca. Altunizade metrobüs köprüsünü, ayağını vuran ayakkabıyla yürü de topuğun yara olsun, sonra o yara çorabına yapışsın da yapıştığını unut, dalgınlıkla, o çorabı cart diye ayağından çıkar, e mi! Hepimiz, Çin'e gidiyormuşuz. Biz mesela, her hafta oradayız. Bir Çin yapasımız, şöyle bir arınasımız gelir, kâh Hindistan yaparız, kâh Çin. Maksat, hava değişimi... Hanımefendi'nin

dediğine göre bu Çin gezilerinde, kendini bulmuş. Erdemli, sakin bir insan olmuş ve hırslarından arınmış. O kadar arınmış ki Bebek'teki kafe kesmemiş, başka semte de açmış. O da yetmemiş, Çeşme'ye açmış. Açtığı yerin adı da yabancı bir dilde, halk anlamına geliyormuş. O kadar iyi niyetli, o kadar pamuk kalpli ki. Annem benim ya! Halktan herkes gelsin diye bu adı koyduğunu söylemeyi ihmal etmedi. Suyun bile beş liraya satıldığı bir mekâna, halk gelmeyecek de kim gelecek, iguanalar mı? İlâhi!

Hırslarından arınan Hanımefendi, aşkından peş peşe dört çocuk doğurmuş. Doğurdukça doğurası geldiği için çocuklarının küçülen hiçbir kıyafetini, kimseye veresi gelmiyormuş. Çin felsefesinde paylaşım, hırsların en korkuncu sanırım. Bunlar, böyle tüm gerçek dışılığıyla beni benden alırken, bir daha geri dönüşü olmayan yerlere savururken, bir *Requiem for a Dream* ya da *Fahrenheit 451* sahnesinin ortasına düşmüş gibi öylece kaldım. Basiretim bağlandı, basamadım lanet gelesice kumandaya ve izlemeye devam ettim. Kendisi aslında, dolce vita bir bayanmış, öyle kurallara gelemezmiş ama kocası Şeyh Yusuf Lisesi mezunuymuş, ardından da Boğaziçi'nde dabıl yapmış, o yüzden Boğaziçi disiplini varmış kocasında. O yardım ediyormuş evde disiplini sağlamak konusunda, yoksa kendisi, dolce vita bir bayan olduğu için evde dört çocukla uğraşmak zormuş. Gerçi, çocukları üç yaşından itibaren zaten yuvaya veriyorlarmış. Çocuklar üçe kadar okuldaymış. Bilmem nereli bir bakıcıları varmış, yardım ediyormuş. Dokuz dedin mi de, çocuklar uyurlarmış zaten.

Sunucu bunları duyunca, aynı anda hem kendi ekmeğini yapan, hem sütünü sağan, hem tarlada doğuran, hem odununu kıran, yatalak anasına ve huysuz kayınbabasına, yetmedi bütün gün kahvede pişpirik oynayan kocasına rağmen, bir başına dört çocuk büyüten bu anaya duyduğu hay-

ranlığın coşkusuyla, stüdyodaki kadınlara dönüp, gözlerini pörtleterek alkış istedi. Hanımefendi, programa kırmızı saten bir elbiseyle katılmış. Üç ay önce yaptığı doğumun kilolarını, içtiği mucizevi detoks çayıyla vermiş olmanın ve aldığı övgülerin gururuyla, elbisesinin içinde kızardıkça kızardı. Seyirciler, hâlâ alkışlıyordu.

Hayatlarında belki de dolce vita sözünün yalnızca vita kısmını, eskiden kalma tanıdık bir yağ markası olarak hatırlayan o kadar kadın, bu örnek alınası, dolce vita kadını alkışlıyordu ve elimde ütü, hâlâ bön bön ekrana bakıyordum ki kapı çaldı.

Gelen Behiye'ydi, doktor randevum vardı ve sanırım 29 Ekim'di. Resmi tatil sebebiyle, Yiğit'in gittiği anaokulu da tatildi. İşkolik kocam Kerem, o gün de işteydi. Annem, Ankara'ya kardeşimi ziyarete gitmişti ve ancak öğlen İstanbul'a gelmiş olacaktı. Son çare, Behiye'den Yiğit'le kalmasını rica etmiştim, o da seve seve kabul etti. Çocuklara bayılır.

Sahi, Behiye'den bahsetmedim size değil mi? Alt kat komşum. Kocaeli'den gelin geldi. Apartmana taşınalı iki yıl olmuştur. Yirmi sekiz yaşında, hemşire ama çalışmıyor, çocuğu yok, olmasını çok istiyor, tedavi görüyor ve şimdilik ev hanımlığı sektöründe hizmet veriyor. Manyak bir kaynanası, benim gibi haşimatosu ve vermesi gereken otuz kilosu var. Kocası, İstanbul'da yapılacak metro hattı için iyi bir iş teklif alınca, evlenir evlenmez buraya yerleştiler. Bülent, metro inşaatında yüksek mühendis. Bir kadını kıskandıracak kadar pembiş, doğuştan allıklı yanakları, kocaman elleri, her daim gömleğini, kazağını içine sıkıştırdığı (paçaları biraz fazla kısa mı ne?) pantolonları ve çeşit çeşit, üzerinde bütün ülke bayraklarının olduğu, renkli pantolon askıları var. Boş vakitlerinde hobi olarak, apartmana led ışık döşüyor. Balkonda beslediği küpelilerle sohbet etmeyi ve yapı market gezmeyi

seviyor. Sağolsun, sayesinde apartman kapısının, posta kutularının, merdiven tırabzanlarının, hatta balkondaki kombilerimizin etrafında bile, geceleri yüz metreden görünen, yanarlı dönerli, led ışıklar var. Apartmanımızın adı Âkiller, ama ara ki bulasın o âkili. Kırmızı led ışıklı, Japon kerhanesi görünümlü, aile apartmanı! Sor, kaç defa Japon kerhanesi gördün? Hiç! Yine de daha önce yaşadığın evler mi, burası mı diye sorsalar, burası derim.

Âkiller Apartmanı'ndan önce, iki ev, iki semt gezdim ben. Bundan dokuz yıl önce, evlendiğim sene Üsküdar'a gelin gittim. Evlenince bir yerden çok, kendinden gider, kendine gelirmiş kadın milleti. Ben öğrendim, ondan sebep gelin gitmek mühim. İlk evimiz, Üsküdar'da sahil yolunun hemen arkasındaki birahaneler sokağındaydı. Gece içip, şakımaya başlayan adamlar sayesinde Türk sanat müziği repertuvarım, Üsküdar Musiki Cemiyeti üyeleriyle kapışır. "Unuturum diye yorma kendini" şarkısını, ilk kez bir sarhoştan dinleyip sevmiştim. Apartman üç katlıydı ve koskoca apartmanda, kapının önünde günlerdir ölü yatan fareden müteşekkil haneyi saymazsak, sadece üç daire doluydu. İki öğrenci evi ve bizimki... Evimiz arka cepheydi, sokağa bakıyordu, karşı dairemiz de Kız Kulesi'ne. Deniz manzaralı bir cemaat eviydi. Haftanın neredeyse her gecesi tanımadığım bir sürü genç, yaşlı, sakallı abi, apartmanı dolduruyordu. Evlerinde pişen maklubenin, kapının önündeki ayakkabıların, haddi hesabı yoktu. Deniz manzarası eşliğinde ibadet edip, çay içiyorlardı. Mutfağımız, apartman boşluğuna bakardı. Mutfağın ışığını açtığım anda yaptıkları işi bırakır, ışığı kapatıp içeri kaçarlardı. Ne bir selam, ne bir kelam... Aramızda iki metre mesafe olmadan, aynı suyun altında bulaşık yıkadık ama bir gün selamlaşmadık. Çoğu, kardeşim yaşındaydı ama namahremdim. Ne kavurduğum irmik hel-

vasından, açtığım sembusekten verdim onlara, ne de onların maklubesini yedim. Orada otururken kısa süreliğine "A pılas" okuyucu kitlesine hitap eden bir seyahat dergisinde editörlük yaptım. Mide bulantısıyla geçen tahammülfersa günler... Yok anam! Hamile falan değildim. Her gün, "Yemeğe çıkıyoroouuuz, nereye gidelim? Çayniiiiiz mi olsun luka mı? Ayy cast ebaat iitin olmasın piliiiz," diyen bir kadın güruhuyla aynı odadaydım. Otelde yaşayan yazarlarla ilgili yazı dizileri hazırlamak istiyordum ama yeni çıkan börbırii trençkot ve bilmem kaç metre uzunluğundaki yatlarla ilgili tanıtım metinleri yazıyordum çünkü "A pılas" olmak, böyle şeyler okumayı gerektirir. Bastım istifayı, kırdım dizimi, oturdum. O kış, evde kendi hayali dergim için haber yazıp durdum aklımdan.

Ev anası: "Fashion for Desperate Housewifes" derginizin Ocak sayısında bu ay, içinizi ısıtacak trendler... Öne çıkan, eskimeyen bir klasik! Çamaşır sulu, dizi çıkmış pijama üstüne çekilmiş çorap ile evlerde fırtına gibi esmeye, hazır mısınız?

Dergi işini bir kenara koyup, oda ısısında soğumaya bıraktım. Kendimi yemek kitaplarına verdim. Kerem hariç kimse, durumdan memnun değildi. Annem, teyzem ve kız arkadaşlarımdan oluşan ordu, her gün telefonla "evde çürüdüğümü" söylüyor, daha ne kadar "evde oturup" kendimi körelteceğimi soruyorlardı. Ben de çözüm olarak, bildiklerimi sık sık tekrar etmeye, cümle içinde kullanmaya gayret etmeye başladım.

"Nur, canım bakkala gidiyorum, bir şey istiyor musun?"

"Bakkala mı gidiyorsun? Kırbacını almayı unutma!"

"Anlaşıldı. Passiflora da alayım ben, eczane açıksa."

"Kızımız olursa, adını Passiflora mı koysak Kerem? Prozac'tan da güzel erkek ismi olur bak!"

Gündüzleri evde yaşam, bir tiyatro sahnesindeki dekora dâhil olmak gibiydi. Sanki vitrindeki el çiçeğim, hurçtaki tar-

latanlı gelinlik, kenarları oyalı yazmalar, dantelli havlular, saten bohçalar, seccadeler, gül kokulu tespihler, rahibe işi, tığ işi masa örtüleri, iğne oyası tepsi örtüleri, lavanta keseleri, kristaller, çelikler, teflonlar, porselenler, seramikler, borcamlar, plastikler, silikonlar, hepsi ama hepsi, kalu beladan beri oradaymış gibi, yerini şıp diye bulmuş gibi bana bakıp, tiradımı atmamı bekliyorlardı. 84 parça çatal bıçak takımı, 77 parça yemek takımı, 16 parça tencere seti, 24 parça çay takımı... Hepsi birden, ben tek! Becerip takım olmuşlar, set haline gelmişler, yan yana dizilip durdukları yere yakışmışlardı, ben hariç! Hiçbiriyle göz göze gelmek istemiyordum. Monologum, şöyleydi: Pıst, fıst, pıst, pıst! Pencere pervazına pisleyen kuş boklarını, ovma teliyle çıkarıyordum. Süngerin yeşil yüzüyle çelik tencereleri, yumuşak yüzüyle de kristal bardakları temizliyordum. Yağ sök, leke çöz, biraz daha sık. Püskürt. Pıst, pıst, fıst, fıst... Plastik dondurma kaplarına tıkıştırıp, buzluğa attığım böreklerim, köftelerim, rondodan geçirilmiş bayat ekmek kırıntılarım ve ben, her an taarruza geçebilecek "gelesi misafirlere" karşı hazırlıklıydık.

Yemek, temizlik bitince, mutfak alışverişi bahanesiyle, semti keşfe çıkıyordum. Gün içinde sahile inip kayalıkların arasında gezen fareleri izliyor, eskicileri keşfediyor, sokaklardaki camileri, türbeleri geziyor, sonra da birahane manzaralı evimde inzivaya çekiliyordum. Alt katımdaki ganyan bayiinden gelen Jokey TV gürültüsüyle ne kadar mümkünse, o kadar. Yarış olmadığı zamanlarda da telefonuma gelen mesajlar ve sokaktan geçen geri dönüşüm aracı anonsları, patates soğan kamyonları, market otobüsleri ve seyyar overlokçular sağolsun, hiç yalnız kalmıyordum.

"Madam Kokoş'un renkli dünyası artık evinizde!"

Evimde mi, nerede? Allah kahretsin, buraya da mı girdiler, nerede?

"Sayın mahalle sakinleri, sakin olun ve evinizdeki çöpleri geri dönüşüm anonsunu duyunca, hemen yere bırakın, etrafınız sarıldı! Pet şişeleri bize vermek varken, biriktirip, kâğıt toplayan çocuklara veriyormuşsun Nur Hanım! Hakkında şikâyet var!"

"Hem yakın, hem güvenli, bilirsiniz, alırken kâr edersiniz. Mutluluğunuzu soranlara, Şu Market'ten dersiniz. Şu market!"

"Taşköprü sarımsak, cacığa koy, turşuna koy, yemeğine koy."

"Halı, kilim, yolluk kenarı dikilir, overlok çekilir. Beş dakikada teslim edilir."

Beş dakika, evde yaşayan biri için önemlidir çünkü. Yıka, soy, kes, doğra, rendele, yoğur, süz, dök, at, karıştır, kapat, aç, ov, sık, ser, tak, çıkar, as, topla, çek, indir, kaldır, katla, koy, çıkar, geçir, diz, ayıkla, kazı, sula, kurut, su dökün, tarak vur, çaput geçir, hızlan, hızlan! Kapı çalıyor, kapıya bak!

Birkaç ay sonra, sokağımızdaki birahanelerin vukuatı, kapımızın önündeki polis ve ambulans sireni sesi artınca, başka semte taşındık.

Beşiktaş maceramız da böylece başlamış oldu. Hey gidi Kokmaz Çeşme Sokak! Taşındığım apartman dört haneliydi. Bu kez ölü fare yoktu ama apartman boşluğunda mahsur kalan bir martımız vardı. Her gün pişirdiğim yemekten veriyordum ona. Çırpınıp yükselmeye çalışsa da duvarlara çarpıp bir türlü çıkamadığı için haftalarca evcilimiz olarak yaşadı yavrum. Sonrasında kuş gözlemcisi bir arkadaşımızla martıyı kurtardık. Kurtulduğuna sevindim ama yine yalnız kalmıştım. Koskoca apartmanda, alt katımızda oturan Reyhan Teyze, onun altında sigortacı oğlu ve gelini, onların da altında ev-ofis çalışan iki genç vardı. Reyhan Teyze bir garipti. Herhangi bir sebeple kapısını çalmak zorunda ka-

lırsam, önce arardım. "Reyhan Teyze, ben geliyorum," derdim. "Ölüyorum, imdat!" diye bağırsam dahi bana kapıyı açmazdı, korkaktı, çünkü yaşlı olmak bunu gerektirir. Demek insanın vakti azaldıkça, canının kıymeti de artıyordu. O kadar korkaktı ki apartmana gelen faturaları incelediğimde adını gizlediğini fark ettim. Adı Saniye'ymiş. Benim sancak saçlı Saniyem, bana kendini aylarca Reyhan diye yutturmuş meğer. Oğlu da cinsin önde gideniydi. Anasının evine girmezdi. Anlayacağınız, gayet seviyeli bir ilişkileri vardı. Hafta sonları alışverişe gider, üstlerine başlarına aldıklarını kapı eşiğinde poşetlerinden çıkarır, analarına gösterir, sonra tekrar poşetlere koyup, evlerine giderlerdi. Biz de inip çıkarken, bu garip piyese şahit olurduk. Oğlu, pazar sabahları bütün neşesiyle uyanıp, "Ama benim ciğerim yanar, ten oyalanır, can kanar" şarkısını böğürürdü. Saniye Teyze'nin dediğine göre, bu apartman zaten onlarındı, bir de Yıldız'da apartmanları vardı. Kot farkı, yokuş mokuş diye, orayı kiraya vermişler. Bunu duyduğumdan beri her "Ama benim ciğerim yanar" diye böğürdüğünde, "niye yanıyor için? Kirada olan benim, çatı katında oturan, damlayan çatı yüzünden her gün tuvalete kovayla su döken, benim. Defol, git zıbar!" diye apartman boşluğundan aşağı hönküresim gelirdi. Edebimle döner kıçımı, uyumaya çalışırdım. Hava sıcak, camı da kapatamaz, iğrenç sesiyle okuduğu şarkıyı dinlemek zorunda kalırdık. Ev, Barbaros Caddesi'ne çok yakındı. Ardımız silme "festfutçu"ydu. Arka balkon, sürekli kızartma yağı kokardı. Sonra baktık, apartmanın önünde de aynı koku. Fark ettik ki hamburgerci, havalandırma borusunu bizim apartmanın girişine dayamış. Yasak bu, imza toplayalım dedik. Saniye cadısı "Öyle şeye imza vermem, ben ilaç yazdırıyorum sağlık ocağında. Belediyeyle ters düşemem," dedi.

Ben de böyle bir apartmana çocuk doğuramam dedim! Baktık, her ay çatıdan akan suyu kovayla tuvalete, cebimizden çıkan kira parasını da leğenle ev sahibinin cebine döküyoruz, taşındık.

Anlayacağınız yine tebdil-i mekân... Gel gör, ferahlığı ara ki bulasın. Şarkısı bile var. "Nereye gitsem, yanımda götürüyorum çilelerimi." Ver elini Bakırköy! Rabbim gönlüme göre verdi. Deli olacak hastanın, hastane ayağına gelirmiş.

O yıl, yeni eve taşınır taşınmaz hastalandım. Yaz günü, üstelik hamile halimle, zatürree olmayı başardım. İğne yaptırmak için eczaneye gittim. Girdiğim eczanenin sahibi dükkân duvarına, borcu olanların isimlerini yazmış yapışkan kâğıtlara. Sinirden, kâğıtları yiyecektim. Kasap borcu sanki... Çıktım başka bir eczaneye girdim, orada da sahibi dükkânı kalfaya bırakıp tatile gitmiş. Eczane değil, hamam... Nasıl sıcak! Meğer üç yıldır, böyleymiş durum. Kadın, her yaz bozuk klimayla kızı orada bırakıp, tatile gidiyormuş. Kalfa da koymuş kıçını taşa, kapı önünde serinlemeye çalışıyor. "O sayfiye yerinde popon cayır cayır yansın, oturama e mi!" diye söylene söylene çıktım dükkândan ama yanan benim kıçımdı. Adaletini sevdiğimin dünyası...

Sorunlu iki apartman hayatından sonra, bu mahallede de bana huzur yoktu anlaşılan. Buraya da çocuk doğunca yalnız kalmayayım, hem anneme yakın olayım diye taşınmıştım. Yine de diğer semtlerden daha iyi olacağını düşünüyordum. En azından burası bir "aile apartmanı"ydı. Ev hanımlığından ev analığına terfi etmek üzereydim. Bizim sektörde terfi bu şekilde... Kariyer değil bariyer!

Âkiller Apartmanı'nda, üst kat komşum Sevda, beni ilk gördüğünde kocasına "Alttakine gidicem," demiş. Kocası Vural da kendi ismi hiçbir önyargıya sebep olmuyormuş gibi, benim için "Seni dövmesin? Emin misin? Çok suratsız,"

demiş. Yahu senin adın Vural, benim gibi ismiyle müsemma bir kadın için, adı Nur olan bir kadın için, karına, "suratsız, seni dövmesin," diyorsun. Hadsiz! Gerçi, Sevda da deli... Gelip, ne anlatıyorsun bana? Olsun, dürüst kız, bu yüzden sevmiyor muyum hem onu? Neyse, Sevda geldi. Dövmedim, aksine kardeşim kadar sevdim. Hayatımda ilk ve son kez de olsa sırf o ısrar etti diye, güne katıldım. Yemediğim kadar kısır, patates salatası ve kadayıflı muhallebi yedim. Sayısız Türk kahvesi ve tomurcuklu çay içip, beni cehenneme götürecek kadar çok dedikodu yaptım.

Canım Sevda... On yıldır Vural'la evli. Tırt Hava Yolları'nda hosteslik yapıyordu, çıkardılar. Şirket yönetmeliğinin, bilmem kaçıncı maddesindeki zıkkım bendinde yer alan esaslara uygun çalışmayan bağışıklık sistemi yüzünden kilo alınca, ölçüleri Tırt Hava Yolları'nın çalışanları için belirlediği standardın üzerine çıkmış. Bunu da yazılı bir belgeyle kendisine beyan edip, artık kabin memurluğu yapamayacağını söyleyip, ücretsiz izne ayrılmasını uygun görmüşler. Kadın dediğin kendine bakacakmış, hele bir de hostesse, çok dikkat edecekmiş. Sevda'nın da bir çocuğu, bir kocası, dünya tatlısı bir kaynanası (kaynana mühim), haşimatosu ve vermesi gereken yirmi kilosu var. Ayrıca belirtmeliyim ki kendisi profesyonel bir Müge Anlı izleyicisi olarak istese, Adli Tıp'ta yahut kayıp şube büroda dedektif olarak işe başlayabilir.

Sevda, bizden eski... On yıldır bu apartmanda. Bir oğlu var. Benimkiyle yaşıt sayılır. Ayaz, altı yaşında... Apartman dayısının. Anne babası, Vural'a vermek istememişler Sevda'yı. Babası, amcasının oğluyla evlensin diye çok baskı yapmış, annesi de babasına arka çıkınca ikisine de küsüp, Vural'la kaçmış. Kaçmış dediysem, kimseye haber vermeden nikâh kıydırıp, biz evlendik demişler. Ne annesini ne

babasını gördüm bunca yıl. Sevda da bahsetmez. Dayısı sahip çıkmış bir tek. Sevda, Vural'la ve ailesiyle olan durumu anlatınca, bu evi verip, geçin oturun istediğiniz kadar demiş. Dayısı Nihat Amca, aynı zamanda bizim de ev sahibimiz olur. Almanya'da yaşıyor. Kirayı hesabına yatırırız yıllardır. Apartmanda, yalnızca Sevda'nın dairesinin üstünde boş bir çatı katı dairesi var. İçinde ufak tefek eşyası, mobilyası var. Döşeli sayılır, aslında terası da pek güzel ama kabarmayan duvarı, akmayan tavanı yok. Dayısı tadilata, Sevda da kiracı bulmaya yanaşmayınca, boş daire bize yaradı. Yazın bazen demliği kaptığımız gibi çıkıp terasta sabahlıyoruz. Sevda, Behiye, ben, bazen de Kamuran Teyze.

Kamuran Teyze giriş katta oğluyla oturuyor. Emlakçı. Aramızda, çalışan tek kadın... Ev dışı kariyeri olan desem, daha doğru olur. Şimdi bizimkiler okursa carlarlar "niye kız, bizimki iş değil mi?" diye. Kamuran Teyze arada bir, birini kolundan tutar, çatıyı kiraya vermeye çalışır ama tavanı gören kaçar. Sevda, her defasında "Evi veresim yok hiç, dayımı da arayasım," diyorsa da ne yapsın kadın? Oğlu Ergin, üniversiteye başladı bu yıl. Para lazım. Ergin daha bebekken defolup giden kocası yüzünden, tek başına baktı oğluna. Şerefsiz, ekmek almaya diye çıkıp bir daha geri gelmemiş. O çok konuşmaz, anlatmaz, ben de Sevda'nın anlattığı kadarını biliyorum zaten. Önce öldü kaldı sanmış, kayboldu, başına bir iş geldi diye düşünmüş. Aramadık karakol, gitmedik hastane bırakmamış. Kaçmış olabileceğini konduramamış ama yıllar sonra duyan, gören, tekrar evlendiğini, Manisa'da yaşadığını söyleyince, cumaları kavurduğu helvadan vazgeçip rakı içmeye başlamış. Alkolik kelimesini sevmiyorum, lanet gelsin! Kronik içicidir Kamuran Teyze. Yine de nefesindeki anason kokusunu almasam, anlamam. Bir kez sarhoş görmedim onu. Akıllı kadındır, kitap okur, sanattan

anlar, filleri sever. Ne zaman fillerle ilgili bir belgesele denk gelsem mutlaka arar haber veririm. Fil sever dediysem öyle filli biblo, cıncık mıncık biriktirmez, basbayağı hayvanın kendine meftundur. Fillerle ilgili şiirler yazdığını söylemişti bir keresinde, öyle bir sevgi. Daphne Sheldrick'i onun sayesinde tanıdım. Radyo Televizyon Sinema okudum deyince hemen "*Arkadaşım Goril*'i izledin mi?" diye sormuştu. "Hani şu anaları, dişleri için öldürülmüş yetim filleri yavruyken sahiplenip büyüten Daphne Sheldrick'in hayatını anlatan belgesel. Çok güzel!"

Sensin güzel be teyzem! İzler izlemez Daphne Sheldrick'in fotoğraflarını bulup bastırdım. Evine götürdüğüm gün de ağlaya ağlaya bana Mary'nin hikâyesini anlattı. Sirkte zorla çalıştırılan, tarihte idam edilen ilk fil, Mary. Yiğit'in kırk mevlidinde, Mary'nin ruhuna da Yâsin istemişliği var. Canım Kamuran Teyzem... Yanında biri, kazara başka bir konu hakkında konuşurken, filler tepişiyor olan çimenlere oluyor deyimini cümle içinde geçirmeye görsün. Hemen meşhur fırçasını atar. "Yahu, şu benzetmeyi yapıp durmayın. Fil denen hayvan, yeryüzünde empatisi, hissiyatı en güçlü yaratık. Çimen, 'beni ezdin,' dese üzerine bir daha basarsa namerdim. Nerede insanoğlunda fillerdeki ciğer?"

İşte böyle, bizim Âkiller Apartmanı mevcudu bu kadar anacım.

Ben en iyisi, televizyonda Fitne Fücuroğlu'nu gördüğüm güne döneyim, doktor randevum olan güne.

Behiye ütü masasına, çamaşır sepetine göz atıp, "Yine erkenden uyanıp ütüye giriştiğine göre, gece uyumadın," dedi. Gece uyumayınca, ertesi güne zinde başlamak gibi âdetlerim var. "Yok, uyumadım hiç. Bir saat kafamı koyayım dedim, saçma sapan bir rüya gördüm, sonra uyanınca da uyku tutmadı," dedim.

"Hayrolsun bacım, sabah niyetine anlat bakayım, ne gördün?" dedi. Döküldüm.

"Önce Asuman Karusel mi neyse onu gördüm. Bir mağazaya gitmişim, kıyafet bakıyorum, Allah'ım ne giysem cuk oturuyor, etikete bakıyorum, small. Heyt be! Üzerime oluyor. Sonra o geliyor, reklamlardaki haliyle 'M, S, L, nedir mesele?' diyor. Nasıl şişmiş! 'Mesele yok, her şey gayet iyi, bak S beden oldu bana. Sen kendine bir çeki düzen ver, şişmiş her yanın,' diyorum. Çantasından aynı Ayşe Teyze'nin şişesi gibi, birden bir şey çıkarıyor, bakıyorum, nutella. 'Bunu ye, iki hafta, iki öğün, iki kavanoz, anında L'sin kuzum,' diyor. Of, nasıl korkuyorum. 'Hayır,' diyorum. 'iyiyim böyle.' 'Ye balım ya! Atın ölümü arpadan olsun. Rüya bu zaten, sen zayıf falan da değilsin, haşimatosun. Ye bak, yemek kaşığı vereyim dur ben sana, onunla ye,' diyor. Tırsıp, kavanozu alıyorum elime. Bakıyorum, tam o anda içeriye naralar ata ata, üzerinde bağışıklık sistemi yazan biri giriyor. Ne oluyor dememe kalmıyor, bakıyorum, sarhoş. 'İçtin mi lan? Leş gibi kokuyorsun, Allah belanı versin,' diyorum. 'Verdi zaten, dostumu düşmanımı şaşırdım, dertten gittim, senin tiroidine saldırdım,' diyor. 'Ne tiroidi, ne saldırması, ne derdi, dert benim derdim, sana ne oluyor? Senin görevin beni korumak,' diyorum. 'Benim derdimi bu kadar içselleştirmenin ne manası var?' diyorum. 'Kızma bana. Şiddete meyyalim vallahi dertten, yoksa hiç şiddet yanlısı biri değilim, kusura bakma,' diyor. 'Lan, film replikleriyle konuşma, ne saçmalıyorsun,' diyorum. 'Benim yüzümden, benim yüzümden!' diye başlıyor ağlamaya, aynı *Babam ve Oğlum*'daki Çetin Tekindor gibi, böyle içli içli. Acıyorum. Biri önümde ağlamasın. Dayanamam, ne yapayım? 'Ne kusuru ya? Kusur görenindir,' deyip sırtını sıvazlıyorum, ezilmesin diye, yazık! İçkili zaten, sarhoşla atışılmaz, sonra araştırırım ney-

miş haşimato, saldırı diyorum içimden. Bir tedirginlik alıyor beni, sonra bir sıkıntı hissediyorum, göbeğim çatlayacakmış gibi. Ah diyorum, bir bakıyorum, kotun düğmesi patlamış, buna nasıl sığdım ki zaten diyorum. Bakıyorum, bağışıklık sistemim nasıl ağlıyor, nasıl ağlıyor benim yüzümden, benim yüzümden diye. Bir yandan onu teselli et, bir yanda nutella, bir yanda kaşık... Allah'ım, ne yapacağım diyorum, nutellayı yesem mi, bağışıklık sistemime bir kahve yapıp ayıltsam mı derken, uyanmışım."

Behiye bir yandan anlattığım rüyayı bir kez olsun sözümü kesmeden dinlerken, diğer yandan sepetteki çorapları katlamaya koyulmuştu. "Kızım," dedi. "İnternette yazan her şeye ne bakıyon? İnternetten o kadar çok makale okudun ki tiroitle ilgili... Sapıttın, rüyaların da sapıttı. Hele bir sakin ol. Benim gibi çok kilo aldın birden diye illa haşimato olacak halin yok, değilsindir belki."

"İyi de," dedim. "Kabızım, şişiyorum, sürekli halsizim, asabiyim, sürekli bağırıp çağırıyorum, her şeye söyleniyorum, vır vır vır, dır dır dır. Kerem'in de başının etini yiyorum, saçma sapan şeylerden kavga çıkarıyorum. İçimden hiçbir şey yapmak gelmiyor, sürekli depresyondayım, saçlarım dökülüyor, her şey ağır çekim halinde, konuştuklarım iki üç saniye geriden geliyor gibi bir his içindeyim. Beynimle kulağım arasında senkron kayması var. Üçüncü sınıf yerli dizilere döndü hayatım. Tam olarak bu cümlelerle olmasa da o internet sitelerinin hepsi bu semptomları sayıyor, tesadüf mü sence?" Bu saydıklarımın çoğu, fıtratımmış zaten!

"Tamam," dedim. "Randevu saatim geldi, Yiğit'i tutarsın değil mi?" Yiğit bakılması değil, tutulması gereken bir çocuk, zira boş zamanlarında ki takdir edersiniz ki bir çocuğun boş zamanı çoktur, koltuk ve komodin üzerinden atlamak

gibi hobileri var. "Yiğidom beni hiç üzmez, sen merak etme annesi," dedi. Henüz anne olmamış kadın saflığı diye bir şey var. Ne tatlı... Yok, iflah olmaz bu Behiye, tabi Yiğit'in nispeten kolay zamanlarını gördü. Günde ortalama sekiz kere cıvık kakalı bebek bezi değiştiren, üzeri mama lekesiyle dolu penye pijamalı, yağlı saçlı, gözü mor halkalı Zombi Nur'a denk gelseydi, görürdüm iyimserliğini.

Yiğit'i Behiye'ye bıraktım, bindim, gittim doktora. Doktor dediysek profesör, boru değil! Nereden anlıyoruz boru olmadığını? Özel muayenehanesine gidip, boru gibi para ödedim, oradan anlıyoruz. Profesör tahlillere baktı, böyle gözlüğünü burnunun ucuna doğru kaydırdı, döndü "Yüzde doksan sekiz haşimatosun," dedi. Yüzden doksan sekizi çıkardım hemen. İki! Allah'ım, iki, sayıyla: 2! Gözüme birden nasıl büyük bir rakam gibi göründü, anlatamam, birden bile büyük, o kadar büyük yani! Yüzde ikilik bir kısmımla, hemen içimden serbest çağrışımladım: Haşimato, Hiroşima, Nagazaki, Park Chan Wook, Wan Kar Wai, Asuman Kırauze... Haşimato ne be? Saniyenin binde biri kadar, belki o kadar bir süre, gözlerimi düşündüm. Minikler, çekik sayılırlar, şişmanlıyorum. Sumo mu olacağım Allahım? Ya bütün sumolar haşimatoysa, ya ben de sumolaşacaksam zamanla? Belimdeki kırmızı, kalın bantlı şişme donla hayal ettim kendimi, hayalimden tiksindim o dakika! Uzak Doğu sineması yüzünden hepsi dedim. Kim Ku Duk izlemeyecektim o kadar. NBC izleyecektim. (Kanal değil, Nuri Bilge Ceylan.) Onun filmlerini izleseydin, en fazla behçet hastası olurdum.

Durdum, nefes aldım. Doktora dönüp "Haşimato mu?" dedim. Bu kez dışımdan... "Evet, bağışıklık sisteminde sorun var," dedi.

Bağışıklık sistemim, bünyeme ait olduğu halde, tiroit bezimi yabancı kabul edip ona saldırıyor, tehlikeli antikorlar

üretip onları tiroidimin üzerine salıyormuş. Tiroit bezim hormon üretemediği için küçülüp neredeyse yok olma noktasına gelmiş.

Eve döndüm. Behiye kıvama gelmiş, benimkine Yiğidom yerine, Chuky diye hitap etmeye başlamıştı. Göz göze geldik, yüzümdeki ifadeden haberlerin iyi olmadığını anlamış olacak ki uzatmadan, "Kaçlık verdi?" dedi. "Şimdilik yirmi beşlikle başla, yavaş yavaş artırırız, muhtemelen yüzlük işini görür," dedi. Annem geldi sonra, yüzümün halini görünce önce sigara ve ilaç poşetiyle birlikte çantasının demir başlarından Feyruz CD'sini uzatıp "şunu taksana hele" dedi. Gittim taktım. Nassam Alayna El Hawa, en sevdiği. Annem sağolsun, hayatımın fon müziği... Başımı öptü. Kısaca anlattım. Her zamanki ciddiyetiyle dinledi, sonra da "Yiğit'in mevlidine gelen Ceren'in anası yüzünden," dedi. "Kadın bütün gün bir Yiğit'e bir sana baktı, bir kere maşallah demedi, gözüyle devirdi yelloz, nazar değdi pişom, nefes kızım, nazar hep," dedi. Sonra da tütsü olarak yakmak için, "tedavi amaçlı baharat" çekmecesinde söylene söylene harmel aramaya koyuldu. "Evet anne, haklısın. Nefesle nazardan kesin," dedim. Kafanız azıcık çalışıyorsa, annenizle tartışmamanız ve böyle anlarda susmanız gerektiğini öğrenmişsinizdir, benden öğrenecek haliniz yok. Alternatif tıp tanımındaki tıbbın, nereden geldiğini de anlamışsınızdır artık. Tıp! Ne kitap okursam okuyayım annemin takacağı kulp elinde hazır bekler. Ne teşhis beğendirebildim, ne tedavi, ne de kitap... Hangi kitabı elime alsam, alır onu gözümde iki sözüyle muska boyutuna getirir.

Lohusalık çoktan bitmişti, hatta Yiğit'i sütten keseli üç yıl oluyordu ama girdiğim lanet gelesice depresyondan çıkmak bilmemiştim. Doktora gitmeye karar verene kadar kendimce bilimsel çareler bulmaya çalışmıştım.

Bilimsel demişken, bilim insanlarına sevgim meşhurdur, yeri geldi madem, onların da hatırları kalmasın. Belki olur da bu dellenmelerimi okuyan, meslek aşkıyla kavrulan bir bilim insanı çıkar diye yazıyorum.

"Sevgili bilim insanları, geçen gün gazetede yedi milyon yıllık kafatası bulduğunuzu okudum. Aferin! Peki, kafadaki migrene çare nerede? Hiç! Her gün tivitır, feysbuk ve bütün internet gazetelerinde 'migrene çare bulundu' haberi okumak ümidiyle geziniyorum. Ama yok! Merak ediyorum, acaba bu ay da migrene çare bulmak yerine, hangi bozonu buldunuz? O laboratuvarlarda ne yapıyorsunuz bütün gün annem? Fareleri kesip biçip, daimond dash oynayın anca! Siz atomu parçalamaya çalışmayı bırakıp, migrene çare bulana kadar ben de mikroskoplarınızı tek tek parçalamazsam insan değilim! Şimdilik bu konuyu kapatıyorum ama yarın yine gazetelerde, konuşan robot yaptığınızı görürsem, onu da gelir parçalarım!"

Neyse migrenimi bırakıp, depresyonuma döneyim. Haşimato teşhisi konana kadar, sebebini depresyona bağladığım uykusuzluk, mutsuzluk, halsizlik gibi şikâyetlerim artınca, dediğim gibi, çözüm aramaya başladım. Terapistlerin seansı bütçeyi sarsıp, yeni bir depresyona sebebiyet vermesin diye, ucuza kaçıp çaresizlikle kendimi "kişisel gelişim kitabı mı okusam yoksa?" diye söylenirken buldum. O kadar çaresizim yani, düşünün artık! O ara aklına, fikrine çok önem verdiğim, biri psikoloji mezunu, diğeri bütün kitabevlerini hacı gibi tavaf edip, yeni çıkan her kitabı hatim eden iki arkadaşım aynı anda "Bir kitap okudum, çok iyi geldi," deyince, gidip aldım bahsi geçen kitabı. *Antik Ho'opoponopono Öğretisi*. Anneme de dalga geçecek malzeme çıktı böylece.

Kitabı elime alır almaz okumakta da yazmakta da zorlandığım o antin kuntin adı dikkatimi çekti. O nasıl bir isimdi

yahu? Hulahopa bile bir ay öncesine kadar holalup diyen bir kadınım. Yıllarca floresan'a bile floransa demişim. Otuzuma gelmişim, hâlâ "sofrayı sirkeliyorum!" *Ho'oponopono mu*? Kitabın kapağındaki yazıyı görünce irkildim. "Hayatınızdaki bütün sınırları kaldırın!" Ne demek o? Benim gibi kontrol manyağı bir kadın, sınır kaldıracak öyle mi? Porno dergi almış ergen gibi korka korka kitabı çantama attım. Sanki biri görse "Ay eziiik! NLP kitabı okuyor, yazık!" deyip, avucuma bozuk para sıkıştıracakmış gibi korkuyla alıp, eve kaçtım.

İlk NLP kitabını, seneler önce annemde görmüştüm. Yeni emekli olmuştu ve babamla ciddi sorunları vardı. Evdeydi ama kafa olarak emekliliği asla kabul etmeyen bir işkoliğe yakışır şekilde, bedelsiz olarak komşuların kaşlarını, bıyıklarını iplikle almaya, çocuklarının ev ödevlerini yapmaya, iğne oyasından tepsi örtüleri işlemeye, çocuğu olmayana, saçkıran olana, tedavi edici özel karışımlar hazırlamaya kendini adamıştı. O günlerde Mehlika Teyze, anneme o meşum kitabı hediye ederken, aynı zamanda bir tarikat tavsiyesinde de bulunmuş oldu. *İçindeki Dev Uyansın*. Annem, tuğla gibi kitabı elinden düşürmeden okumaya başladı, sonra Samway denen tarikata girdi. Sam Amca'nın tarikatı sağolsun, annem, konsantre deterjanlar satıp bizi Belek'te birinci sınıf bir tatil köyüne götürecek kadar çok para kazandı ama babam kudurdu. Annem toplantılara gidiyor, plaketler alıyor, konuşmalar yapıyordu. Tey tey tey! Babamın duruma el koymasıyla, annem içindeki deve bir bilet aldı, bir kutu bal verip uzun bir kış uykusuna yatmak üzere memleketine gönderdi. Velhasılıkelam o gün bu gündür devdi, güçtü, kuantumdu, bunlar bende gaz yapıyor. Koçsun, aslansın, kaplansın; çaresizsiniz ya da çare sizsiniz; limitsizsiniz, yeter ki isteyin olur; evren yapar, tüm bu klişeler zaten bana göre değil ama bu kitap farklıydı, daha uhrevi şeylerden bahse-

diyordu. Bir terapistin hastalarını görmeden uzaktan iyileştirdiğinden, şifa verdiğinden bahsediyordu mesela. İnsanlar bu mucize karşısında eğiliyordu. Ben hariç! Bende artık her şey şok değil, tırt etkisi yaratıyor, ne yapayım?

Pasolini demiş ki "Kültürel bir çöl yaratılmışsa orada her şey satılabilir çünkü çölde her şey, mucize etkisi yaratır." O kadar çaresizdim ki bu çölde hoponopono okuyordum ve mucize olduğuna inanmak istiyordum.

Gerçi mucizlere inanmam için bu tarz kitapları okumama ya da "kültürel bir çölde" bulunmama gerek yok. Mesela Yiğit ne zaman ateşlense, kaynanamı ararım, "Üzülme kızım, ben 41 Yâsin okurum şimdi, buradan gönderirim ona," der ve ateşi düşer. O da şifacı o zaman. Annem de bir şeyin kırk kere söylersen gerçekleşeceğine inanır. Bizim aile *Deliler Evi* gibidir. Anneannem mesela, çürüklere, eziklere bozuk para, hamur, olmadı et koyarak tedavi metodunu uygular. İşe de yarar. Annem Arap. Mardinli. Başıma bir hal gelirse, Arapların harmel dediği, Türkçede üzerlik tohumu olarak bilinen bitkiyi yakar, tütsüsünün üzerinden atlarız. "Nazara karşı korur," der. Pagan ayini gibi... Diyelim elimden bir bardak düştü ve kırılmadı, annem alır onu kırar. "Göz içinde kaldı, kırılsın da çıksın," der. Başımız ağrıyınca parasetamol almayız, annem "şakikamı alır." Yalnızca ellerini kullanarak... Şakika, kelime olarak yarım baş ağrısı demek.

Yiğit'in doğumundan sonra yatağının etrafındaki ıvır zıvırdan zavallı çocuğuma yatacak yer kalmamıştı. Sarılığını alsın diye sarı tülbent, kötü ruhlardan korusun diye bir adet bıçak, bir küçük Kur'an, envai çeşit sarı obje, nazar boncuğu ve elbette harmel... Meğer şamanmışız da Müslüman diye geziyoruz. Diyeceğim, anneanneme, anneme, kaynanama, eskinin has kadınlarına insanların mucize diye okuduğu şeyleri anlatsam, itibar etmezler. Onlar için her şey olağan.

Annemin anneannesi, yıllar önce Mardin'de gördüğü şahmaranı tasvir ederken, evine komşu avludan kedi girmiş de ondan bahsediyor gibi bir doğallıkla konuşurdu.

Annem kitabı eline aldı. "Kapağında antik yazıyor. Bir de öğreti yazmış yanına, yeni bir şey yok işte. Bitpazarına nur yağmış yine. Ne öğretiyormuş upono pono?" dedi. Düzeltmedim. Sonra da "Kızım, öğreti istiyorsan hamama git," dedi. Gözümü belertip, anne başlama Allah aşkına bakışımı üzerine salınca da zerre gerilemedi. Süveyda bu! Bakışımdan mı yılacak? Kendinden emin, devam etti. "Tabii hamam ya! Vallahi bak, içi dışı aydınlanır insanın hamamda. Bizim zamanımızda Mardin'de yogi mi vardı, upono pono mu vardı kızım? Hamam vardı. Rahime'yi hamama götürdüm de beynine kan gitti, damarları genişledi de Adnan'ı boşadı. Ne? Tabii!"Sesindeki hararet arttı. Baktım yaktığı sigaranın külü düştü düşecek, mutfağa doğru yürüdüm, küllük getirecektim, anladı, eliyle gözüyle gerek yok dedi. Açtı avucunu, içine silkti külünü her zamanki gibi. "Bazen bir kadının ruhsal aydınlanması için gereken, ne bir kitap, ne yaşam koçu ne bir yogidir. Aklı başında bir kadının, hayatın gelip geçici, bedenin buruşmaya, etin kokuşmaya teşne olduğunu anlaması için en yakın mahalle hamamına gitmesi yeter. Bazen, ha böyle üzerine sarkan memeler yüzünden görünmeyen bir göbek deliği ve üzerine sarkan bir göbek yüzünden görünmeyen bir apış arası ile ayağında takunya, elinde sodayla gezen tellak teyze, herkesten, her şeyden fazla şey öğretir. Zaman geçer, et buruşur, hayat biter. Bu kadar! Kadınlar bazen kişisel devrimlerini hamamda yapar ve en hayati kararlarını kaynayan sular içinde, bir göbek taşı üzerinde verirler. Kader diye bir şey var, öyle ol deyince olduran bir tek Allah var. Ben buna inanıyorum. Sen de yap? Neye inanıp inanmadığın mühim değil kızım, otur önce bir

isyan et. Bu da bir şeydir. Gönül verdiğine gönül koyarsın, ondan sebep de isyan edersin, ya? İşte bu bir tür, senden umudu kesmedim demektir aslında. Sonra tevekkül et, sabret ve iman et. Bence bu üçlü en etkin ağrı kesici ama bunlar da uzun dönemde çok işe yaramaz. Seni üzen, hasta eden, sebepleri ara, bul, çözmeye çalış. Neticede ilaçla hastalığın belirtilerini bastırmak tedavi değil ki kurban olurum. Bir de olmuşu, olmamışı takma artık, aman boş ver, körelttin kendini otura otura evde! Tamam demiyorum öyle. Attan inip eşeğe de binsen, eşeğin gözüne bak. De ki: 'Böyle güzel göz, hangi atta var?' U benim indiğim ata, isterse Kârûn binsin! Azıcık müdanasız, azıcık da gamsız ol! Hıt fı carra u dengiri le barra. Yani, içine atacağına dışarıya salla gitsin! Upono ponoymuş... Milletin yazdıklarını okuma artık, kalk kendi hikâyeni yaz, kendi uyuzunu kaşı."

Kapı çaldı. Annemden, genellikle uzun telefon konuşmalarında günlük olarak aldığım hayat dersi de bitti. Annem Sevda'ya, koyduğu tanıyı bütün tahlil ve gözlem sonuçlarıyla özet geçti. Sevda da "Hep stresten, üzüntüden" dedi. "Bak bana. İşten çıkarıldıktan sonra teşhis kondu, tesadüf mü sanki?" dedi. Sonra annemle bir olup, yaktıkları harmelin, adaçayının üstünden atlayıp evi tütsülemeye koyuldular. Etrafımda bu kadar aklı başında insan varken, yaptıklarımdan dolayı kimse beni suçlayamaz.

Hâsılı, Kamuran Teyzeyi ve neredeyse her gün bana uğrayan annemi de sayarsak, iki menopozlu, üç haşimatoluyduk. Al sana, mis gibi âkil kadrosu... Her sabah aç karnına yuttuğumuz yüzlük, yetmiş beşlik ve ellilik sentetik tiroit hormonu kardeşliğinin hakkını vermek için yapmadığımız, eksik kalan tek bir şey kalmıştı, ortak bir delilik! Onu da en kralıyla taçlandıracaktık.

II

La Minördeki En Mutlu Kişi

Aslına bakarsanız, aklıma mukayyet olmak için haddinden fazla çaba gösterdiğimi söyleyebilirim. Hani anlatmaya başlamadan önce demiştim ya, herkes yükünü bir ağaç gölgesi bulur bulmaz indirip, soluklanmalı diye. Benim ağaç gölgem de yazıymış, ben bunu çok önceleri anladım.

Kendimi bildim bileli bağırarak konuşurum. Okul hayatım boyunca öğretmenlerim bundan faydalandı. Onlara göre bağırmıyordum, gür sesliydim. Bence doktora görünmeliyim, muhtemelen iyi duymuyorum. Bu yüzden insanlarla gereksiz gerilimler yaşamışlığım çok. Ben konuştuğumu sanırım, onlar bağırdığımı düşünür. Sakin sakin konuşan insanları görünce garip garip bakarım ve içsel huzuru bulmuş insanlar olduklarını düşünürüm. Benim hiçbir zaman bulamayacağım bir şeyi elde etmiş insanlar... Belki de yalnızca iyi duyabiliyorlardır.

Yıllarca ilkokulda sabahları andımızı okudum. Cumaları İstiklal Marşı'nı, Türkçe derslerinde okuma parçalarını, 23 Nisanlarda şiirleri ve 18 Mart'ta kompozisyonları hep ben... Lise sona kadar bu böyle devam etti. Bağırarak okumaktan o kadar nefret etmeye başlamıştım ki susarak yazmaya başladım. Okuduğum şiirler çok sıkıcıydı, hep aynı şeyler. Ben

bunlardan daha iyisini yazarım dedim. Kendine güvenin uçsuz ovası: Çocukluk. Yazmak, şiir ve kompozisyonları sesli okumaktan daha keyifliydi. Bütün öğretmenler beni tebrik ediyor, ödüller alıyordum. İlk ödülüm, ilçe çapında düzenlenen öğretmenler günü şiir yarışmasından sonra aldığım boya setiydi. Çok sevinmiştim. Belki bir diğerine kokulu silgi, renkli minik kolonyalar ve leblebi tozu bile verirlerdi. Sonraki kompozisyon yarışmasında bir masal kitabı hediye ettiler. Kitap, teneffüste okul kapısının önünde duran amcanın seyyar tezgâhı gibiydi.

Okumaya başladım. Ortaokulda dersleri seviyordum, öğretmenlerimi de. En çok tarih öğretmenimi... Biraz fazla içiyordu. En önde oturuyordum, anason kokuyordu. Kars'tan gelmişti. Aynı sokakta oturuyorduk. Karısı da öğretmendi. Yolda yürürken görürdüm hep, elleri cebinde, başı önünde, omuzları düşük. Derslerde ellerini sıraya dayar öyle anlatırdı. Bazen ders anlatırken kendi kendine söylenir, arada bir, nahı, siktirsinleri seçerdim mırıltılarından. Yaptığı işi seviyordu ama inanmadığı bir şey yapıyormuş gibi de mutsuzdu. Ezberden boğularak nefes alamaz hale gelir, kravatını gevşetirdi. Yazılıdan yüz alana kalem hediye edeceğini söyleyince daha çok çalışıyordum. Zaten önceki sınavlardan iki kalemim vardı, olsun. Sonra sınav sonuçları açıklanırdı. Doksan sekiz. Mızıldanırdım: "Kâğıdıma bakabilir miyim? Nereden kırdınız o iki puanı?" "Bu kaçıncı kalemin, yeter lo!" Lo diyordu aynı babam gibi. Babam Kürt, kesin o da Kürt'tü ama hiç sormadım. Hem ne önemi vardı ki? Çok seviyordum onu. Okuduklarıma inancım sarsılınca kravatım olmadığı için tokayı atıyorum saçımdan, boğazımı sıvazlıyorum onun gibi ben de. Kibar kibar mırıldanıyorum olmadık yerlerde. Orada bir köy var uzakta, o köy bizim köyümüzdür demeyiversin biri "Nah sizin köyünüz, kaç kere gittiniz ulan o köye? Tayi-

niniz çıksa, araya bin torpil koyar gitmemek için kırk takla atarsınız," diye başlıyorum söylenmeye.

Tarih, fen, edebiyat, bu derslerle aram iyiydi de matematikten nefret ettim. Hep. İlkokulda öğretmenimizin matematiği o kadar kötüydü ki dersleri sınıfın ineği Atakan'a anlattırıyordu! Atakan tıkandığı yerde beni ve Serdar'ı tahtaya kaldırıp Vardar Ovası'nı söyletiyordu. O sırada kendisi kapı önünde Feraye öğretmenle, kızı Ceren'i "sarı pipi çamaşır ipi Tommy"e verse mi vermese mi istişare ediyordu. İlkokuldan mezun oldum, o daha karar verememişti ama ben en çok nefret ettiğim şarkıyı seçmiştim. Vardar Ovası. Ortaokulda da Müfide öğretmen vardı. Derste çarpım tablosundan ziyade gençliğe hitabeyi ezberliyorduk. Bir pazartesi beni yanına çağırdı. "Cuma günü," dedi," dikkat ettim İstiklal Marşı'nı söylemedin." "Söyledim hocam." "Söylemedin, dudaklarını oynattın, söylermiş taklidi yaptın, söylemedin. Geç yerine!" Sonra, bu ülkenin topraklarının nasıl şehit kanlarıyla sulandığından başlayarak bağıra bağıra, ağzından tükürükler saça saça nefes alabiliyorsak bunu Atatürk'e borçlu olduğumuzu anlatmaya başladı. Hep borçluyduk! Varlığımız da zaten Türk varlığına armağan olacaktı. Öyle ya da böyle ölecektik zaten. Biz neydik ki? Cumalardan da nefret ettiğimi söylememe gerek yok herhalde.

Lisede de yine aynı kompozisyonlar, aynı şiirler ve aynı gür sesle böğüren ben! Üstelik yazdıklarımdan para da kazanmaya başlamıştım. İlk param: 250 milyon! İGDAŞ doğalgaz konulu hikâye yarışma düzenliyormuş, edebiyat öğretmeni annemi aramış teslim tarihine bir gün kala. Annem odaya geldi. Elinde üst üste konmuş taşıyabildiği kadar 'D' harfi sayfalarının olduğu Ana Britannica ve Meydan Larousse'la. Anne dedim, dönem ödevi değil ki bu. Ne yazacağım ben bu ansiklopedilerden? Öykü yarışması bu... Dön-

dü, ellerini beline koydu," Ma sanki nedir? Hayat hikâyeni mi yaz diyorlar kızım?" Netice, yazdım. Hatta kazandım. Yoksul bir mahalleye doğalgazın geliş hikâyesiydi. Sıradandı, ama sonunda hikâyenin, bir sokak köpeğinin ağzından yazıldığı çıkıyordu ortaya. Bütün numarası buydu bence. O yıl, faturalarda adım yazdı. Bütün sınıf benimle alay etti. O parayı da aileye hediye olarak, lakost yaka tişört ve bluz alarak harcadım. Bir de kristal heykelcik vermişlerdi, gidip babama gösterdiğim. Babam o sıra yine Siyaset Meydanı ya da Bizimkiler izliyordu. Çok meşguldü, gözünün ucuyla baktı. Eline alıp incelemedi bile. "İyi," dedi. "İyi." Sessizce odama döndüm. O kristal heykelciği kitaplığa fırlattım. Annem o kırıkları topladı, çöpe attı, birlikte ağladık, sonra da otururduk, plaktan Zeki Müren dinleyip, karpuz çekirdeği yedik.

Ertesi gün babama, Emellere kalmaya gidebilir miyim diye sordum. "Git ama bir daha bunun için izin istemeye yanıma gelme," dedi. Mutluluktan geberecektim! Babam, istediğim hiçbir şeye hayır demezdi," bakarız" derdi. Her şeyime evet dediğinden değil. Genellikle "bakarız" derdi ve bu onun sözlüğünde hayır'a karşılık gelirdi. Şöyle açıklayayım:

Evet: Nadiren verdiği cevaptır, kesinlikle koşul içerir. "Evet ama bir daha bunun için izin isteme," gibi.

Hayır: Hayır anlamına gelir. Esneme payı yoktur, Yüzde bir oranında dahi likra içermez!

Bakarız: Hayır diyeceğim ama neden izin vermediğimi açıklamak için mantıklı bir gerekçe düşünecek süreye ihtiyacım var, anlamına gelir.

Açıklamaları da genellikle "Sana güveniyorum ama ortam kötü," ve "Okumadın mı dün birini boğup ormana atmışlar," minvalindedir.

Bakarız demediği ender anlardan biriydi. O gün de izin vermezdi ama işte Doktor Sıraç gelmişti, Ûse vardı, Sâliho

vardı. Arkadaşları varken dünya yansındı. Rusya'dan yeni dönmüştü, keyfi yerindeydi. Annem her zamanki mekânında, mutfakta balık kızartıyor, anasından doğarken de işi buymuş gibi karides ayıklıyor, meze hazırlıyordu. Misafir önemliydi. "İz il misafir velev ken kâfir"di.* Zaten Emellerin evi bir arka sokaktaydı ne olacaktı sanki? Sabaha kadar müzik dinlerdik, yeni gitmeye başladığımız Lay Lay Lom gitar kursunda öğrendiğimiz *Hayat Bayram Olsa* şarkısını çalışırdık, "La minördekiii en mutlu kişiiii mi major verendiir." Kahve içip, yanında kek yiyerek dünyanın en şanslı kızları olduğumuzu düşünürdük. Gece annem aradı. Selin Hoca aramış evi, "18 Mart için yazı yazsın Nur," demiş. Annem bu önemli mesajı iletip başka bir şey söylemeden kapattı telefonu. Saat gece yarısını geçmişti, yine, son dakika golünü yemiştim. Emel yüzüme baktı, kısa bir süre sonra da uyudu, ben de 18 Mart'la ilgili ömrümün en iğrenç, ömrümün en hamasi, ömrümün en pislik yazısını yazdım. O gün öyle düşünmemiştim gerçi... Hatta okuduktan sonra o kadar alkışlayan ve okul yönetiminden o kadar çok kutlayan oldu ki kendimle gurur bile duymuştum. Sonra Firdevs Hoca bana küstü. Firdevs Hoca, okulun en "anarşik" öğretmeniydi. Hiçbir 8 Mart'ta okula gelmezdi. Yönetim onu sevmezdi. Kadın hem ateist, hem feminist hem anarşist... Öyle öğretmen mi olurmuş canım? Bizim kimya öğretmeni mesela, tahtaya konuyu yazar, çabuk geçirin deftere, ocakta yemeğim var, derdi. Evi okulun sokağındaydı, gerçekten ara ara eve gider, bir süpürge açar, yemeğin altını kapar dönerdi. Firdevs Hoca da, bize evde oğluyla bulaşıkları sırayla yıkadıklarından bahseder, bir kadının defalarca sudan geçirip tane tane olmasını kadınlığın şanından saydığı pilavın,

* Kâfir dahi olsa, misafire hürmet et, ikramda bulun.

asla bol suyla yıkanmaması gerektiğini, pirincin kepeğinin yararlı, konserve gıdaların zararlı olduğunu söylerdi. Sonra da paralel ve meridyenlere geçerdi. Beni de severdi ama 18 Mart'tan sonra küstü. Bütün okul küsse bu kadar üzülmezdim. Sebebini bilmiyordum, sormaya da korkuyordum çünkü küstüyse kesin haklıydı. Bütün sorunlarımı bilirdi. Benim Rocky Balboa'mdı. Acı yok, acı yok! Ağladığımı görünce kızardı. Güçlü olmalısın diye azarlardı. Birkaç gün sonra, ders bitiminde, yanıma geldi. "Beni hayal kırıklığına uğrattın," dedi. Gözlüklerimin üstünden yüzüne baktım, balık gibi bön gözler ve şişirdiğim köfte dudaklarla. "Ne destan yazmışız, aman ne destan," dedi. "Utanmadın değil mi? Onca insan ölmüş. Ne fark eder kim ölmüş? Ölümün olduğu yerde, hangi zaferden söz ediyorsun sen. Ne zaferi Allah aşkına Nur? Yıkıl karşımdan!" dedi. Gözlerim, böyle birden dolup hop, birden pıt pıt pıt, tıp tıp tıp... Ses çıkarmadım, gık demedim, kafamı kaldırmadan dinledim. Gözlerimdeki yaşlardan, kitabın üzerindeki yazıları seçemiyordum, hepsi birbirine girmişti, bulanıktı, en az kafam kadar. Sonra o gün çok düşündüm; şehitliği, ölenleri, kanla sulanan toprakları, ecdadım olmayan ama o topraklarda kim bilir kimin oğlu olan çocukları ve en çok da zaferin anlamını. Ertesi gün teneffüste koridorda gördü beni. Çantasından elma çıkardı. Eliyle aldı, tırnaklarının arasında bıçak kullanmadan çat diye ikiye böldü, yarısını bana verdi. Gözlerime baktı. Annemin sürmedenliğini araklayıp, sürme çekmiştim. Kızacak sandım, güldü, "Çok yakışmış," dedi. İçimden *Hayat Bayram Olsa*'nın akorlarını, tekrar etmeye başladım: Laaa minördeki, en mutlu kişiii...

O günden sonra dedim ki kendime, varsın kimse alkışlamasın. Boş ver mavalı, martavalı. Ne istiyorsan onu yaz.

Kim istiyorsa onun için değil, kendin için yaz. Annen de öyle demiyor mu hem?

Öyle diyordu demesine ama kazın ayağında milyon tane perde vardı.

Liseden sonra da yazı ile ilişkim hep inişli çıkışlı oldu. Evlendikten sonra bir süre çalıştığım dergide geçen günler, hüsranla sonuçlanmıştı. Sonrasında pes etmiş sonra yine heves etmiş, sonuçta birkaç dergiye yazı göndermiştim. İçlerinden biri, "kadın hakları ve sosyal sorunlar" ile ilgili yazı isteyince sevinçten çıldırıp hemen hazır ettim yazıyı. Çok beğendiklerini söyleyip, son anda neşretmekten vazgeçtiler. Sonraki sayılarında, bir başka yazarın yaz tatili anılarını ve yüzüne yaptığı güzellik maskesini beklerken ne kadar bunaldığından bahsettiği yazıları yayınladılar. Ama dünya bazen yüz bin milyon baloncuk, çokça demir leblebiydi be annem! En azından, bize öyleydi.

Ardından, kendi isteği üzerine bir dostuma, uzun uğraşlar sonucu restore edip, butik otele çevirdiği evi için bir tanıtım yazısı yazdım. Duygusal bir yazıydı çünkü söz konusu ev için üzerime tulumu geçirip, duvarlarındaki sıvayı malayla kazımıştım. Yazıyı internete koydu. Evin fotoğraflarını ve yazıyı gören bir moda dergisi editörü yazıyı beğenmiş, fotoğrafları da görüp eve hayran kalmış, dergiye koyalım demiş. Ne iş yaptığımı sormuş. Onca yıllık dostum, tutmuş "ev hanımı o" cevabını uygun bulmuş. Küstüm, kırıldım sonra dedim ki "Yahu başka bir sıfat bulamadın mı beni tanıtacak? On yedi yaşımdan beri dergide, kanalda, radyoda, reklam ajansında çalıştım, editörlük yaptım, metin yazarlığı yaptım, bu muyum gözünde sahiden?" "Ne yani, ben mi yanlış biliyorum? Evde oturmuyor musun?" dedi. Gözünde küme düşmüşüm, haberim yok. Nasıl diyeyim, sanki pence-

re önünde sabah akşam suladığım, her gün konuştuğum o saksı çiçeği devrildi, üç kat aşağı düştü. İnip kırıklarını toplamaya bile varmadı elim.

Etiket ve isim sever editör, otelin tanıtım yazısını derginin gediklisi, afili bir seyahat yazarına yazdırdı. Benim dergilere, yayınevlerine yazı gönderme hevesim de çıkınını topladı, Fizan'a doğru yola koyuldu. Kronik bir hastalığım varsa eğer ki vardı, belki de adı Haşimato değil, heves kaçmasıydı.

III

Yokoluşçuluğun Anası

Birkaç gün sonra aklıma bir fikir geldi. Dedim, "Pano orada, git as yazdıklarını. Yönetici değil misin? Kim ne diyecek? İstemeyen, okumaz geçer. Kimse okumasa, Kamuran Teyze okur, Behiye okur, Sevda okur, annen okur, Kerem okur be! Ay sana okur mu yok? Sevda'nın dediği gibi, "nedir yağğni?" Elini, ayağını manikür suyuna sokmuş kadınların, tırnak derilerinin kabarmasını beklerken karıştırdıkları moda dergilerinde yazın yayınlansa ne, yayınlanmasa ne?

Âkiller Apartmanı duyuru panosundaki yazarlık kariyerim böylece başlamış oldu. Ciğerimi toplu iğneye tutturup, panoda insanlara açtığım ilk mecra... Başta toplantı tarihleri, ufak hatırlatmalar ve uyarılar için kullanıyordum, sonra bildiğin belirli gün ve haftalar köşesine çevirdim.

İşte, panoya astığım ilk hikâyem:

Hüsam ve Camışları

Gördüğünüz gibi yaşıyorum ve yazıyorum canlarım, ne demişler? Öldürmeyen Allah öldürmez, ama eklemeyi unutmuşlar öldürmez de süründürür be anam! Asılı kalmada, kanı kızılcık diye yutturmada, mış gibi yapmada "master degree" statüsünde, kara kuşağımla depar atıyorum. Mütemadiyen bütün çizgi film karakterleri gibi sürekli uçurumlardan yuvarlanıyorum, zıplıyorum, sekiyorum, hooop! Fakat ölmüyorum. Ne demişler? Çıkmadık candan ümit kesilmez, evet ama eklemeyi unutmuşlar, ümit kesilmez de ümit edenin iflahı kesilir be anam!

Neyse... Başlıktan da anlayacağınız üzere hikâyenin kahramanları eski bir tanıdık olan Hüsam ve camışları. Anlatacağım anlatmasına ama kulağımın arkasından ensemi dolanıp, diğer kulağımı tutarak.

On yıl kadar önce, okulun son senesi... Rektörlük karar verememiş, bunlar teknik bilimlere mi bağlı, sosyal bilimlere mi, kafaları karışmış. Haftanın yarısı Beyazıt'taki yerleşkede sosyal bilimlere bağlı binada gayet afili senaryo yazımı, kurgu dersleri alıyoruz. *Potemkin Zırhlısı*, *Full Metal Jacket* gibi kült filmler izliyoruz. Gel gör ki geri kalan günleri, kışın kurtların indiği Avcılar'da teknik bilimler binasında üç faz bir nötrden devre, kaynak gözlüğüyle lehim yaparak geçiriyoruz. Teknik resim dersimiz var, izdüşüm, perspektif çizmeye çalışıyoruz. Yani televizyona, sinemaya "iş yapacağız" ama aletler bozulursa da her türlü tamiratı bizden sorulacak. Böyle de kalifiye ara elemanlar olacağız icabında! Çünkü hazırlık dâhil, dört yıllık Anadolu İletişim Lisesi ve ardından, iki yıllık Meslek Yüksek Okulu mezunu olmak bunu gerektirir. Beş yıl meslek eğitimi alırsınız ama

"İki yıllık mı, olsun," derler. Biz tabii bir Beyazıt, bir Avcılar, bir faz, bir Andrzej Wajda derken, her türlü devreleri yakmışız. Okula giderken, sızınca kafaları omzuma düşen amcaların nefesindeki anason kokusundan, körüklü otobüsün sarsılmalarından dolayı beynim olmuş hoşaf. Derslerden sonra bir iki arkadaşla Tünel'de bir sahafa gidiyoruz: Yaba. Keşfetmişiz, her gün oradayız. Sahibi yazar: Aziz Aydın Doğan. Karısı var, Ayşe Abla. Acayip bir yer. Bin tane üniversiteden daha kral bir yer. Damı akıyor, yeri gıcırdıyor ama o ses Dvorak melodisi benim için, öyle bir huzurluyum orada. Ayşe Abla "Ben en son gelin olurken düğünümde yüzüme boya sürmüştüm," diyen bir kadın. Hakiki! Okuyoruz, yazıyoruz, bir fanzin çıkarıyoruz, yazmayı hayal ettiğimiz kitaplara "Vadideki Leylak", "Suç ve Eza", "Yer Altından Potlar" gibi gayet özgün isimler koyup, mızıka çalıp, gülüyoruz ama cepte para yok. Hangimizde varsa, o gün o veriyor çayların parasını, Aydın Abi'nin bin türlü "Almam ben sizden para mara," diye söylenmesini dinleye dinleye. Ben, köşedeki bakkaldan ekmek alıp, tostları yapıyorum, bol salçalı. Çayları koyuyorum. Oturup plaktan Rahmi Saltuk dinliyoruz, Cengiz Aytmatov'un *Cemile*'sinden konuşuyoruz. Aydın Abi konuşmaya başlayınca, çatıdan akan su birden kesiliyor, içerisinin soğuğu kırılıveriyor.

Günlerin birbirini kovaladığı değil, otur bir çay koyayım dediği zamanlar bitti tabii. Şarkısı bile var: "Her güzel şey bitermiş."

Nitekim bitti. Bir gün, annem arayıp, bir çelik kapı firmasından bahsetti. İhracat müdürleri yurtdışındaymış. Arabistan'dan müşterileri gelmiş, adam Arapça ve İngilizce biliyormuş, işyerinde kimse her iki dili birden bilmiyormuş (kurumsallık akıyor paçalarından). Adam bir hafta kalacakmış, bir haftalık bir işmiş, iyi para verirlermiş. Gitsem sanki ne olurmuş, metro durağına da yakınmış, mış mış...

Gittim. Bir hafta sonra patron "Gel, bizimle tam zamanlı çalış, Araplar gelince çevirmenlik yaparsın. Madem sosyal bilimcisin, halkla ilişkiler de sen bak, kalan zamanda da müşterileri nasıl memnun ederiz düşün, yeter," dedi. Nasıl bir görev tanımladıysa artık, tamam dedim. Yılbaşlarında, bayramlarda eski müşterilere, kapı üzerlerine asılan plastik çiçekler, anahtarlıklar göndermek gibi lüzumsuz fikirler üretiyor, sonra kargoyla tek tek eski müşterilerin adreslerine gönderiyordum. Bu dâhiyane fikrimi patron ve bütün çalışanlar takdir ediyordu, bir kişi hariç. Hüsam. Kulağının üzerinde her an içilmeye hazır bekleyen tek dal sigarası ve masasına uzattığı bacaklarıyla, cihan hükümdarı gibiydi. Bana "talebe gız" deyip duruyordu. Çıldırmak üzereydim! Çok kapı sattığı keyifli günlerinde "Açsana gız, acığ bahça duvarından aşdımı dinleyek," der, "cuğara"sını yakar, kızlarının, karısının fotoğraflarını gösterir, fotoğrafları öper, cebine koyar, sonra bana karper-simit ısmarlardı. Böyle de bonkör bir insan! Patron diğer bütün patronlar gibi, işler iyi gidince alarm durumuna geçip sürekli işlerin iyi gitmediğini, daha çok satış yapılması gerektiğini söyler, daha çok verim alabilmek için bize sürekli stres hormonu salgılatmaya çalışırdı. Hüsam da ikide bir "Yalan söylüyor pezevenk, zam istemeyelim diye yapıyor, işlerin götü gittiği falan yoğ ya! Senin Araplardan şu kadar, benim kooperatiflerden bu kadar satış var," diyordu. Yılların kaşarı öyle diyorsa doğrudur kesin deyip susuyordum. Hüsam ortaokul mezunuydu ama pazarlamanın ciğerini bilirdi. Patron, kurumsallaşma aşkıyla benim gibi satıştan matıştan anlamayan, pazarlama üzerine milyon tane sertifikası bulunan, yüksek lisans yapmış elemanları işe aldıkça, Hüsam kuduruyordu ama kıskançlıktan değil. Bunların, işyerinde en fazla bir ay kalacağını ve o deneme süresi denilen gözaltı süresinden beter süreyi at-

latamayıp şutlanacaklarından emindi. Okullu "marketingci tayfası", müşterileri teknik bir sürü bilgiyi prospektüs okur gibi, taramalı tüfek vurgularıyla tar tar tar anlatmak suretiyle bir güzel kaçırıyordu. Bir soruyu ilk kez okuduğunda anlamazsan ne yaparsın? Diğer sorulara geçersin değil mi? Müşteriler de boş gözlerle bilmiş bilmiş konuşan bu takım elbiselileri, "dolandırıyor mu lan bu adam beni" bakışıyla kesip, topukluyordu resmen. Hüsam da zavallıların bu başarısızlıkla sonuçlanan girişimlerini bıyık altından gülerek izliyor, bir sonraki müşteriye hizmet verirken bana "bak şimdi, beni izle çocuk" bakışı atarak, satış nasıl yapılır, gösteriyordu. Bittabi, bu gösteri esnasında ağzında kürdan, kulağının arkasında sigara bulunur, elleri cebindedir, üzerinde boğazlı kazağıyla arz-ı endam etmektedir... Şovruma gider, sırtını minibüsüne yaslayan kendinden emin Çiçek Abbas pozuyla, omzunu çelik kapıya yaslar "Buyur abi! Nası bi şey istiyon?" derdi. Sonra da janti bir el hareketiyle tek hamlede bütün kilitleri dışarı açıp "Otomatik bu, levye getir, ganırt yine açamazsın, en hırsızını getir bana, açamaz abicim," derdi. Sac kalınlığı, milimetre, bok püsüre girmeden, kilit cümleyi söyler, müşteri bu "ufo gören masum köylü bakışlı cine" çarpılır, sözleşmeyi imzalar, Hüsam da sözleşmeyi muzaffer kumandan edasıyla sallaya sallaya, yüzüne süre süre girerdi odaya. "Gördün mü gıız, yedim adamı," diye diye. Ne kadar şişinse hakkı var, aralarında en çok satışı yapan Hüsam'dı ama patronun yine de içine sinmiyordu çünkü Hüsam, ne toplantılara gelir, ne de oryantasyona katılırdı. Ona göre çalışanları darbuka çalarak motive edemezdin, takım oyunu oynatarak eğitemezdin. Bu ne maymunluktu! Çoluğu çocuğu vardı, altı dedin mi giderdi. Kahveden beklerlerdi. Toplantılar, salı günleri sabahın yedisindeydi. Resmen insanlık suçuydu. "Zabaaanaan zabaaanan toplantı ne-

dir ya!" derdi. Patronun toplantısı çekiliyordu da, her cümle sonunda "En son ne dedim ben?" sorusu, canımızdan bezdiriyordu. "İnsan, çocukken hayalindeki meslek neyse onu olsun arkadaşım, öğretmencilik oyanayan patron nedir?" Bunu da ben demiştim artık dayanamayıp.

Neyse bizim patronun kurumsallaşma aşkı Hüsam'ı her canından bezdirdiğinde, "Başlarım oryantaline, oryantasyonuna, benim memlekette camışlarım var, zaten gurban yaklaşıyo, istifa edicem anasını zatayım," derdi. Eski çalışanlardan, her kurban bayramı öncesi Hüsam'ın dellenip istifaya kalkıştığını duyunca şaşırmış, camışları öğrenince şaşkınlığım yerini hayranlığa bırakmıştı. "Helal olsun!" demiştim. İnsanın seçme hakkı olması, ne müthiş bir şey! Benim camışlarım da yoktu anasını zatayım!

Patron, toplantı ve mesai saatlerinin suyunu çıkarınca, az gittim, uz gittim daha da gitmem ben oraya dedim, bıraktım işi.

Geçen, bir tanıdığa çelik kapı lazım oldu, aradım eski firmayı. Hüsam'ı istedim, yok dediler. Öğle saati, yolun karşısındaki kır pidecisine gitmiştir muhakkak dedim, "İki gün önce ayrıldı," dedi sekreter kız. Telefonu kapattım. Sonra birden dank etti!

Anne dedim "Kurban'a ne kadar kaldı?"

"Yirmi gün falan var. Niye? Temizliğe mi girişeceksin, erken daha," dedi.

"Yok," dedim. "Hüsam, camışları satmış."

EVANASI

Panoya astığım yazıyı, önce Sevda okumuş. Kapıya geldi, "Kızım," dedi, "Allah canını almasın, âlemsin! Yalnız fena koydu bana, ulan benim bir camışım bile yok!"

"Gel," dedim. "Kahve yapayım sana."

Elindeki poşetleri kenara bıraktı, sütünü yoğurdunu bozulmasın diye dolaba tıktık, geçtik salona.

"Kahve iyice asabileştirmesin şimdi beni, zaten heyheylerim tepemde, asaplarım tavanda! Kız Ayaz'ı okula bıraktım, markete girdim çıktım, dönüyorum, yolda dedenin teki kolumu tuttu. Dede dediysem, dedemin dedesi yaşında adam... Dedim, saati soracak, yol soracak, gözü bir şeyi okuyamadı ne yazıyor bir baksana diyecek."

"Eee, neymiş derdi?"

"Bizim Filiz Pastanesi var ya, eliyle orayı gösterdi, şurada oturup birer çay içelim mi," dedi. Bak bunları başımıza hep Esra Erol musallat etti. Adamdaki özgüvene bak ya!"

"Ne yaptın peki?"

"Olur, gidip birer çay içelim, bakalım elektrik alabilecek miyiz birbirimizden dede," dedim. "Ne diyeceğim be! Yürü git elimde kalma diye azarladım, kaçtı tırıs tırıs."

"Gül geç be Sevda, ne sıkıyorsun canını."

"Ya yok, bunalmış haldeyim zaten. Baksana şu telefonuma gelen mesaja, kız bunlar alay ediyor herhalde. Okuyorum, dinle: *Bankaların gözündeki itibarın olan Findeks kredi notunu öğrenmen için TC Kimlik numaranı, doğum yılını yaz, otuz üç otuz üçe gönder.* Parantez içinde de dokuz lira yazmışlar utanmadan. Bankaların gözündeki itibarımı söyleyecekmiş bana. Sor bakalım, senin bankalarının, benim gözümde itibarı ne diye?"

"Ne yaptın, öğrendin mi bari kaçmış notun?"

"Neden vereyim dokuz lira, enayi gibi. Gider yoğurt, ekmek alırım o paraya. Kim kredi verir zaten bana? Adıma ev

mi var, arsa mı var, araba mı var. Sigortalı işim mi var ki artık. Maaş yok, bordro yok, emeklilik primi yok, kıçımdaki dondan başka bir şey yok. Bana değil not, tenezzül edip, mesajıma cevap bile vermezler.

"Ay Sevda, acaba şöyle mi cevap yazsak yoksa mesajlarına: İtibar, götlerdedir!"

"Yazalım, hatta dur, yazıyorum."

"Niye kızdın ki sen bu kadar, kahve yerine sarı kantoron mu kaynatsam sana? Sakinleştirir biraz."

"Bırak kantaronu da kahveyi de. Gel otur. İhtiyaç kredisi başvurusu yaptım, form doldurdum ama mesaj geldi. O da çıkmamış. Piyango sanki! Nedir yani? Altı üstü borç verecek, o da faiziyle. Ahdım var ama. Bir gün kredi başvurusu yaptığım bankaya, maaş belgesi, bordro ve vergi levhası fotokopisi niyetine, sarı temizlik beziyle, market indirim broşürü kargolayacağım. Hayır, nasıl arka arkaya mesaj geliyor? Bankanın ret mesajının arkasından, bu mesaj geldi telefonuma. Birbirlerine haber mi veriyorlar, dalga mı geçiyorlar anlamadım ki?"

"Yok, kişiselleştirme, denk gelmiş, paranoyaklaşma."

"Takip ediyorlar her adımımızı, geçen AVM'ye gittim, kapıdan adımımı attım, ayakkabıcısı, kozmetikçisi, patır patır mesaj gönderdi telefonuma. Sanki kokumu alıyor, pislikler ya! Madem buraya kadar geldin, paranı bize ver, bize veeer diyoruuum! Takip ediliyoruz resmen nasıl paranoyaklaşmam ya!"

"Niye lazım bakayım sana ihtiyaç kredisi?"

"Gülmek yok ama?"

"Niye güleyim, söyle sen!"

"Yağ aldırıp, burnumun şu kemiği var ya, onu törpületeyim diyorum. Şu bizim caddedeki estetik merkezi afiş asmış, paket kampanyaları varmış."

"Beyni de aldırabiliyor muymuşsun Sevda, bir sorsana gidersen? Belli ki kullanmayı bırakmışsın, yer kaplamasın."

"Alay etmek yok dedim, sana anlatanda kabahat. Olmuyor işte sporla, diyetle. Veremiyorum kiloları. İşe de dönemeyeceğim bu gidişle. Vural yüzüme bakmıyor zaten bu ara. Geçen gün tuttu, göbeğimi sıkıp, hiç yakışıyor mu sana bu dedi. Ağlamamak için zor tuttum kendimi."

"Kızım, en azından seni hâlâ çay içmeye davet eden var. Kerem bana en son ne zaman 'hadi, çıkıp bir çay içelim,' dedi hatırlamıyorum. 'Hacı çay koy, bi çay koy da içelim hafız,' bu! Ne takıyorsun ya? Boş versene, gözlerin yeter. Kaş, göz, gerisi söz... Kıçını yesin Vural!"

"Yesin vallahi! Hayır, ben bayılıyorum sanki artık ona. Bir kitap vardı ya okuyordun bir ara, aşkın ömrü üç yıldır diye, bizim evlilik on yıl oldu Nur. Az mı? Geçen, izlediğim dizide adam, kadına: 'Bence on yıldan sonra, evlilik, enseste girer,' dedi."

"Ne, ne ne? Ay geberdim, kim demiş bunu ya?"

"Üf, kim demişse demiş Nur. Adam haklı. Anlayacağın, biz olmuşuz, bacı gardaş anacım. Bunlar son çırpınışlar. İşe yarar mı göreceğiz. Geçen baktım internetten, tiroid cinsel isteksizlik de yapıyormuş zaten. Kilosu, halsizliği, her türlü belası yetmezmiş gibi...

Duş alırken soyunacağım ya, ona bile üşeniyorum. Soyunuyorum, iç çamaşırlarımla banyoya giriyorum, bir bakıyorum, Ayaz, tuvaletin sağına soluna sıçratmış işerken bir güzel. Lavabonun içinde sabun lekesi, aynanın üstünde diş macunu... Hadi diyorum, üşenme Sevda, cifle iki dakika. Girişiyorum elime süngeri alıp, sonra Ayaz'ı yıkıyorum, hadi sutyeni elde çitile, makineye teli sıkışmasın, lastiği gevşemesin, derken kendimi yıkamaya halim kalmıyor yemin ederim. Yatağa mı hal kalacak? Dün markete cihaz almaya

gittim, baktım, kasanın önünde kitaplar, hemen yanına da çakmakları, sakızları, cihazları dizmişler."

"Cihaz ne ya?"

"Kondom işte, anla. Neyse, tam alacağım, elimi uzattım, baktım kitabın üzerinde, *Allah için Sabret* yazıyor. Bana bir gülme geldi sinirden, kasadaki kız da anlamadı, bakıyor böyle, 'Sevda Abla iyi misin,' diyor. Tövbe yarabbi! İlahi mesaj!"

"Ya Sevda, şakaya vuruyorsun ama evlilik terapistine mi gitseniz ya da kalk psikologa gidelim, hastane dibimizde, hemen alalım telefonla randevu."

"Bana psikolog deme! Nefret ediyorum ben, psikologlardan da tenisten de. Vural izliyor bazen, çıldırıyorum. Bir kere gittim ben, on beş yaşındayken, o son oldu."

"Ne alakası var tenisle be canım?"

"Hiç unutmam, kadın bana, 'Prozac yazıyorum, bir de sevdiğin bir spor yap olur mu? Fırsat buldukça yüz, ne bileyim tenis oyna. Tenis sever misin canım?' demişti. Dişinin arasında yeşillik vardı. Kafamı çevirdim. Ona bakmak istemiyordum. Başparmağımı ağzıma götürdüm, dibine kadar yediğim için tırnak diplerim cayır cayır yanıyordu zaten, yiyecek tırnak kalmayınca yaptığım gibi kenarındaki etleri koparacaktım, vazgeçtim. Karşısında iyice sefil duruma düşmek istemedim. Elimi ağzımdan çektim. Duvardaki afişe diktim gözümü. Dün gibi hatırlıyorum, masmavi bir gökyüzü fotoğrafını zemin olarak kullandıkları afişte 'Hayatınıza yeni bir pencere açın, çünkü hayat doğru yaşayanlarındır' yazıyordu. Teknik olarak ben de denileni yapıp bir pencere açmıştım aslında, ama atlamak için. Sonra psikolog, 'Sigortan var mı?' dedi. Kafamı yukarı aşağı salladım. Konuşmak istemiyordum çünkü sesim çıkmıyordu. Bir gün önce üstümü başımı yırtıp kendimi dövmüş ve avazım çıktığı kadar bağırmıştım. Konuşacaklarım bitince de ses tellerim şalteri

indirmişti. 'Karneni ver, yazayım,' dedi. O zamanlar sağlık karnesine yazdırıyorsun ilacı. 'Annemde,' dedim. Dışarı çıktım, her zamanki gibi sandalye, koltuk dururken kapının önüne çıkmış, dizlerinin üstüne çömelmiş, sigara yakmış, çantası kucağında, beni bekliyordu. Sağlık karnesini istedim. Hiç çömeldiği yerden kıpırdamadan, çantasından milyon tane ıvır zıvır içinden, çıkarıp elime tutuşturdu. O boklu çantasında bana ait bir tek o karne vardı eminim, fotoğrafım bile yoktu. Babamınki vardır ama bak. Bir ben sığamadım ne evine, ne hayatına, ne çantasına. Neyse, odasına döndüğümde doktor telefonla konuşmaya başlamıştı. Kulağında telefon, başıyla elimdeki reçeteyi işaret etti, verdim. Dişinin arasındaki yeşillikten habersiz bir özgüvenle bacak bacak üstüne atıp, sırtını dönen sandalyede yaylandırdı, saçının sola attığı tutamını parmaklarının arasına alıp sağa savurdu, ayağını sallayıp, gülerek 'Tamam beşte buluşalım o zaman sen al biletleri,' dedi, kapattı. Reçeteyi uzatıp, bana baktı, 'Takma çok tamam mı? Derslerine yoğunlaş ve tenis oyna' diye yineledi.

Ruhumu hasta eden adamla, iyileştirsin diye ayağına geldiğim kadın, neredeyse aynı şeyi söyledi. Babamın yıllardır kurduğu cümlenin azıcık fazla okul görmüşünü duymak için para ödemiştik. 'Sen dersine bak' ile 'derslerine yoğunlaş' arasında kaç diploma var acaba?

Annem doktorun kapısının önüne gelmiş. Beni görür görmez, 'Ne dedi?' diye sordu. Tenis, dedim. Tenis oyna dedi. Bir de şurup yazdı. Sonuçta, her insan kapıyı tekmeleyebilir, camını indirebilir, kendini salonun penceresinden aşağı atmak isteyebilir, kolundan birileri tutunca pes etmeyip, aynı gece bir kutu ilaç içebilirdi. Nedir yani? Neyse, Allahtan, bunların hepsi tedavi edilebilir marazlardı, hayat doğru yaşayanların konaklayabildiği bir oteldi ve rabbimize

hamd ü senalar olsun ki hepimize yetecek kadar Prozac ve raket vardı, hâlâ da var!"

"Sevda, kurban olurum, unut anneni de babanı da, yani ne diyeyim bilmiyorum ki? Ne yaşadın, ne yaşattılar sana diye sormayacağım. Bütün doktorlar aynı olacak değil ya? Çözmeye çalışalım. İlla bıçak altına yatılacak bir sorunun yok be canım, vallahi bak, avutmak için demiyorum, tanıyorsun beni. Mutsuzsun anlıyorum, çözüm arayalım, bulamazsak boşan, ölümden öte köy mü var?"

"Köy yok da vakit de yok. Vural'la kaç kere kavga ettik, gece boşanmaya karar verip, sabah adliyeye gidelim diye sözleşip, Ayaz'ı aşıya götürdük sağlık ocağına. Ateşlendi, acile götürdük. O adliyeye gidilemedi bir türlü. Bazen, intihar mı etsem diyorum, oturup çorap katlarken, sonra perde asarken buluyorum kendimi. Vallahi ona bile üşeniyorum. Bakma öyle, şaka yapıyorum be! Normal yani, evlilik böyle bir şey... Bir gün bir his geldi, yumurta cezvesi ocakta, çayın altı yanıyor, baktım süt bitmiş. Kıyamadım da Vural'ı uyandırmaya, baba oğul sarılmış uyuyorlar. Bakkala indim. Bildiğin sıradan bir pazar günü, ayağımda terlik, içinde çorap, üzerimde penye, elimde bozuk para cüzdanım... Bir uçak sesi duydum. Alçalmış iyice. Kafamı kaldırdım, baktım, baktım... Yardı geçti böyle gökyüzünü. Uçmak bile olsa, insanın işi olduysa, bir süre sonra, hiç gökyüzündeymiş gibi gelmiyor. Yani uçuyordum. Bırakıp gidebilirmişim. Nedir yani? Bir sürü ülkeye gittim birkaç saatliğine de olsa. Hiç bavul götürmedim ama yanımda biliyor musun? El çantalı hostes... Sanki doldursam o bavulu, bir daha dönmeyecekmişim gibi. Ayaz'ı düşündüm, sonra Vural'ı. Nereye gidiyorsun bir de. Süveyda Teyze der ya hep: "Nereye gidersen, kendini götürürsün yanında," diye. Haklı kadın. Ayaz'ı sana bırakıp, evlilik yıldönümünde, doğum günlerinde falan, ye-

meğe çıkardık eskiden, biliyorsun. Artık ona bile üşenip, eve pide-ayran söyleyip film izliyoruz. Saçıma fön bile çektirmiyorum, üzerimde paçalarını kesip şorta çevirdiğim eşofman altıyla geçiriyorum yıldönümünü."

"Yine bırakın bana, yine gidin be güzelim. Yapma böyle."

"Bir şey yaptığım yok Nur. Sorun da bu zaten, yapmıyorum, yapmak istemiyorum. Kilo almam, işten çıkarılmam, Ayaz'ı bir başıma büyütmem, hepsi öyle zorladı ki beni. Bazen yani... Beni bir tek sen anlarsın, bunu Vural'a söylesem, boşar beni kesin. Ayaz'ı boğacak gibi oluyorum. Yani o benim canım, kanım, asla zarar vermem ona ben ama saniyenin binde biri kadar bir süre bile olsa, geçiyor aklımdan. Şu sana bahsettiğim dönem dizisinde oynayan manken kız var ya, onun röportajını okudum. Kadın, tatlı tatlı bahsetmiş çocuğundan, 'Çok özlüyorum onu sette. Annelik çok kutsal bir duygu, herkes yaşasın, akşam eve geliyorum, onunla oynuyorum, uyurken izliyorum, dünyanın en güzel duygusu,' demiş. Bakıyorsun, orada mutlu bir anne var. Bir de kendime bakıyorum, yok! Yok! Senin şu sevdiğin filozof kimdi? Soren, varoluşçuluğun babası... Ben kendimi yokoluşçuluğun anası gibi hissediyorum. Bazen varmışım gibi bile hissetmiyorum."

"Yahu bundan doğal ne var? Sen ne bakıyorsun onlara. Asıl o yok! Kadının evinde çocuğuna bakanı ayrı, işini gücünü yapanı ayrı... Çocuğun altını temizleme, yemeğini yapma, bütün gün yüzünü görme, dağıttığı oyuncakları, kırdığı bardakları toplama! Kusmuklu önlüğünü yıkama. Nerede anne? Kim yok? Öyle herkes özler çocuğunu. Yalan konuşmasınlar ya! Nasıl özlüyor sekiz saatte? İnsanız kızım. Hiç vicdan azabı çekme Sevda."

"Nasıl çekmem, sürekli vicdan azabı çekiyorum. Özel okula yazdıralım dedik, para yok. Allahtan kira derdimiz

yok. Bir de o olsa, ben zaten işsizim, nasıl geçinirdik bilmiyorum. Devlet, çocuğunu özel okula gönderene iki bin lira mı üç bin lira mı ne yardımda bulunuyormuş. Bizim pilotlardan biri, koleje yazdırıp yardım almış kızı için."

"Ben devlet okuluna yazdıracağım, okulla konuştum, okul aile birliğindeki kadın, 'para desteğinde bulunursanız iyi olur, tuvaletleri yenilemek istiyoruz,' dedi."

"Kafayı yiyeceğim Nur! Yahu benim param varsa, zaten özel okula gönderirim. Özel okula gönderiyorsam, belli ki gücüm var. Bu durumda devletin bana değil, parası olmayana ve bu yüzden çocuğunu devlet okuluna göndermek zorunda kalana yardım etmesi gerekmiyor mu? Hadi veliye destek olmasın, para yardımında bulunmasın, gitsin okulun bütün ihtiyaçlarını eksiksiz karşılasın. Niye okulun hakkını zenginin cebine koyuyorsun sen?"

"Çocuklar bile artık okula gidiyorum demiyor. Yiğit'i parka götürdüm geçen gün. Baktım, benimki çocuğa, 'Sen kaça gidiyorsun? Ben sıfırı bitirdim, bire başlayacağım,' diyor. Çocuk ne cevap verdi biliyor musun? 'Ben Ballıca Koleji'ne gidicem.' Yiğit de anlamadı, sorusunu tekrarladı. 'Sıfıra mı bire mi yani? Onu soruyorum,' diye.

"Başlarım kolejlerine ya! Kafam çok karışık yine de. Krediyi çekip, koleje mi yazdırsam Nur? Hazır devlet para yardımında bulunuyorken? Vural çeker. Nedir yani?"

"Çekmeyin para mara, ben Hafize Ana'ya yazdırıyorum, sen de oraya ver."

"Öyle mi diyorsun?"

"Öyle diyorum Sevda, çiçek gibi çocuğun var senin, nerede olsa açar. Üzülme yavrimom."

IV

Kocaevi İl Sınırı

Sevda gittikten sonra, Behiye ve annem de yazıyı görüp geldiler. Baktım bizimkiler ilgi gösterip okuyor, ben de sonraki hafta bir yazı daha astım.

Asılı Kalma Sanatı

Markette kasaya yakın reyonlara, bakliyat ve kuruyemiş dizmişler. Bu, şu demek oluyor, aşure zamanı gelmiş. Sen pişirdin mi, içine portakal kabuğu, üzerine nar koydun mu? Bakliyatı ayrı ayrı kaynattın mı? İnciri sonradan ekledin mi? Baştan koyarsan, rengi koyu olur, bunu düşünüp en son ekledin mi? Tarçın serptin mi? Aferin! Unuttuysan da niyet önemli... Olduğu kadar. Bu önemli bak. Hayatın sırrını gerçekten çözmüş bir derviş, keşiş falan varsa, bilin ki yaşadığı dergâhın, manastırın kapısının alnında "olduğu kadar" yazıyordur. Ki hayatın sırrını çözen varsa, bunu yapabilecek son kişi bir keşiş ya da dervištir. Bence olsa olsa, kot kumlama işçisi, genelev çalışanı yahut kömür ocağı işçisidir. Kendini hayatın sırrını çözmeye adayana kadar, sudoku çözmeye ada. Daha hayırlı bir iş yaparsın be annem, boş

---

ver! Ben yapmayacağım aşure. Canım ne zaman isterse, o zaman yapacağım, zaten halimiz ortada. Günü mü kalmış aşurenin? Kerbela aynı Kerbela, Ali İsmail aynı Ali İsmail. Memleket, önünden ayakkabı eksik olmayan taziye evi... Ne ölümüz eksiliyor, ne yasımız. Küfretmekten kâfir oldum. Kimse bana karanlığa küfredeceğine bir mum da sen yak demesin, kiliseye döndü içim!

Bir reklam var: "Vatan ta ta ta tan!" diye. Sabahtan beri beynimin içinde şarjör boşalıyor sanki. Vatan, ta ta ta tan! Öldün, çık! Anlayacağınız üzere iyi değilim. "Sinirim geldi!"

Anlatacağım hadiseler zincirinden mütevellit, sinirimin gelmesini bekliyordum ki Marina, Nezaket ve kumaşçı Nevzat'ın yardımıyla sonunda sinirim geldi!

Gelelim adı geçenlere, Marina ve Nezaket, kendileri beden sanatı icra ediyorlar naçizane. Performans sanatçıları. Marina Abramovic, Yugoslav bir beden sanatçısı, Wikipedia kendisinden, "Bir beden sanatçısı olarak, kendini parçalara ayırmış, kırbaçlamış, buz kütleleri üzerinde vücudunu dondurmuş, psikoaktif ürünler ve hafıza kaybına uğramasına yol açan kas kontrol ürünleri almıştır. Performanslarının birinde alev alan bir perdenin altında boğularak ölme tehlikesi atlatmıştır," diye bahsediyor.

E ben neredeyse her gün banyoyu cifliyorum, çamaşır suyundan ciğerlerim parçalanıyor, kaç mutfak kazasında elimi kolumu kestim, yaktım. Kaç kez, ıslakken ağırlığının en az iki katı çeken perdeleri asarken, cam silerken, düşme tehlikesiyle burun buruna geldim. Bazanın altını sileceğim diye fıtık attı. Ben neyim? Ev anası! Marina kendi gibi performans sanatçısı sevgilisi Ulay'dan ayrılıyor. O da sanat! Karşılıklı Çin Seddi'ne yürüyorlar, orta yerde buluşup öyle ayrılıyorlar. Hep bir sanat, hep bir artizlik! Biz hiç mi ayrılmadık, hiç mi aşk acısı çekmedik? Çin'e mi gittik? Ne

Çin'miş arkadaş! Biz ülkece modern sanat bilmiyoruz. Çin'e değil, falcıya yürüyoruz; olmadı, adabıyla meyhaneye gidip iki kadehten sonra ayılıp, dönüyoruz evimize.

Okuduğum kadarıyla Marina zor bir çocukluk geçirmiş. Uyurken yatağını bile bozmamaya çalışırmış annesi yüzünden. Kadın, gecenin bir körü kızı uyandırıp, "ne biçim uyuyorsun kalk düzgün yat yatağı bozuyorsun, iz yapıyorsun" diyormuş. Okuduğumda, annesine nasıl sevgi dolu selamlarımı ilettim buralardan anlatamam. Allah, o ütülenmek, katlanmak bilmeyen lastikli çarşafların da, çiçekli nevresim takımlarının, yastık kılıflarının da belasını versin! Diyeceğim, siz bir çocuğa uyurken bile "iz bırakma, bozma, dağıtma" derseniz, o çocuk büyür, çarşafında bırakamadığı o izi kendi hayatında ve başkalarının hayatında, öyle bir bırakmaya kalkar ki böyle şaşar kalırsınız. "Provokatif Sanat" dediğiniz, zamanında ruhunu provoke ettiğiniz çocukların intikamından başka bir şey değil.

Marina, bir de beni dakikalarca ağlatan bir beden sanatı daha yapmış ki işte ona sanat değil hayat diyorlar. Gidiyor, bir galeri mi müze mi neyse işte, orada bir ay boyunca oturuyor. Önünde bir masa, karşısında boş bir sandalye... Birileri geliyor, çekiyor sandalyeyi, oturuyor karşısına bir dakika boyunca, böyle melül melül bakışıyorlar. Sonrası, eski sevgilisi, aynı zamanda kendi gibi beden sanatçısı Ulay, tam 21 yıldır görmediği şu Çin Seddi'nin orta yerinde ayrıldığı Ulay, gelip oturuyor mu karşısına. Bunlar böyle gözleriyle kim bilir neler diyerek, bir susuyorlar ki anam, böyle susmak görülmemiştir. Ağla, ağla, içim şişti. Eski bir dostu gelse, otursa o sandalyeye, aynı etkiyi vermiyor işte. Sevgili, magazine girince, hemen etkisi artıyor. Ne oldu şimdi? Sanat değil, zamanın ve hayatın gücü derler işte ona, ama sanat yaptı. Serap Ezgü ile Sinan Çetin de bir ara anaların

kırk yıldır kayıp evlatlarını, evlatların elli yıldır görmediği babalarını, kahveden toplayıp getiriyordu stüdyoya. Zavallı çocuklarının karşılarına dikiliyordu kayıp ebeveynler, arkaya da döşüyordu bir Cahit Berkay melodisi. Bunlar, bizim gibi avamlar için canım.

Gelelim, Nezaket Hanım'a... Kendisi de bir "video ve body art" sanatçısı. Birkaç çalışmasını izledim. Birinde vazodan hallice derin cam bir kaba biraz süt koymuş, kolunu da içine sokmuş, kendini heder ede ede, eliyle koluyla sütü çırparak tereyağı yapıyor. Ablam, üzerinde kadife fistanıyla, dudağının dışına dışına taşırdığı rujuyla, sanat yapıyor. Ben yıllardır dizi çıkmış eşofmanımla, başımdaki yazmayla, yoğurt mayalıyorum. Lahana, pazı sarıyorum, reçel, kışlık menemenlik domates, konserve, turşu hatta mayonez yapıyorum. Benim adım ne? Ev anası. Dikkat ettiyseniz inatla ev hanımı demiyorum. Hiçbir lanet gelesice anketin "işiniz" kısmına da ev hanımı yazmadım. Çünkü anacım, ben dokuz yıldır, ev sektöründe hizmet veren sigortasız bir işçi olarak, bir gün hanımlık yapmadım.

İşin ne? Ev hanımı. Ha çalışmıyorsun yani? Evde oturuyorsun. Görev tanımın: Güne gitmek, börek yemek, dedikodu yapmak, sonuncusu ve en önemlisi, kumaşçı Nevzat Amca'nın dediği gibi, koca parası yemek. Bekârken ve evlendikten sonra birçok sektörde çalıştım; finans, dergi, radyo, televizyon, tekstil ve çelik kapı! Gel gör ki hiçbiri, ev analığı kadar zor değildi. Gel gör ki şirketin birinde, boş vakitlerinde ojesini dahi sürebilecek kadar vakti olan, öğlen yemeğini yiyebilen, her sabah güne fönlü saçlarını ve bir aileyi doyuracak paraya satın aldığı çantasını savurarak giden süper Türk kadını, iş kadını. Bir havalar, emekçi numaraları... Sanırsın fason atölyesinde çalışıyor. Ben de değil oje sürmek, stresten yenmemiş tırnağım kalmadan çocuğa çorba, eşine yemek

derken öğle yemeğini mütemadiyen atlayan, çamaşır suyu lekeli pijama ve yağlı saçlarla bir "ev kadını Kezban."

Sonra, sanatçıya saygı... Markete gidip domates konservesi alan kadına "tembel kadın", konserve kutularını stüdyosuna götürüp resmini yapan adama "sanatçı", fikirlerini çaldı diye onu vuran kadına "akli dengesi bozuk" hayatının içine ettiği kadına da "yazık" diyorlar. Biz de oturup alkışlıyoruz. Yıllarca yorgunluğumu, mutsuzluğumu çaktırmamaya çalışarak uyandım. Bu ahval ve şerait içinde dahi kendim olmaya çalıştım, kimsenin ödül verdiği yok. Soruyor muyuz peki? Zanaatı var mı? Dikiş dikebiliyor mu? Mekanik saat tamir edebiliyor mu? Louise Bourgeois gibi çocukluğunda taşa çevirdikleri kalbini yontup, ondan bir "örümcek heykeli" yapabilmiş mi? "Erken dönem işlerim, düşmekten korkmakla ilgiliydi. Sonraki işlerim düşme sanatı ile ilgili oldu. Kendini incitmeden düşmek yani. Şimdi yaptığım ise hiç düşmeyip, asılı kalma sanatıdır," diyebilmiş mi korkmadan? Gider maden işçilerine, inşaat amelelerine yahut TOKİ'lerde çalışmayı, gökdelen çizmeyi reddeden mimarlara saygı duyarım! Her yaz, on çocuğunun yün döşeğini havalandırmaya çıkarmış, söküp yeniden dikmiş hallaç anneanneme saygı duyarım. Sanatçıya saygı... Sanki ciğerini kot taşlama atölyesinde bırakıp dönüyor evine. Sette çok yorulmuş, hiç tatil yapamamış, çok zor meslekleri varmış, sanki yerin yedi kat dibinden kömür çıkarıyor, de gidin işinize! Yemeği yakacağım sizin yüzünüzden.

Ay! Hulkum daraldı, ben habitatıma dönüyorum, taşmasın şimdi çorba.

EVANASI

Bu defa kapıya ilk Behiye geldi, elinde bir tepsi haşhaşlı çörek. "Helal olsun kız sana, ağzını yidiiimin, al sana performans yaptım, çay koy da yiyelim," diyerek içeri girdi. "Ay yazıyı okuyacağım diye boynum tutuldu, şunları oraya astığın gibi, bir kâğıda yaz da elden ver deli!" diye de ekledi.

Behiye, anne tarafından Eskişehirli. Şahane haşhaşlı çörek yapar. Tanıdığım en sakin, en "kendinden" huzurlu insan. Mütevekkil diyelim. İki yıldır Bülent'le bir kez tartıştığını, ağladığını görmedim. Gerçi ikisi de munis yaradılışlı insanlar. Behiye konuşurken fısıldıyor sanıyordum, duymakta zorluk çekiyordum başta, meğer konuşması öyleymiş. Mırıl mırıl. Bülent desen, aynı... İlk zamanlar, kapıda görünce selam verirdik, kapısını örter, evine girerdi. Meğer o günler hep ağlıyormuş, İstanbul'da kimsesi yok diye. Bülent gündüzleri evdeydi ilk yıl, sonra geceye geçti.

Behiye birkaç hastaneye iş başvurusu yaptı ama olumlu cevap alamayınca vazgeçti. "Kocaeli il sınırını geçtim, koca evine vardım, annem babam da memlekette kaldı, onca okulu meğer kendi kendime hemşirelik yapayım diye okumuşum," der. Kendini örgüye verdi. Hani derler ya, neyi çok istiyorsan, Allah seni onunla sınar diye. Behiye'nin de sınavı, çocuk sanırım. Daha evli bile değilken, Bebeğim dergisi alır biriktirirmiş. Ne zaman markette rastlasam, hep bebek bezi ya da mama reyonunda dolanırken yakalarım. Bir şey aldığından değil de işte, inceler, fiyatlarını, indirim zamanlarını hep takip eder, dakikalarca o paketlerin üzerini okur. Allah selamet versin. Çocuk sahibi olmadığı halde, sürekli patik, hırka, yelek örer, durur. "Secret" yapıyormuş! Evrene, çocuk giysisi örerek mesaj yolluyorum diyor. Yine elinde şişiyle, yumağıyla gelmişti. Normalde başkası olsa böyle davranan, dalga geçerim, "aman çok meraklısın çocuk boku temizlemeye" derim, uğraşırım ama Behiye'ye hiç kıyamam.

Şişlere, yumağa nasıl baktıysam, "Sinevizyon Allah'ın izniyle," dedi, iç çekti arkasından. "O ne" der gibi baktım.

"Allah görüyor yani, bacım. Dur anlatayım sana. Sinevizyon Ayten, rahmet istiyorsa demek. Toprağı bol olsun."

"Sinevizyon Ayten mi?"

"Evet, Ayten Abla, birkaç yıl önce, hemşirelik stajı yaptığım hastanede muhasebe müdürüydü. Başı eşarplı, kısa boylu, dolma parmaklı, gıdılı, pambık teninin verdiği avantajla nur yüzlü, neresinden baksan iki kere iki dört elde var Ayten, işte kız! İşe ilk girdiğim zamanlar, kendisinin sıradan bir muhasebe müdüründen fazlası olduğunu elindeki anahtar sayısından ve telsiz telefondan hemen anladım. İş yerlerinde bir elemanın anahtar sayısı bir nevi apolettir. Hastane müdürünün odasının anahtarı, deponun anahtarı, kasanın anahtarı... Rütbe yükseldikçe sayısı artar. Avuç dolusu kapı anahtarını o tontiş elinin içinde, sıkı sıkı tutuyorken diğer eli kulağındaki telefonda sürekli... Kasa anahtarları sutyeninin içinde! Böyle bir kadın getir gözünün önüne. Telefonu çalınca, konuşacağı kişinin alacaklı mı borçlu mu olduğunu anlamak için mimiklerini izle yeter. Sekretere, önce kim diye sorar, alacaklıysa, adını sesli tekrarlar, çişi gelmiş gibi ayakta biraz kıvranır önce 'dur bağlama' der, sesli düşünüp lafını ezberlemeye çalışan oyuncu gibi bir şeyler mırıldanır, sonra kendini hazır hissedince 'tamam, bağla' derdi. Sonrası bildiğin kare bulmaca... Soldan sağa iki harf, kuzu sesi: Me. Munis, mülayim, evcil Ayten. Borçluları ararken, özellikle sinirli ve kararlı bir sesle konuşmaya çalışırdı. Sonrası soldan sağa dört harf, yırtıcı bir hayvan: Pars! O kuzu gibi kadın, anam bütün pençelerini çıkarır, başındaki leopar desenli eşarbın da hakkını verirdi vallaha. Bağırmaları bitip, ödeme sözünü alınca, müşterinin ben gönderirim sözüne asla itibar etmez, eşeğini sağlam kazığa bağlar, telefonu kapatır

kapatmaz genellikle tahsilata adam gönderir, ödeme gelince de kendine keyif kahvesi söylerdi. İçinde Allah korkusu taşıdığını her fırsatta dile getiren Ayten Abla, bir de sinevizyona inanıyordu. He ya! Ne bakıyon bacım? Gülme be, dinle! Çay molalarında dini sohbetlerinin sonunu sürekli Allah'ın bizi elektronik bir aygıtla, gizli kameralarla izlediğine, her şeyi gördüğüne ve bu yüzden günah işlemekten sakınmamız gerektiğine bağlayıp duruyordu. Biz de etrafına toplanmış, huşu içinde onu dinlerken bir gün çaycı abla dayanamayıp, 'Nasıl yani sinevizyon gibi mi bu şey?' deyiverdi. Dönüp heyecanla aradığı doğru kelimeyi bulmuş da kendisi akıl edip daha önce bu benzetmeyi yapmamış gibi 'Evet, sinevizyon Allah'ın izniyle,' dedi. Bak gösteriyorum, ayaktaydı böyle bu, durdu durdu, üzerine basa basa elinin tersiyle çenesinden kayan eşarbını düzeltip çene hizasına getirdi, sonra tekrarladı: 'Sinevizyon Allah'ın izniyle.'"

Bana bir gülme geldi. "Behiye," dedim, "Allah aşkına, devam etme, elimde çay var, üzerime dökücem."

"Gülme kızım, çarpılırsın bak. Sonrasında da iftiraya uğradığını düşündüğü (ki sık sık böyle düşünürdü) her fırsatta, bunu söylemeye başladı. 'Rabbim görüyor her şeyi, Sinevizyon Allah'ın izniyle.' Bazen kocası geliyordu hastaneye Ayten Abla'nın. Haddinden fazla uzun boylu ve zevzek bir adam... Anneannemin, ideal koca tanımında geçen sıfatlardan birine bile sahip değildi herif. Oysa hepi topu üç sıfattı ama adamda biri bile yoktu. Adam ne hasindar, ne tahsildar, ne de dindardı. Allah için gaddardı ama bak. Dar kısmını tutturmuş yine de."

"Senin Bülent'i niye aldığın çıktı ortaya. Beş vakit namazında, dindar, yüzü de temiz, e daha ne olsun. Şimdi anlaşıldı Behiye Hanım."

"Herhalde kızım, büyük sözü dinledim ben. Ayten Abla benim kadar şanslı değildi ama. O pambık parmaklı kadına etmediğini bırakmıyordu onunki. Elinde tespihi, ağzında küfrü, sırtında deri ceketiyle, bizim Ayten'in kocası olmaktan uzaktı. Serseri desen değil, aile babası desen değil, kaşı gözü oynayan tiplerden. Ayten Abla aşıktı buna, ama kara gözüne kaşına olmadığı kesin, kaşı kirpiği yok denecek kadar albinoydu çünkü. Hastaneye de karısını görmeye değil, para almaya, bir de hemşirelerle oynaşmaya gelirdi. Her geldiğinde bir bahanesi vardı mutlaka. Bir keresinde dedim ki: 'Ayten Abla, yeryüzünde bu kadar kaza bela, aynı adamın başına aynı hafta içinde gelir mi hiç?' Her geldiğinde, kadın arkasından bir ağlama tuttururdu. Bazen, beni odasına çağırır, 'gelsene dertleşelim,' derdi. 'Lastiği patlamış, para istemeye gelmiş,' der, ağlamaya başlardı. Kapısını kilitler, telefon bağlatmaz öylece hıçkırırdı. Her hıçkırdığında kafası eşarbın içine gömülür, o kadın ufalır, ufalır daha da ufalır, minnacık kalırdı. Ne kazaya, ne de lastiğe ağlıyordu. Biliyordu kadın hepsinin bahane olduğunu, bilmez mi? Kim bilir, hangi orospuya, hangi ata, hangi kupona yatırıyordu paraları. Kırılan cama, patlayan lastiğe, bozulan musluğa, bahtına değil buna ağlıyordu kadıncağız. Geceleri eve gelmiyor, çocukla ilgilenmiyor, sürekli para yiyordu ama ne yapsın işte, sinevizyon vardı. Elbet rabbim mükâfatını verecekti ama önce çok para vermesi gerekti ki sıfatsız kocasına yedirsin.

Sonra anacım, bu Ayten patronların güvenini kazanınca hastanenin satın alma kısmına da el attı. Sen git, tedarikçiyle anlaş, üçe aldığın sedyeyi beşe, beşe aldığın tekerlekli sandalyeyi on beşe almış gibi evraklar düzenle, bizim patron bunu fark et, dolandırıldığını anlayınca tutuş, Ayten'i işten

çıkar. Herkes 'Bize vaaz veriyordu, meğer neler çevirmiş o bücür boyuyla meğer bir o kadarı da yerin dibinde varmış,' diye arkasından konuşup durdu bir süre, derken unutuldu, konu kapandı gitti. Sonra da hakkın rahmetine kavuşmuş diye duyduk."

"İbni Arabi ne demiş biliyor musun Behiye? 'İnsan bilgisinin gelebileceği son nokta, hayret noktasıdır,' demiş ama bence değil. Bak annem Arap biliyorsun, ben de binti arabi olarak diyorum ki insan bilgisinin gelebileceği son nokta, ibret noktasıdır. İbretlikmiş hakikatten be canım."

"Ya işte böyle Nur... Hey gidi, Sinevizyon Ayten hey! E ben de bunca vakit istedim, istemekle kalmadım, istediğim olsun diye göbeğime yemediğim iğne, yutmadığım hap, içmediğim okunmuş su, çıkarmadık örnek bırakmadım. Beş çocuğa yetecek kadar patik, hırka, yelek stokum var maşallah. Allah'ın bildiği günahımı senden mi saklayacağım? Yalan yok, Bülent'in her fırsatta, o kadar ilmine, okumuşluğuna rağmen tüm vicdansızlığıyla, 'çocuğu olmuyor' diye laf sokup durduğu anasına inat olsun diye de istiyorum. Günah bu biliyorum ama en çok, kendim için istiyorum. Tamam, senle Sevda ne çekiyor görüyorum, çok zor farkındayım ama ne yapayım, çok istiyorum. Bülent iyi biri, bazen çiçeklerle konuşurken görüyorum onu, vallahi sırf o halini görünce Allah'ım diyorum, bu kadar şefkatli biri baba olmayı hak etmiyorsa, kim hak ediyor? Allah biliyor ya, Sinevizyon Allah'ın izniyle Nur, görüyordur elbet."

"Benim Kerem de bazen balkonda sigara içerken bir bakmışım kaybolmuş, seslenirim, evde yok, aşağı inmiş. Gelir, çöpü mü attın derim, 'Yok,' der. Tam dırdıra başlayacakken, 'Watson'a mama vermeye indim,' der. Susar, öyle içimden içimden severim onu. Merhamet önemli, haklısın. İnşallah olur Behom, inşallah, güzelim benim."

V

Fil

Ey ruh! Geldiysen otur şöyle,
varislerin ağrımasın anacım!

Öbür hafta, hızımı alamayıp, bir diğer hemcinsime, Virgina Woolf'a sardırdım:

Kendine Ait Bir Koca

Uyarı! Bu yazı, edebi ve sanatsal kaygı taşımamakta, başlıkta adı geçen yazarın sanatına yönelik eleştiri içermemektedir. Rahmetlinin kitaplarına değil, şahsına ve kendisinin "kadın duruşuna" hayran olanlara ithaf olunmuştur. Ne alıp veremediğin var şahsıyla diyebilirsiniz. Haklısınız. Yalnızca "popüler kültür kişisi" haline getirilen Virginia Woolf'a, cinsel devrim yapmış, feminist bir ikon diyerek, delilik derecesinde hayran olanları anlamıyorum, o kadar.

Diyeceğim, aranızda yazıdan yüksek edebi düzey beklentisi olanlar ya kendilerini o yükseklikten atsın anacım ya da bu yazı dışında, kaynak arasınlar. Deneyimlerime dayanarak söyleyebilirim ki bu dünyada arayarak, başta belanız

---

olmak üzere her şeyi bulabilirsiniz; huzur hariç.

Bugün ilk kez, bir yüzsüzlük yaparak, yazarın tek bir kitabını dahi okumadan, bile isteye yazıyorum bu satırları. Merak eden varsa söyleyeyim, elimde üç kitabı mevcut ama okumadım henüz. Domuzluğum tuttu. Sinirim geldi! Tüm bunlara sebep, sanırım Michael Cunningham'ın aynı isimli kitabından uyarlanarak çekilen *Saatler* isimli filmi seneler sonra evli ve çocuklu bir kadın olarak yeniden izlemiş olmam.

Aradan en az beş yıl geçtikten sonra, beni zamanında etkilemiş filmleri izlemek, kitapları okumak şahsen bir tür oyun. Tehlikeli bir oyun... Ne akla hizmet, hangi güdüyle yapıyorum, amacım ne, bilinçaltımda ne var bilmiyorum ama bu aralar bunu çok yapıyorum. Garip bir deney ama her defasında gerçekten uygulamaya değer sonuçlarıyla yüz yüze kalıyorum.

Son olarak, yıllar önce okuduğum bir öyküyü tekrar okudum. Hesapladım, aradan on üç yıl geçmiş. İlk okuduğumda etkilendiğimi hatırlıyorum ama anladım ki öykü o vakit kapıma gelmiş, bana şöyle bir bakmış, uzun uzun bakışmışız ve gitmiş. Diyeceğim, bu kez tekrar geldiğinde içeri girdi balkona çıktık, oturdum balkon taşında, çöktüm yere, dakikalarca ağladım. Vereceğini verdi, alacağını aldı, çekti gitti. İşte böyle... Öykünün diyecekleri bu yaştaki banaymış meğer!

Söz konusu film *Saatler*'i de öğrenciyken seyretmiş ve başroldeki üç kadının da oyunculuğunu, ağzım açık izlemiştim. Bir şeyler öğrenmek için çekim açılarına, senaryosuna, kurgusuna, geçişlerine dikkatlice bakmıştım. Filmde bahsi geçen yazar da, hayatı da, bunaltısı, bulantısı da, cebine koyduğu taşlar da, bana çok uzak bir dağın parçasıydı. Gel zaman git zaman, on yıl geçti aradan. O dağdan bir kaya koptu, o kaya parçalandı, taşlar yuvarlana yuvarlana geldi, içime oturdu; bana bu yazıyı yazdırdı.

Yönetmen Stephen Daldry, uyarladığı kitaba, kitabın yazarı hakikate ne kadar sadık kalmış, ne kadarı kurgu ne kadarı gerçek Allah bilir. Ölünün arkasından konuşmak da yakışık almaz ama duramıyor insan.

Oturdum, araştırdım; yazılan, çizilen, filmle ve kitapla aynı minvalde.

Bizim 1882 doğumlu, İngilizlerin deyimiyle "most feemiis bırıtiş raytı tuutali ciniiiis" Virginia, zengin bir aileden geliyor. "Sana ne, servet düşmanı mısın?" diyenler, anaruzın karnında yedi ay nasıl durdunuz? Azıcık bekleyin. Babası, hem sir, hem yazar, Sir Leslie Stephen... Anasının da babasının da daha önce başkalarıyla evlilikleri oluyor, sonra dul kalıp birbirlerini buluyorlar. Benim ailemden karışık olmasın, aile ilişkileri, üvey kardeşlik durumları alengirli ama benim için pek mühim değil. Şahsen her biri ayrı anneden iki üvey kardeşim, iki üvey annem var, o yüzden, bu tarz ilişkilerde şaşırma ve ah vah etme çıtam, biraz yüksek. Hayat sağolsun! Neyse anacım, Virginia'nın ana babasının ilk eşlerinden toplam beş çocukları var. Babasının ilk eşinin babası da romancı. Adamın karısı akıl hastasıymış, bu kadından olan kızı Laura da (genetik zahar) yirmi yaşında bir akıl hastanesine kapatılmış.

Virginia, on üç yaşındayken annesi ölmüş. O yıllarda, kadınların ikinci planda kalması nedeni ile okula gönderilememiş, fakat babası o kadar da geri kafalı, kızını baş göz etmeye meraklı biri değilmiş de kızının kendini geliştirmesine destek olmuş. Allahtan benim babamın kızı olarak dünyaya gelmemiş, zira benimki Virginia'dan en az yüz yıl sonra yaşamasına rağmen "İstanbul'u kazandın kazandın, kazanmadın kesinlikle bana şehir dışı yazıp gelme göndermem," deme medeniyetini göstermiş biri sağolsun!

1900'lerin başında, babası da ölüyor bizimkinin. Kardeşleriyle, Bloomsbury'e taşınıyorlar. Burada, içinde birçok ünlü

edebiyatçıyı barındıran ve cinsel konulardaki özgürlükçü tavırlarıyla tanınan bir grup entelektüelin aralarında olduğu bir oluşuma katılıyor. Bunların içinde birçok eşcinsel ve biseksüel var. Virginia, bu gruptaki adamlardan biriyle nişanlanıyor ama sonra gidip, Leonard Woolf ile evleniyor.

Bir süre sonra Virginia şehirde bunalıyor. Mutlu olamıyor, çoğu doktorun, bipolar olarak tanımladığı psikolojik bozukluklarla başa çıkamıyor. Fedakâr kocası da Virginia'yı alıp, şatodan hallice bir kır evine götürüyor. Virginia'nın elini soğuk sudan sıcak suya sokmuyor. Yayla gibi odada, bütün gün etraf kâğıt, kitap içinde, elleri cebinde volta atıyor Virginia. Sigara üstüne sigara, "Ay yazamıyorum, ay ne yazacağım, ay başlayamıyorum, ilk cümle ne olsun Leonard?" diye diye akşama kadar bir tabak yıkamıyor anam! "Leonard! Bunları yazdım, in aşağıda benim için açtığın matbaada bas! Leonard! Başım ağrıyor, kimse odama girmesin, ben uyuyacağım! Leonard! Aç değilim, söyle yemek getirmesinler! Leonard! Başlatma misafirine! Ne pişirirlerse pişirsinler!" Bana böyle sorularla gelmeyinler... Leonard, yavrum, olmuş bir fino. Kira derdi yok, yemek derdi yok. Sonra kalk, "Neden siz kadınlardan bir Shakespeare çıkmadı," diyene cevap vereceğin yere, kadınlara "Para kazanın, kendinize ait ayrı bir oda ve boş zaman yaratın ve yazın, erkekler ne der diye düşünmeden yazın," de.

Bunu bütün gün evde o depresyondan bu depresyona atlarken, o aşçıyı azarlayıp, bunu kovarken yap. Bunları kocanın, evinin altında sırf senin yazılarını bastırmak için kurduğu matbaada kitapların basılıyorken de.

Tamam, gerçekten yeteneklisin, tamam feministsin, tamam bilinç akış tekniğin çok havalı, tamam eşcinselsin, kitaplarında da korkmadan yazmışsın da, o adamla niye evli kaldın, bunu de bana! Niye kendine bunu yaptın? Gerçekten

yıktığın söylenen tabuları, putların kafalarını, o lanet gelesice taşlarla yarmak varken, neden cebine doldurdun be kadın?

Sonra kalk, de ki bana: "Düşünmek istiyorum sessizce, sakince, ferahça, yarıda kesilmeden, sandalyemden kalkmak zorunda kalmadan, bir şeyden diğerine kolayca süzülerek, husumet ya da engel duygusu olmadan. Derinlere, daha derinlere dalmak istiyorum, yüzeyin ötesine, yüzeysel kaskatı gerçeklerden kurtulmak istiyorum, kendimi sabitlemek için akıp giden ilk düşünceyi yakalamalıyım."

Peki, ben ne yapıyorum güzelim Virginia?

Oyalanarak hayatta kalmaya çalışıyorum bir yandan, tüm bu anlamsızlığın giderek derinleşen boşluğuna düşmemek için düşünmüyorum çünkü aslında biliyorum ki düşünmek demek o kuyuya sarkmak demek. Hızlı hızlı yürüyorum evin içinde, sabah kalkıyorum yatakları topluyorum. Gece üşenip toplamadan yattığım salonu topluyorum. Etrafa dağılan oyuncakları, kirli çay bardaklarını, kahve bardaklarını, süt bardaklarını tek tek... Toplumu oluşturan en küçük yapı taşı olarak çitlediğimiz çekirdek kabuklarını çöpe atıyorum. Onları çitlerken izlediğimiz televizyonun tozunu alıyorum. Aldığım edebiyat takviminin bir yaprağını daha koparıyorum, ömrümden bir dal çıt diyor sanki, anlamsızlık yerini kesif bir harcanmışlık duygusuna bırakıyor. Fazlaca sarkmadan, hemen doğrulup, ayaklarımı yere iyice basa basa kirli sepetine gidip çamaşırları alıyorum, makineye tıkıştırıyorum kirliyi, beyazı orada hemencecik ayırıyorum. Yiğit'e kahvaltı hazırlıyorum. Yumurta önemli! Protein. Hücrelerdeki bütün biyolojik olayların yapıtaşı... Peki benim yapı taşım? Çamaşırları asıyorum. Gömleğin biri asarken aşağı düşüyor, inip alıyorum. Yukarı çıkarken yan apartmandan bir kadın çığlık çığlığa ağlıyor. Kapının önünde kalabalık... Hiçbir şey duymamış gibi eve çıkıyorum, aynı anda in-

sanlıktan da... Çamaşır asmaya devam ediyorum. Karşı camın önünde mermerin üzerine dizilmiş üç saksı görüyorum. Altında suyu sızmasın diye konmuş tabakları, içlerinde kurumuş toprakları var, içlerinde ne bir bitki ne bir çiçek, yan yana üç topraklı boş saksı... Niye duruyor o cam kenarında bilmiyorum. Birini görsem soracağım. Cam, perde kapalı... Çıldıracak gibi oluyorum. Camı kapatıp evi süpürmeye başlıyorum, koltukların altına düşen oyuncak arabaları çıkarıyorum, Yiğit seviniyor. Apartman kapısının önünden leş bir koku geliyor, kapıyı açıp bakıyorum, çöp suları akmış. Çıkıp merdiven basamaklarını tek tek siliyorum. Çöp suyunun lekeleri çıktıkça rahatlıyorum. Sanki her yer lavanta kokulu yüzey temizleyici koksa dünyada hiç kötülük kalmayacak gibi şeyler düşünüyorum. Didem Madak'ı hatırlıyorum. Yiğit'in içeride yalnız olduğunu bildiğim için hızlı hızlı duş alıyorum. Kendimi yatağın üstüne atıyorum ama düşünmemek için tekrar ayağa kalkıp giyiniyorum hızlı hızlı. Sonra aklıma yazılarımı gönderdiğim editörün sözleri geliyor, "Atlı kovalıyor gibi yazıyorsun Nur, hiç yavaşlamıyorsun, derinleşmiyorsun, yazdıkların soluk almaya izin vermiyor. Sen yavaşlamayı bilmiyorsun." Bunu düşünüp kendimi tekrar yatağa atıyorum, ayaklarımı duvara yaslayıp yavaşla diyorum içimden, yavaşla... Gözlerimi kapatınca gök gürlüyor, ardından pıtır pıtır bir yağmur sesi giderek hızlanıyor. Ne güzel diyorum yağmur... Aklıma çamaşırlar geliyor! Yataktan sıçrayıp teldeki çamaşırları toplamaya gidiyorum yine hızlı hızlı... Sonra kılçıklı çıkan fasulyeyi, çamaşır asarken komşunun bahçesine düşen mandalı, kırışığı bir türlü açılmak bilmeyen keten gömlekleri ve Yiğit'in kaybolan çorabının tekini düşünüyorum. Sonra çorabın nereye düştüğünü görüp çamaşır makinesini tek başıma itip arkasından çıkarıyorum. Buna seviniyorum, o topraklı ama bitkisiz,

yan yana kaderlerine terk edilmiş saksıların intikamını gidip evin sahiplerinden almış gibi, çiçeklendiklerini görmüş gibi, aptal gibi, buna seviniyorum! Değil bana tahsis edilmiş bir matbaam, bir odam, bir yazı masam bile yokken, şunları yazdığım mutfak masasının üzerindeki çay tabağı lekesine bakıp, buna yutkunuyorum! Rahat bırak beni Virginia, rahat bırak gözüm!

EVANASI

Bu kez yazıyı ilk okuyan, Kamuran Teyze'ymiş. Allah affetsin, elinde bir küçükle geldi. Kimde var ayol böyle lüks? "Kız," dedi. "O kadının kocasının matbaası varsa, senin de Kamuran Teyzen var. İste, sana dükkândaki fotokopi makinesini taşıyıp getireyim; çoğaltalım, ev sormaya gelenlere dağıtırım. Ne sıkıyorsun canını?"

"Boş ver yazıyı Kamuran Teyze, evini su basmış. Geçmiş olsun, niye haber vermiyorsun, yardıma gelirdim," dedim.

"Ne suyu gülüm? Bok bastı annem, bok!" dedi. Meğer gidere bağlı pimaş borusu patlamış. "Aman," dedi, "benim hayatımın içine sıçan sıçmış gitmiş, bir boru patlamış, çok mu? Ben yıllardır rutubet kokuyorum, patlayan su borusuyla yaşıyorum zaten."

"Su borusu da mı patlak? Niye söylemiyorsun, Sevda'ya söyleyeyim, konuşsun dayısıyla kiradan düşeriz. Hallederiz, olmadı aramızda toplar yine hallederiz be ablam, rutubet içinde yaşanır mı hiç?" dedim.

"Kız yok, benim rutubet pişmanlıktan" dedi.

Yiğit, okuldaydı. Hazır evde kimse yok, gittim dolaptan soğuk su kaptım, iki çay bardağıyla, biraz da peynir. "Allah kimseyi aldığı kararla sınamasın, pişmanlık su borusu gibi. Bir kez patladı mı bütün hayatın geç kalmışlıkla ıslanır, öyle

sırılsıklam halde burnunda geçmek bilmez bir rutubet kokusuyla kalırsın, o yüzden sen evde çok durma. Güneşe çık bol bol Nur," dedi. Çantasını aldı eline, içini açtı, *Dalgalar*'ı koydu masaya. "Al, bunu da oku mutlaka," diye ekledi.

Sonra aramızda, o günden sonra her göz göze geldiğimizde yalnızca ikimizin girebildiği bir odanın duvarlarını örmeye başladı. Anahtarını da elime tutuşturdu.

Durdu durdu, "Taşıdığın taşlar gövdenden ağırsa, sessiz düşlesen de sesli düşersin," dedi.

"Ne güzelmiş, kimin bu Kamuran Teyze?"dedim. "Benim," dedi; başını kaldırmadan, gözü masa örtüsüne mıhlanmış, üzerinde görünmeyen kırıntıları parmağıyla silkerek. "Adı, filin düşüşü, sondaki şü parantez içinde ama. Biz de anlıyoruz herhalde biraz. Bir gün getiririm sana defterimi, okursun belki. Tek cümlelik bir şiir işte ama o cümleye, ben on sekiz yılımı verdim kızım," dedi.

"On sekiz yıl bekledim Ergin'in babasını, belki gelir diye, başına bir şey gelmiş olsun, yalan söylesin, inanmayayım, kızayım ama gelsin istedim. Gelmedi. Bekle bekle, bir bakmışım zamanın simi lekeye, pulu toza, altını gümüşe, gümüşü demire, demiri pasa, hepim hiçe, her şeyim hiçbir şeye, varım yoka derken, herkesim hiç kimseye dönmüş. Sonra bu mereti içmeye başladım. Mek parmak, mek park diye, sonu selamet olamadı be anam! Sinsi yılan! Hiç belli etmedi be gülüm. Geçip karşıma ben gidiyorum diyecek kadar ciğeri yokmuş. Gülerek çıktı kapıdan. Ekmek almaya gidiyorum derken gülüyordu. Eve gelirken de gülerdi puşt. Babam derdi ki 'Kızım lodosla gelen kıştan, gülerek gelen puşttan korkacaksın.' Haklıymış adam. En fenası, şimdi yüzüme kim gülse esastan mı puşluktan mı bilemiyorum. Bana yaptığı en kötü şey bu aslında. Ölseydi keşke diyorum, bazen de kıyamıyorum. Ölmediğini, yaşadığını ve tekrar evlendiğini

duyduğum gün, benim evimden bir ölü çıktı zaten. Hatta ne biri? İki! Ümidimi gömdüm ben o gün. Cenazesine de sabrımı gönderdim. O da zaten haklı olmanın yorgunluğuna dayanamayıp, aynı gün orada geberdi, onu da üstüne koydum. Benim filin düşü, böylece düştü, sonra da küstü işte."

Kamuran Teyze bunları anlatırken birden salak gibi açık unuttuğum televizyonu fark ettim. Yiğit'i önünden alamadığım çizgi film, Pepee vardı. Kardeşi Bebe tam o anda "İnsan sevdiğini hiç üzer mi? Ardına bakmadan çekip gider mi?" diye, ağlak bir sesle şarkısını söyleme başladı. Allahım! O an, o mezarın içine kendimi de atacaktım. Son çare, havayı dağıtmak için kaldırdım çay bardağını havaya, "Hadi," dedim, "o zaman ablam, ümidinin ve sabrının ruhuna gelsin. El Fatiha!"

Balgamlı balgamlı, ciğerinden bir kahkaha çıkardı. Ağlamak desen değil, gülmek desen hiç değil. İçinden bir şey hırladı sanki. "Ne garip şarkıymış bu," dedi, televizyonu gösterip. "Çocuk kanalı mı şimdi bu? Ay ben bir çocuk şarkısı biliyorum filli! Biliyor musun arı ve filin şarkısını sen? Yiğit'e öğret mutlaka. "Mırıldanmaya başladı sonra:

"Ben bir bebek filim, büyüyecek miyim?
Burnum, minik bir hortum, su bulur muyum?
Bir gün arı konsa, küçük kuyruğuma
Kaçmak kolay değil bu kısa boyumla.
Arı benim adım, bütün gün uçarım.
Küçük fili bulup, üstüne konarım.
Fil benden korkmasa, benimle oynasa,
Gezer eğlenirdik bu güzel ormanda."

Baktım, gözleri dolmuş. "Nur, o kadar aşk bilirim, bunun kadar dokunaklı bir imkânsız aşk şarkısı dinlemedim namert olayım."

"Haklısın abla, gerçekten çok içliymiş be!" dedim.

Sonra da, "Kız," dedi, "sen kendine bir site açsana... Bizim Ergin açsın sana sen anlamıyorsan. Orada yaz işte. İnternete koy, gör bak kaç kişi beğeniyor."

"Yok," dedim. "Ben sevmiyorum öyle internet. Hem artık kim yazı okuyor ki Allah aşkına. Hepsi kuru kalabalık, çıkardıkları ses de kuru gürültü. Kim demiş hatırlayamadım şimdi, demiş ki 'Sizi bum diye patlatmak istiyorum ama sizden çıksa çıksa, kilik sesi çıkar.' Aynen öyle bu internet... Panoyu seviyorum ben, boş ver. Ben anlatmak için yazıyorum, onlar göstermek için yaşıyor. Adına da paylaşmak diyorlar. Ne paylaşıyorlarsa? Günahını paylaşmıyor kimse. Nah paylaşıyorlar! Göstermenin adı ne zamandan beri paylaşmak yahu? Hem benim yazdıklarım onlara gelmez, onlar janjanlı aforizmalar seviyorlar. 'Bir oğlu olmalı insanın', 'Bir kocası olmalı insanın' başlıklı yazılar paylaşıyorlar. Ne yapsın olmayanlar? Ölsün mü? Ben yazamam ki öyle şeyler. Sevgileri bile midemi bulandırıyor. Bir gün aşkım, canım, kalk kalp. Ertesi gün, öyle unutulmaz, böyle unutulur nakaratlı şarkılarla laf sokmalar. Pis seviyorlar be ablam. Göz hizaları nasıl yere yakınsa artık, hooop! Düşüveriyor. Azıcık sıkıvermiyorlar ki şöyle. Linç sopaları ellerinde, hainlikleri eşikte nöbet bekliyor. Bir de 'romantik' yazılar paylaşıyorlar. Gerçekten inanıyorlar tırttan masallara. Dizileri bıraksalar, benim gibi birazcık Yumurcak TV'de, Bilimin Arka Bahçesi'ni izleseler düzelirler bence. Rakı sağolsun, anlattıkça anlatıyordum maşallah! Annemin dediği gibi, oturdum aklımca, orospuya orospuluk öğretiyorum!

Geçen gün Yiğit'le oturduk yine izliyoruz... Bak şimdi Kamuran Teyze, plastik bir pipet var, bir de parçalara ay-

rılmış bir sürü minik kâğıt parçası ve pirinç patlakları. Bu plastik pipeti yün kazağa sürtüyorsun, sonra kâğıtlara ve pirinç patlaklarına. Hop! Bunlar yapışıyor. Niye? Kâğıtlar pozitif, plastik negatif iyon yüklü, çekiyorlar birbirlerini. Ta ki bunlar birbirine yapışana kadar. Ne zaman ki tutuyorlar birbirlerini, hop düşüyor kâğıtlar. İşte bunlar, hep ilkokul fen bilgisi ama bu kadarı bile yeter aşkı anlamak için. Ne yapıyoruz? Yapışmıyoruz, mesafe koyuyoruz. Allah geçinden versin ama her yapışmamın bir düşüşü oluyor, nötralize olunca demek."

"Kız," dedi, hırıltılı gülüşünü zapt etmeye çalışarak, zar zor anlaşılan bir sesle, "ben nasıl sürtündüysem herife, düşüş o düşüş! Benim fen bilgim de zayıf zaten. Ne aşkı Allah aşkına! O da bir sınav işte. Bak ben zamanında o kâğıdı koydum önüme, aldım doldurdum, çıkayım kâğıdı verip diyorum, yok daha zil çalmadı, çalmadan çıkamazsın diyorlar. Bazen insanın aklına geliyor, gelmez mi? Şeytan işte, ama Ergin var. Haaa! Sanma ki böyle düşünen tek benim, böyle hisseden bir benim. Sen akıllı kızsın, biraz etrafına bakarsan, görürsün. Zilin çalmasını bekleyen, kâğıdını çoktan doldurmuş bir sürü kadın var etrafında gülüm! Masal masal, beynimizi yediler. Prens dedikleri adam bile, netice gelip saçını uzat diyor. Benim iki tutam saçıma abanıp, kuleden kurtaracakmış hödük. Yontsana oradan bir merdiven! Hepsi saçma! Yedi tane herifin arkasını toplayacağım da pamuk prenses olacağım. Yok ya! Bak, kafam kaynadı, gözlerimin içi yanıyor, gidip tansiyonuma bakayım, çıktı gene kesin!"

"Otur bizde var tansiyon aleti getiririm şimdi, tuzlu mu yedin, turşu mu yedin çok ablam?".

"Ben olmuşum turşu kızım, yaraya tuz basa basa turşuya döndüm ayol yıllardır, turşu ne yapsın benim tansiyonuma? Benimki asabiyetten. İnsana yediği değil, dediği dokunur. Si-

yatik, varis, tansiyon ne arasan var, yaşlandık içimiz çürüdü." Bir limonlu su yaptım, birkaç dakika sonra tekrar baktık, tansiyonu düşmüştü.

Gözünün bebeğinin kanı dağılınca tekrar konuşmaya başladı. "İçini kararttım," dedi.

"Olur mu ablam öyle şey? Konuşuyoruz ne güzel, "dedim.

Sonra yine anlatmaya başladı. "Bak ne okumuştum yıllar önce biliyor musun? Siyah, renk değilmiş. Vallahi bak! Sen bilirsin belki. Neticede ışığı yansıtmayan tek renk siyahsa ve renk olması için ışığı yansıtması gerekiyorsa renk değil, yalnızca ışıksızlık hali. Hangimiz bazen siyaha düşmüyoruz ki? Her duygunun bir rengi var bence. Mesela mümkünün rengi pembe... Benimle alay ediyorlar ya, arkamdan konuşuyorlar ya, konuşuyorlardır, hiç takmıyorum. Yüzüme de söylüyorlar, bu yaşta kadına hiç yakışıyor mu renkli renkli, pembe pembe giyinip duruyorsun kız çocuğu gibi diyorlar. Niye pembe giyiyorum biliyor musun? Çünkü mümkünün rengi... İhtimal kırmızı, umut da beyaz, yani azıcık ihtimalle umudu yan yana getirirsen, her şey mümkün olabilir. Bunu fark ettiğimden beri, önce pembeden başlıyorum sevmeye renkleri.

Sonra bazen yeni bir şarkı keşfediyorum her türlü acı, sıkıntıdan mütevellit iltihabi durumda çekinmeden sürülecekler listeme ekliyorum. Reçete gibi. Bazılarını, asla yaralıyken dinlenmemesi gereken 'parça tesirli parçalar' hanesine yazıyorum.

Bazen nedensiz bir halde ve nasıl denk getiriyorsam ayda bir, muhakkak Zeki Müren'in son görüntülerini, hastalığı yüzünden içtiği avuç dolusu renkli hapları, yukarıdan bakınca lunaparka benzettiğini söylediği o son konuşmasını hatırlayıp ağlıyorum ve arkasından Allah affetsin, Yâsin okumaya üşenip, çay koyuyorum."

Ensesine elini koydu bir an gözlerini kapattı öyle kaldı. Kalktım, elini tuttum. Devam etti. Meraklanma iyiyim, der gibi eliyle elime vurdu birkaç kez hafif hafif. "Yok, kederlenmiyorum, efkârlanıyorum. Bence efkâr kederi döver, sonra dağılan yakasını paçasını toplar, üstünü başını düzeltir, gider hicranın önünde ceketini ilikler. Hicran, en beteri... Vallahi bak! Bunu da en çok, Zeki Müren dinlerken anlıyorum. Böyle böyle, iyileştiriyorum aslında kendimi. Bu da benim bünyemin avunma mekanizması işte! Emlakçılığa ilk başladığım yıllar ağlamaktan iş yapamadığım günler olurdu. Eskiden, bir evin camında ihtiyaçtan satılık yazısını görünce gider, ihtiyaçtan kısmını yırtıp, keyiften yazasım gelirdi. Öyle üzülürdüm, şimdi nasırlaştım. Emlakçı Kamuran gitti, Gayrimenkul Danışmanı Kamuran geldi. Yaa güzel kızım... Ay çenem düştü Nur, yemeğin falan var mı akşama kızım? Tuttum seni."

"Var ablam var. Dünden fasulyem pilavım var. Otur Allah aşkına konuşuyoruz işte."

"Eskiden insanlar ne az konuşurmuş ama meğer ne çok şey söylerlermiş. Şimdilerde ise her şeyi konuşuyoruz, ama ne söylüyoruz? Aslında hiç!

Köy yerinde kadının peşine bir adam düşer ona göz koyar da, kadın adamı, önünde, ardında fark ederse, adamdan hoşlanmıyorsa, hemen yere eğilir yüzüne bir parça çamur sürermiş. Yüzüne kara çalmak, 'sende göynüm yok' demekmiş.

Babaannemden dinlemiştim. Zülfü de gelin olan kızlar kesermiş. Gerdek gecesinin hemen ardından kızlar zülüflerini keser, saklarlarmış. Böylece bekâr bir kız ve evli bir kadın, tek makasla ayrılmış olurmuş."

"Ben babaannemi hiç tanımadım," dedim. "Adlâ'ydı adı... Hayal meyal hatırlıyorum, sapsarı bir tütünü parmakları arasında sarıp diliyle kâğıdı kapaması, öldüğü gün köy

odasındaki kalabalık ve alnındaki dövmeler... O dövmeleri de kendi yapmış. Dili varmış meğer alnındaki o işaretlerin. Siyah beyaz fotoğrafına bakıp, yıllarca ne anlama geldiklerini düşündüm. Çok sonra tesadüfen öğrendim, bir konuşma sırasında, bir cümle arasında, çok gereksiz, herkesin zaten bildiği sıradan bir ayrıntıdan, üzerinde durulması anlamsız bir detaydan bahseder gibi söyledi annem. Eşi ölen kadınlar yaparmış bizim oralarda o dövmeleri. Şimdilerin kendini damgalamak diyebileceği bir işareti, alnının ortasında ölene kadar kendi rızasıyla taşımış. Kalbinin üzerine 'kapalı' yazdırmanın öteki türlüsü gibi gelmişti bana. İster erdem desinler, ister damga, ister sadakat, ister bağnazlık, ne bileyim? Ben saygı duymuştum, bazen rüyalarıma giriyor, uzun uzun sarılıp gidiyor."

"Bak, rüyalar da konuşur insanla, "dedi. "Ben bir keresinde rüyamda bomboş, toprak bir yolun ortasında öylece duruyordum. Yolun bir tarafı geçmişe, diğer tarafı geleceğe gidiyordu. Geleceğe giden yolu kollarımı açarak yürümem gerekiyormuş, olur da kapatırsam başıma felaketler geliyormuş, çok büyük tehlikeler bekliyormuş beni. Kollarımı açıp yürüyorum ama yürü yürü bitmiyor, kollarım yoruluyor. Yolun geçmişe giden tarafına doğru yürümeye karar veriyorum. Geçmişe giden yolu seçersem, geçmişimde tercih ettiğim, yürüdüğüm yolu kullanmamam gerekiyormuş. Önceki yıllarda, geçmiş zamanda yaşadığım olayları tekrar yaşamadan yürümeliymişim. Yanlışlıkla yaşadığım yola girersem, yol üstüme çöküyor, bildiğin toprak ve moloz yığınının altında kalıyorum, yol kapanıyor, bugünde kilitli kalıyorum. Bugünde de kalmak istemiyorum niyeyse. Rüya rüya değil, kâbus mübarek. Bu kadar sıkıntı yetmiyormuş gibi, aksiyon filmiymiş gibi, peşimde kötü adamlar var. Geleceğe koşayım diyorum, kollarım açık yürümekten yoruluyo-

rum. İçimden ruhum yorgun diye mırıldanıyorum sürekli. Ruhuma ne oluyorsa? Kaçmak için geçmişe yürümeye karar veriyorum, çocukluk anılarıma rastlıyorum, daha önce yaşadığım şeyler olduğu için yine göçük yine toprak. Hızlı hızlı düşünüp, geçmişi ve önceki tercihlerimi hatırlamaya çalışıyorum. Bunu yapmıştım, o zaman onu yapma, oraya gitme diye diye tedirgin halde, hızlı hızlı düşünüp karar vermeye, farklı tercihler yapmaya çalışıyorum ama adamlarla aramdaki mesafe kısalıyor, üstelik geçmişe gittikçe, ufalıyorum. Çocuk halde daha hızlı yoruluyorum, adımlarım da küçülüyor, vazgeçiyorum. Ruhum yorgun diye mırıldanıyorum. Şükür, uyanıyorum ama dayak yemiş, kilometrelerce yürümüş gibi yorgun... Hoş yürüyorum ya zaten her gün. Sen anla artık nasıl yorgunsam, rüyalarımda bile varislerim sızlıyor millete ev gezdirmekten."

Dizine kadar çektiği çoraplarını sıyırıp, damarları yumrulanmış, kabarmış, bacaklarını gösterdi.

"Bunca insanı ev sahibi yaptım, hâlâ da kiracıyım batasıca dünyada! Aman ben gideyim artık kızım. Söylediklerimi düşün bak, ne zaman istersen Ergin'i göndereyim açsın sana bir site, zehir gibi, kompüterden iyi anlıyor benimki biliyorsun."

"Açalım teyzem," dedim. "Açalım."

VI

Cinnet Annelerin Ayakları Altındadır

Birkaç gün sonra, Sevda kapıyı çaldı. Mart başıydı. Davetiye vermek için gelmiş. 8 Mart matinesi varmış parkın arkasındaki otelde. "Gel, göbek atarız, fena mı?" dedi. Merdivenden çıkarken de iki gerdan kıvırıp gitti. Sonra bana geldiler! Duramadım, oturdum, benle iki ay küsmesine sebep olacak yazıyı yazıp, panoya astım. Yetmedi, gidip o matinede masa masa gezip, yazdığım yazıyı dağıttım. Aslında sadece panoya assaydım, bu kadar büyümezdi. Bir kadın sığınma evi için bağış yemeği olsaydı, edebimle o matineye de giderdim ya da dayanışma olsun diye gücümün yettiğince davetiyeyi alır, evimde otururdum ama niye göbek atıyorsun anacım? Düğün mü bu?

İşte, o olaylı (!) yazı:

Hemcinslerime (K)açık Mektup

(Erkeksen de oku lütfen, göz hakkın var, bir yerin şişmesin e mi annem?)

İşbu (k)açık mektup yahut manifesto, ne dersen artık, günden çıkıp hafta boyu tüketim mesajlarına maruz bırakıldığımız "kadınları taciz günü" vesilesiyle bir kısım basın

---

yayın organlarına misilleme olsun diye yazılmıştır. İnşallah o organlar kanser olur, ölür, biz de kurtuluruz. Yeri gelmişken basın yayın bölümü mezunu biri olarak rica ediyorum, basın, yayın ama gözünüzü seveyim artık "gördüklerinize inanamayacaksınız" diye başlık atmayın. Yayıncılık yaptığınız ülke, Türkiye. Neymiş inanamayacağımız? İnanırız biz, merak etme sen. Şaşkınlık eşiğimiz hayli yüksek, boşuna velveleye verme ortalığı. Sakin ol. Şimdi de bakalım, ne göstereceksin yine? Dur ben söyleyeyim: Makyajsız kameralara yakalanan Rihanna? Aslanı emziren domuz? Botokslu Mickey Rourke? Peki canım.

Bu sene de lütfen artık, kadın programlarına kadın polis, kadın şoför, ne bileyim, lastik değiştirebilen yaşlı nine çağırmayın. Ayla Algan, Seda Sayan'a çıkıp, Koca Öküz'ü okumasın rica ediyorum. Öncelikle uyarayım, konforunuzu biraz bozmayı planlıyorum, o yüzden kendini iyi hissettirecek, ne asil bir varlığım ben, aman da çok da hakkımızı yiyorlar, taciz-tecavüz her bela başımızda, değerimizi bilmiyorlar, diye yakınıp, en çok itilip kakılan canlı türü olduğunu düşünüyorsan buradan ayrılalım. Hamasi nutuklar atacak, konuya kadın haklarından girip, çocuk gelinlerden çıkıp, baba bizi okula gönder kampanyalarından bahsederek eşitlik mesajları verecek insan çok. Bu yazı, pek havalı ve havadar değil, biraz dar gelebilir, daral getirebilir.

İşine gelmeyen şimdi okumayı bırakabilir, kalıp okumaya devam edenlerde de umut var diyorum, zira ben, kendim dâhil bütün kadın milletinden yer yer sağanak şeklinde umudu kesiyorum ama sizin kendinizden umudu kesmemiş olmanız da bir şey.

Her neyse sevgili hemcinsim, diyeceğim o ki seni yiyorlar, masallaaa masallaaa! Senin yakındığın, cık cık dediğin en çok şu 8 Mart(aval)larda terslendiğin adamları, senin

anan gibi bir kadın büyüttü. Kızlarını okula göndermeyen o adamları biz doğurduk, seni aldatan o adamı doğuran da bir anaydı. Ben artık saçma sapan konuşan, kadınları aşağılayan hiçbir adama kızmıyorum, onu büyüten kadını bulup carlamak istiyorum. O büyüdüğünü sanan, şımarık çocuklara da acıyorum. Doğru düzgün insan büyütemeyen anaların eseri bu adamlar. Kabul edelim artık. Erkek milleti deyip suçlu aramayı kes! Doğu'da kızları okutmuyorlarmış, evlendiriyorlarmış. Batı'da çok mu özgür sanıyorsun kendini? Güldürme beni! Kendi elleriyle kendine değer biçen kadınları gör. Tek taş pırlanta olmadan evlenmem diyerek kendine değer biçen, karatım bu, diyen sen değil misin? Sen hemcinsim, başlık parasıyla evlendirilen o kızların babaları kadar korkunçsun. O pazarlanan ama sen kendini pazarlayansın. Niye? Çünkü o analar, çocukken 23 Nisanlarda, okul törenlerinde gelinlik giydirdikleri kızlar büyüttü. Onlara oyuncak bebekler aldı, oyuncak ütü masaları. Hizmetçiden apartma, prenses masalları. "Küçük Ayşe, küçük Ayşe ne yapıyorsun bize söyle? Bebeğime bakıyorum, ona ninni söylüyorum." Aferin Ayşe!

Büyüyünce oğulları doktor olacaktı, kızları da gelin! O, tek hedefi bir erkek bulup kafalayarak evlenmek olan kızın, evlendiği adam nasıl büyüdü? Oyuncak araba, silah ve kurşun askerle...

"Küçük asker, küçük asker ne yapıyorsun söyle bana?

Tüfeğime bakıyorum, ben askere gidiyorum." Aferin asker! Mesajı aldı çocuk. İlk iş, araba almalıyım, kızlar arabası olmayan adama vermez! Küçük asker tüfeğine bakar, askere gider, yoksa kız vermezler, askere gitmeden iş de bulamaz, vatansever de olamaz erkek de.

Eğer benim gibi anneysen, erkek annesiysen, bebeğini "pipini yerim" diye mi seviyorsun? Sevme! Yaramazlık ya-

pınca "pipini keserim" mi diyorsun? Deme! Gözünü seveyim, deme. Çocuktaki travmaya bak. Pipim kıymetli. Onu korumalıyım, yaramazlık yaparsam ilk iş, ondan olurum. Canımın çektiği şeyi hemen yemeliyim, canımın çektiği kız benim olmalı, yoksa ne olur? Ya ne olacak? Pipim şişer! Paşam, paşam diye diye, bir yerleri şişti işte o adamların ama pipileri değil, egoları. Kimden ötürü? Senden ötürü, benden ötürü anacım. Gencecik bir çocuğun söylediği şarkıyı duydum geçen gün: "Seni kullanmak isteseydim, tecavüz de edebilirdim," diyordu sözleri. Böyle manyak gibi seven, büyüyen bir nesil yetiştiriyoruz işte biz. Sanatçıyım diyen şarkıcılar, kızlar da okusun kampanyalarına açıktan destek olup, sosyal mesajlar verirken, beri yandan "Üç oğlum var, çok havalı bir şey" diye de röportaj veriyor. Tutarlı tutarlı konuşan yerleriniz tutulsun inşallah! O aldatılıp, sokağa atılan kadınları, kocaları yine kadınlarla aldatıyor, o dayak yiyen kadınların çoğu, ne yazık ki o adamların annelerinin dolduruşuyla gidip, karılarının üstüne yürüyor. "Ben seni böyle mi büyüttüm? Bir veremedin ağzının payını şu kadının," deyip yine hemcinsine kötülük eden kim? Şimdi tercih senin, ya bir canavar büyüteceksin, ya da bir insan.

Bayan mıyız, hanım mıyız, çiçek miyiz, kadın mıyız? İkrah getirdim, yettiniz! İguanayız! Bırakın Allah aşkına! Konu kadın erkek değil, ortada bir canlı var ve adil davranmıyor. Ne yapacaksın? Adalet bileceksin, adalet öğreteceksin. Cehennemin dibine giresice politikaları yüzünden şöyle ağız dolusu adalet, vicdan da diyemiyoruz! Onların da başını yediler. Söyleye söyleye vicdan da adalet de oldu sana yeşili aşınmış, erimiş, bulaşık süngeri. Şimdi bana kadın erkek eşitliğinden bahsetmesinler. Bir mamut olduğunu düşün. Dişi mamut hakları diye bir gün kutlansaydı, ne acı olurdu. "Hakkım mı yeniyor ki bana özel, gün yapıyorsu-

nuz ulan çekilin, ben kendi hakkımı savunmaktan aciz miyim ki bana bir gün bahşediyorsunuz, "derdim dişi mamut olsaydım. Değilim, insanım ve diyorum işte sevgili hemcinsim. Bu iki farklı cinsten birinin diğerine ettiği zulüm değil, insan olma meselesi. Şu hayatta bir şey öğrendiysem, o da insanların iyiler ve kötüler diye ikiye ayrılmadığı. Bence ortalama dörde ayrılıyorlar. İyiler, kötüler, iyi gibi görünen kötüler ve kötü gibi görünen iyiler. Hatalarımızın çoğu da son ikiyi ilk ikiye karıştırmaktan sebep yapıyoruz. Sen şimdi "kariyer yaparak" kendini kanıtlama derdindesin ama o meseleye de geleyim hazır bu kadar laf etmişken, zıvanadan çıkmışken, balataları yakmışken, vitesi boşa almışken: Bu da bir oyun anacım! O reklamlarda gösterdikleri bulaşık deterjanı, nasıl ki temizlikte devrim falan yapmıyorsa, sen de o şirkette insanlığı kurtarmıyorsun! O kariyer, erkek gücünü yetersiz bulan çökesice sistemin seni de evinden çıkartıp sağlıklı nesiller büyütememen, çocuğunu vicdan azabından kıvrıla kıvrıla, yuvalarda büyütüp, kendini çok önemli bir şahsiyet gibi hissetmen için oynanmış bir oyun. Eve kapanalım, kendimizi televizyonla, temizlikle delirtelim, demiyorum. Bir duvar yazısında dediği gibi, "bırak evi bok götürsün." Yalnızca bizi inandırmaya çalıştıkları kariyer de tırt, bilesin. Üç adamdan emir alıp, iki kadına emir vererek, kariyer yapılmaz. İhtiyacın varsa çalış. Hoş, ihtiyacımız olduğuna inandırdıkları çoğu şeye aslında ihtiyacımız falan da yok aslında. Âşık olduğun bir iş ve yapmak için fırsatın varsa, onu yap ama delirme gözünü seveyim. Bence, bir insana yakışmayan, üzerinde güzel durmayan tek kıyafet, hırs... Sözüm, çoluğunun çocuğunun rızkı için her gün lanet ederek fabrikalarda, tekstil atölyelerinde, temizlik şirketlerinde çalışanlara değil, kazandığı parayı tekrar aynı tüketim çarkının içinde mağaza, kuaför, AVM gezerek harcayanlara.

Bak, şimdi ben bunu yazarken, televizyon açık. Ekranı üçe bölmüşler, üç bıyıklı orada memleketi kurtarıyor. Allah belamı versin, gidip yolasım geliyor bıyıklarını. Bazen, Valerie Solanas'ı anıp, şef bıçağını elime aldığım gibi, "Erkek Doğrama Cemiyeti Türkiye Şube Şefi" olasım gelmiyor değil ama çözüm de değil.

Yarın, şirketteki işimizden, ocaktaki yemeğimizden kafamızı kaldırabilirsek, belki ekranı üçe böler bize de üçün birini verirler. Eksik kalsın! Gel bir şey yapalım, bugüne özel düzenlenen, göbek atmalı matineleri kast etmiyorum be kadın! Uyanalım. Bunların bir şey yapacağı yok. Bunca yıllık ev anasıyım, eğer bugüne kadar ayağıma overlok makinesi dışında bir hizmet geldiyse, ocaktaki yemeğim yansın! Biz yapalım. Düşünerek başlayalım. 8 Mart'ın amacının, yıllar önce New York'ta bir dokuma fabrikasında çıkan yangında ölen kadınlara sahip çıkmak için greve giden binlerce emekçi kadını anmak olduğunu bilelim, biliyorsak unutturmaya çalışanlara inat, bir daha hatırlayalım. Bir kadın, baş koyduğu tüm yollara taş koyan, asfalt döken, duble yol yapan, mayın döşeyen düzenin üzerine bir kamyon toprak döküp, çiçek ekemiyorsa, o kadın, delirmeye mahkumdur.

Bu da, benim sana hediyem olsun ama üzerinde güzel durmadıysa, sıktıysa, eminim elektronik posta kutuna bugüne ve kadın üyelere özel, yüzde bilmem kaç indirimli ürünlerin satıldığı trendzırt, markapırt gibi sitelerin mektupları gelecektir, kendine oradan bir şeyler bak. Hadi kal sağlıcakla anacım!

EVANASI

Matine günü sabahı, bizim Derya Kırtasiye'de yazıyı çoğalttım, sonra sessizce otele girip, masalara tek tek bıraktım. Kadınların çoğu, pistte haydililili havasındayken oradan çıktım, artanları yolda gözüme kestirdiğim kadınların eline tutuşturdum, kalan son kâğıdı da duyuru panosuna astım.

Sevda, bu yaptıklarımı şahsına hakaret saydığı gibi, beni de düşman belledi. Behiye'yle konuşmuş, gitmiş eski icraatımı anlatmış; demiş, "Nur'un delilikleri meşhur, sen bilmezsin." Kaldırıma, engelli rampasının önüne park eden arabaların sileceklerine iliştirdiğim kâğıtlara kadar anlatmış. O kâğıtlara, "Ekmeğe sürülecek kadar beynim yok, çünkü engelli rampasının önüne arabamı park ettim" diye yazmıştım. Yiğit'in anaokulu öğretmeniyle yok yere tartıştığımı, kavga çıkarıp onu okuldan aldığımı söylemiş. Kadın düşmanı demiş benim için! Oysa öğretmeni erkek de olsa, aynı tepkiyi verecektim. Sınıf arkadaşı Yiğit'i sırtından itip düşürmüştü, çocuk eve şişmiş gözüyle, patlamış kaşıyla, kanlı penyesiyle gelmişti. Bana, "Yiğit, kendini korumayı bilmiyor," demişti. Sırtından itilen biri, kendini nasıl korur? Aklım almadı. Olabilir, kaza dedim, geçtim. Sonra, bir gün beni okula çağırıp, Yiğit için "Sürekli camdan dışarı bakıp, dakikalarca ağaçları, yapraklarını izliyor. Sesleniyorum, duymuyor gibi, sanki kendine ait bir dünyası var, beni içeri almıyor," dedi. Ben de, sevinip, sesli düşünüp, "Ne güzel! Ağaçtan güzel izlenecek şey mi var? Rüzgârın sesinden güzel dinlenecek ders mi var?" demiştim. Sinirlenip, "Nur Hanım, bana edebiyat yapmayın, çocuğunuz ilkokula başlayınca, çubuk çizecek. Çizgi çizebilmesi, ağaçlardan önemli... Taşırmadan boyama yapamıyor daha, sürekli çizginin dışını boyuyor, kurallara uymuyor, güneşi yeşile boyuyor. Çimeni yeşile boya diyorum, gökkuşağı gibi rengârenk boyuyor. Arkadaşlarının gerisinde. Üçlük bir öğrenciyken, onu dörtlük bile yaparsak,

bu onun için büyük bir başarı," demişti. Olabilir, bu onun fikri dedim, geçtim. Anneler günü gösterisi için davetiye verdiler, kalktım gittim, istemeye istemeye. Baktım kadın veliler, bizim için düzenlenmiş masalara oturmuş, çaylarını içip, gösteri saati gelene kadar gıybete koyulmuşlar:

"Babası Gürcü'ymüş, annesi yokmuş."

"Gelen annesi değil, yengesi gördün mü?"

"Ay yok, görmedim."

"Hangisi?"

"Şu arkadaki masada, mavi gömlekli, kızıl saçlı. Çaktırmadan bak."

"Ay yazııık! Annesi ölmüş mü peki?"

"Yok canım, yaşıyor da kadın manyakmış."

" Nasıl manyak?"

"Ay, çocuğunun koluna bıçak saplamış kadın. Adam da almış oğlunu. Bir de kızı varmış ama mahkeme, onu anneye vermiş. Düşünebiliyor musun? O deli kadının yanındaymış diğer kız."

"Yazıık!"

"Babayı görsen ama nasıl efendi! 23 Nisan gösterisinde vardı. Börek aldın mı? Dur vereyim sana. Ay benim içim kıyıldı, ne zaman başlayacak gösteri?"

"On birde. Kahvaltıdan sonra dediler ya. İşte, davetiyede yazıyor Ceren Hanım."

"Ay okumadım tam. Bizimki çok heyecanlıydı. Bir haftadır, evde öğrendiği şarkıları söylüyor. Ay nasıl güzel! Duydukça gözlerim doluyor. İnsanın yüreği kabarıyor, çok da sulu gözlüyüm zaten. Tutamıyorum kendimi, Demet 'Çocuğa bakar anne, evine tapar anne' dedikçe, içim eriyor. Nasıl güzel bir şarkı!"

Duramadım, "Ne salak şarkıymış, bunu mu öğrenmişler gerçekten? Niye tapayım evime ya, deli miyim ben?" dedim.

"Ay öyle demeyin Sonnur Hanım."

" Sonnur değil, Nur, sadece Nur."

"Her neyse, ben bir çay daha alayım, şu hademeye seslensenize şekerim! Ay, gözümü alamıyorum, hepsi de gelin gibi olmuş, tütülerini yerim. Bizim babamız normalde etek giymemize izin vermiyor, o yüzden böyle etekle görünce duygulandım. Siz çekiyor musunuz? Ben de çekeyim de paylaşırım feysten, sizi de etiketlerim. Koro mu var önce? Bak, bak çiğ köftecinin oğlu da bu."

"Kim?"

"Annesi, koluna bıçak saplayan işte... Babası, çiğ köfteci olan."

"Kıymet öğretmen, çocuğu anneler günü çalışmalarına katmamış, sonuçta annesi yok diye. Yani, var da işte, deli diye. Çocuk da üzülmüş, gitmiş demiş ki, 'Öğretmenim, ben de dans etmek istiyorum.' Öyle deyince, Kıymet öğretmen, babasını aramış. 'Ya, hiç mi yengesi, halası, bir şeyi yok? Yazık yani, biri gelsin,' demiş. O yüzden, yengesi gelmiş."

"Ay yazık, ne hikâyeler var. Kıyamam! Dur ben bir bakayım, benimki tabağını bitirmiş mi?"

"Adam, çiğ köfteci demek! Çok da severim çiğ köfteyi."

"Ay evet. Biz gittik dükkânına, nasıl güzel çiğ köfte yapıyor, bayılırsın. Biz Ceren'in babasıyla gittik, bizimki ayıptır söylemesi üç tane dürüm yedi. Hemen okulun karşısındaki cami var ya, onun yanı, gidin mutlaka. Parmaklarını yersin, valla bak!"

O gün işte, tüm bu duyduklarımdan sonra çıldırıp, öğrencisinin özelini diğer velilere anlatmakta beis görmeyen, duygularına çok kıymet veren, sevgili Kıymet Öğretmen'e, hak ettiği kıymeti, bir güzel verdim. Okul müdürüne de annesi olmayan çocuklar için bu gösterilerin ne kadar yaralayıcı olabileceğini söyleyip, "yapılmasa daha iyi" dedim.

Kıymet Hanım, gidip beni velilere şikâyet etmiş, adım manyağa çıktı. Allah ondan razı olsun, kimse yüzüme bakmadı. Çok da tın! Ben de tek taşlarını ve tam turlarını gözüme soka soka, ellerini savura savura "ay buralarına kadar" gelmelerine sebep olan dertlerini dinlemekten, kurtulmuş oldum. Babaları çok çalıştığı için bu yıl tatile yalnızca yirmi gün gidebilmişlerdi. Çişlerini hâlâ beze yapıyorlardı. Oyuncak gününde, kızları okula Barbie evi götürmek istiyordu ama öğretmen yalnızca küçük bir oyuncağa izin veriyordu. Olacak iş miydi? "Babamız gelemedi, kakamızı yaptık, geceleri yalnız yatamıyoruz, yeni oyuncağımızı gördün mü? Bizim dişimiz sallanıyor, biz kemana başladık teyzesi!" Gıy, gıy, gıy... Heyula gibi güruhtu zaten, aldım Yiğit'i oradan, verdim Hafize Ana Anaokulu'na! Böyle işte.

Sonra anacım, Behiye demiş ki "E ne ilgisi var, sen niye alındın?" O matinede kaynanası varmış, hepsi beni tanıyormuş. Onu da, kendimi de rezil etmişim. Sürekli internetten alışveriş yapan, AVM'ye giden oymuş, AVM'ye gitmesiyle alay etmişim, laf çarpıtmışım. Bana iyilik de yaramıyormuş. O şuursuz muymuş? Düşünceli davranmış aslında, ben depresyondayım diye, belki iyi gelir, iki göbek atarsam açılırım diye düşünmüş, fena mı etmiş? Behiye de, "Sen ne zaman gördün Nur'un göbek attığını," demiş. "Hâsılı, Sevda domuzluğundan feragat etmeyince, ben burnumu yerden almayınca, olan küs geçen iki ayımıza oldu. Küsünce, panoyu da boşladım. Ne demişler? Hayra konuşmayacaksan, sus. O sinirle bir süre yazmayayım dedim. Benim pano maceram, böylece iki ay kadar sekteye uğradı. Arkasından bir hafta tatile gittik, tatil boyunca bir kere aramadı gıcık! Ben de aramadım. Döner dönmez, dayanamayıp tatilde ne kadar bunaldığımı anlattığım bir yazı daha astım panoya. Şarkısı bile var.

Baaçi baçi tambo togeda çikiçikiçikita

Bir garip hikâyede daha yeniden birlikteyiz, benim karpuzun çekirdeğini en uzağa püskürtmede, plaja çöplük bırakmada, denizin içinde, ayağıyla eşelemek suretiyle çukurlar açmada her yaz rekorlar kıran ülkemin güzel insanı, aloha!

Bu hikâyemden de beklentinizi konu itibarıyla deniz seviyesinden yüksek tutmayın diyerek, uyarımı yapayım yine.

İnanmayacaksınız ama habitatımdan ayrılıp hayvanlar gibi yazın güneye indim, tatile gittim. Bavul bile aldım. Market poşetinden farklı geldi, ne yalan söyleyeyim, garipsedim. Normal bir tatil hikâyesinde olduğu gibi, size sallandığım hamaklardan, dinlediğim cırcır böcekleri ve dalga seslerinden, kulağımı dayadığım deniz kabuklarından, seyrettiğim yakamozdan, ay ışığından, yediğim kabak çiçeği dolmalarından ve deniz börülcelerinden, uçuşan cibinliklerden, perdeleri havalandıran rüzgârdan, bungalovlardan, çiçek desenli Havai esintili gömlekli jantilerden ve hindistan cevizi kokulu kadınlardan bahsetmek isterdim. Gel gör ki edemiyorum. Aman bre! Mutluluğu, huzuru ve en önemlisi dinlenmiş ruh ile bedeni aynı anda kim kaybetmiş ki ben bulayım? Bir şey bulacak olanın da benim gibi, ruhu bedeninden önce yaşlanmışsa, bir kıyı Ege kasabasında en son bulacağı şeymiş huzur. Sayfiye bile olsa, bir yerin merkezinde huzur falan bulamazsınız. Huzur istiyorsanız merkezden uzaklaşın, hatta bütün hayatınızda bunu düstur edinin, eminim işe yaracak.

Çoğu insanın aksine, ailece tatil yapacağımız yer için, uzun düşünüp sonsuz seçeneklerimizden yer beğenmekte zorluk çekmedik. Derin sulardan hazzetmeyen kocam Ke-

rem ve sudan korkacağını varsaydığımız Yiğit'i düşünerek tek bir ölçüt belirledik; sığ deniz... Denizi sığ olsun yeterdi. Forumlarda ve orada burada, Altunkum'a gidin, suyu çok sığ yorumunu okuduk ve bir tanıdık, altın vuruş değerindeki o meşhur, sıfatına ne methiyeler dizmek istediğim, zincirleme tamlamayı yaptı: "Böyle git git beline geliyor o kadar sığ."

Böyle git git, beline gelen bir hikâye işte bu da. Üzgünüm ama hikâyemde, kolları ve bacakları yağdan yürürken bıngıl bıngıl bıngıldayan teyzeler, kıyı şeridini karnını içeri çekmek ve göğüslerini öne çıkarmak suretiyle voltalayan slip mayolu altın kolyeli ve künyeli delikanlı amcalar, eli burmalı şambrelli nineler, kendini rap yıldızı sanan ergenler ve tabi ki Rihanna sanan genç kızlar, on yaşına dayanmasına rağmen, anasının babasının mayosuz halde kıçı başı dışarıda gezmesine izin verdiği, eşek kadar çocuklar, "anneğğğ kulemi yıktueeeğğğ yaeeeğğğ!" diye bütün gün sıkılmadan ağlayabilen piçler, o piçlerin durmadan çekirdek çitleyen, birbirlerinin sırtını yağlayan, çitledikleri çekirdeklerin, lüplettikleri midye dolmaların kabuklarını, kemirdikleri mısırın koçanını fırlatan, fütursuzca kuma pisleyen hayvandan bozmalar, telaffuz edemediği isimleri çocuklarına koyan, hatta o çocukları şezlongların yanına insanlar küllerini çöplerini atsın diye yerleştirilmiş çöp kutlarına işeten anneler var. İrkaaaan! Siiirkaaaan!

Serkan, Erkan, Hamza, Cibelle, Philppe, bolca ve elbette metrakare başına en az bir tane düşecek şekilde Efe, Deniz, Ege, Derin, Rüzgâr, Poyraz ve birkaç Yiğit... Bir tatil beldesinde rastlayacağınız kozmopolitlikte piçler. O piçlerden biri de bana aitti, evet itiraf ediyorum, üstelik benimki, haşemayla güneşlenen teyzenin teşhisiyle, çikolata çocuğuydu. Ben bunu çok şımartmıştım. Tek çocuk muydu? Gındırlanmaları kesin ondandı! Buna bir tane kardeş yaparsam, düze-

lirmiş. Benimki, muhibbi olduğu "Arabalar" çizgi filminin emektar çekicisi "Mater" karakterine meftun. Büyük bir gaflet ve dalalet içine düşerek yanıma almayı, bavula koymayı nasıl olur da unuttuğum bu arabanın oyuncağını başka bir piçte görünce "benim arabam" böğürtülerini "hayır oğlum o senin değil, kardeşin", "hayır benim, istiyorum onu, alın" buyurması bütün çocuklu plaj ahalisini alarm durumuna geçirdiyse de "akşam alacak onu baban sana" diyerek kan çıkmasını önledim. Yalancının önde gideniydim. Çünkü analık bunu gerektirir!

Çocukları yetişkinlerden ayıran en önemli özellik, gözünü seveyim işte, inanmak... Çocukken inanırsınız, kim ne derse desin, mümkündür. Biri söz verirse, inanırsınız, bir şey söylerse, doğrudur. Vaat ediyorsa kandırmıyordur, sorgulamazsınız. Bu yüzden, belki de sırf o çocuğu yaşatmak uğruna, çocuklar ile yetişkinlerin dünyasını ayıran, o büyümek denilen yere giden köprüyü geçmeyi reddediyoruz. Bile isteye, vaat ile yalan, inanmak ile kandırılmak arasındaki o köprüyü geçmemekte inat edip, boğulmak pahasına bodoslama atlıyoruz, yüzerek geçiyoruz karşı kıyıya, bol bol su yuta yuta, kandırılmaktan yorgun.

Ne diyordum? Yiğit, evet... Bütün tatili, gündüzleri kendi gibi gönüllü amele arkadaşlarıyla bir şantiye ustası edasıyla kumdan kale ve havuz yaparak geçirdi. Hayat ona güzeldi. Defalarca yaptığı şeyleri –üstelik her gün yaptığı halde– sıkılmıyordu. Sıkılmak da yetişkinlere bulaşan bir hastalıktı demek. Plajın en mutlu işçisi, gidip gelip eşeledikleri küçük havuza kovayla taşıdığı suları, kumun yuttuğunu görünce dönüp, "Anne suyu kim içti, sen mi içtin, neden içtin?" diyerek beni paylıyordu. "Ama neden içtin, aaa hiç hoş bişi diil bi daa apma çık çık çık," diyerek, sarsılmaz bir inanç, bitmez bir sabır ve inatla denizden su çekip havuzunu yükseltiyor-

du. Ben de her zamanki mallığımdan taviz vermeden, güneşin altına malak gibi yatıp, kolumu bacağımı yakacağıma, penyemi giyer (penyelere inanıyordum), şemsiyenin altına girer, etrafı kesip, insanları seyrederek balataları yakarım daha iyi diyordum. Gündüzleri ve akşamları, insanların seyrek olduğu saatlerde deniz gerçekten cam gibiydi ama nerede çokluk sözünün devamını bilirsiniz. İnsan kalabalığından kulaç atacak yer yoktu. Çareyi ayağıma kramp falan girer de boğulma tehlikesi yaşarsam, yakınımda beni kimsenin kurtaramayacağı kadar uzağa açılmakta bulmuştum. Derin iyidir. Suda da karada da bildiğin insanları dinliyordum. Kıyıda ayrı, denizde ayrı intihara teşebbüs ediyordum anlayacağınız. Lanet olsun içimdeki insan sevgisine!

" Orası boy mu Necla?"

"Gel Fikri boy, boy."

"Su nasıl, soğuk mu?"

"İlk girince soğuk ama sonradan alışıyon."

"Var taze midyeeee!"

"Abla bahçeden yeni geldi, Aydın incir ister misin?"

"Sonra ben buna dedim ki senin elbiselerine, elimi sürmem. Kendi ütünü kendin yaparsın kardeşim, anladın mı? Bu da bir şey demedi ama baktım bu cumartesileri ortadan kayboluyor, telefonu kapatıyor, bütün gün kapalı, nerede belli değil pezevenk!"

"Sevgi gel gel! Bak, ayağımın altına kocaman bir çukur açtım bak hele!"

Denizin içinde ayağıyla çukur açıp, karısını yanına çağıran adam! Amacın ne?

"Biliyor musun? Kötü karakterler vaaaar!"

"Sütmısırsütmısırsütmısııeeer!"

"Kaça götürürsün buradan Dalyan'a dedim, hepinizi dört yüze dedi. A çok dedi! A yok! Gerçi, çok dedi Serpil

ama on kilometre uzağında bir köy var, ay bir taşları var, neler boyanır üstüne, inanmazsın! Sen ne diyosun gitsek mi Nurşen?"

"Batuuu! Kovanı kardeşle paylaş annecim, birlikte oynayın. Batuuuuuuuuu kime diyorum ben? Arıyorum babanı bak! Hadi annem, lütfen."

Rica, emir, tehdit, yalvarma... Nereden baksan, tutarsızlık!

"İnsan ağız tadıyla tatil de yapamıyor, hiç keyfim yok. Tadımızı tuzumuzu kaçırdılar. Duydun mu şehit haberlerini? Yine on beş şehit varmış. İnsanın ciğerini yakıyorlar. Allahtan etkisiz hale getiriyorlar tek tek bütün teröristleri. Hayır, niye çıkıyorsun dağa? Sıcacık evlerinizde oturmak varken, mağaralarda, dağlarda, pislik içinde, banyo yok tuvalet yok nasıl yaşıyorsunuz? Otur evinde, evlen, çocukların olsun, bir yuvan olsun. Bu ülke size ekmek vermedi mi? İş istediniz de yok mu dedi. Sen koskoca Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı zafer kazanabileceğini mi sanıyorsun? Biz bitmeyiz çünkü biz koskoca Türkiye Cumhuriyeti'yiz. Siz çok küçüksünüz, bitersiniz. Bunu anlayacaksınız. Haksız mıyım canım?"

"Ay Mina, suda kocaman balıklar var, ısırıyorlar!"

"Bağırma, normal. Hayvanın evine dalıyoruz, selamsız, sabahsız. Hayvan ısırdı diye bağırıyorsun. Senin evine bir kaplan girsin aynı şekilde, gör bakalım ne tepki veriyorsun."

Bir tane aklı başında söz, nihayet...

"Günlük tekne turları! En sessiz, en ıssız koylara tekne turlarıuı!"

Bu tekne turlarına hiç aklım ermiyordu. Plajın kalabalığından kaçmak için bir tekne dolusu insanla, ufacık koyda denize girince, o koy nasıl hâlâ ıssız kalabilir? Anlamak mümkün değildi. Üstelik her gün aynı yerden kalkan tekneler, her gün ama her gün istinasız aynı "Ölürüm Türkiye'm"

şarkısıyla yola çıkıyor, Gülşen'in "Kardan Adam" şarkısıyla dönüyordu ve ben günden güne biraz daha eriyordum.

Herkes suyun içinde kalabalık yüzünden yürüme sporuna, birbirini yağlamaya, telefonlarından müzik dinlemeye, feyste, intagramda birbirlerini layklamaya devam ediyor, kimse burnunun dibini görmüyordu. Ben beş yaşındaki oğlumun şımarıklığına tahammül edemezken, neredeyse on dört yaşındaki özürlü oğlunu sırtında taşıyan adama bakarken güneşten değil utançtan eriyordum. Rezil bir yaratıktım, en en ufak şımarıklığında çocuğuma tıslarken, adam oğlu yarım saattir denizin dibinden avuçladığı koca koca taşları kendisine atmasına rağmen "yapma kuzum, bırak bebeğim" diyordu. Eli belinde, sırtını plaja, yüzünü oğluna dönmüş, yorgun, sakin... Sonra plaja doğru dönünce o ince bacaklarına ve kollarına rağmen kocaman bir taş yutmuş gibi, içinde devasa bir kayayla yaşıyormuş gibi yükselen karnını gördüm. Meğer dedim, yükünü orada taşıyormuş. Ne diyeceğim? Ah dedim yine!

Gündüz plaj vartasını atlatıp, akşam yemeğinde banka fatura kuyruklarını aratmayacak açık büfe savaşlarına hazırlık yapıp, dinlenmek için odaya çıkıyorduk. Elbette ilk akşam yemek yiyecek, oturacak masa bulamayınca böyle otellerde bir tür gereklilik haline getirilmiş bir kıroluk nişanı olarak masaya "bu masa tutuldu" anlamına gelen bir eşya bıraktıktan sonra. Sabahın sekizinde, kahvaltıdan önce şezlonga da havlu bıraktığımızı ve kahvaltıda da aynı şeyi yaptığımızı söylememe gerek yok herhalde, anlamışsınızdır. Numaratör koysalardı ya bari! Sıra fişimizi alır, öyle beklerdik, madem akıl edememişler, yapacak bir şey yoktu. O yıldızları da bu otele resepsiyonda bütün gün, her şeye söylenen benim gibi manyak müşterileri tek tek dinleyen zavallı İbrahim'e vermişlerdi kesin. "İbrahim! Gönlümü put sanıp da kıran kim?"

Ay, kusura bakmayın! İbrahim deyince, tik gibi, refleks gibi bir şey geliştirdim, demeden duramıyorum. Hâsılı, adı tatildi ama Hitler görse eminim, ben bunu nasıl düşünmedim der, karakterini, kimliğini sorgulardı. Bileğinde fişlenmiş azınlıklardan farksız turuncu bileklikler, üzerinde denizin tuzundan güneşin ışığından eprimiş, solmuş penyeler, uykusuzluktan çipil çipil bakan gözlerle, elinde tabak, yemek sırası bekleyen bunca insanın toplama kampında esir değil, tatilde olduğuna inanmak gerçekten güçtü. Sekizle on arası olan kahvaltı ve akşam yemeğine, tatilde en son yapılacak şeyi yaparak, uyuyarak geç kalırsan, aç kalırsın! Tüm bunlar, akşam otelimizin karşısındaki karaoke bardan gelen *Sweet Caroline*, yan taraftaki türkü bardan gelen "ah le yar yar" sesine karışınca ortaya çıkan ses kadar delirtmemişti beni... Nur topu gibi bir cinnetim olmuştu! Karaoke bar değil, doksanlar müzesi, dönem dizisi seti gibiydi. En son lisede dinlediğim Celine Dion başta olmak üzere, end aay miss yuuuuu, makerena, baçii baçii tambo togeda çikiçikiçikita, siviiiiiiit Karolinn, oooo may laaav may daarliiiiin ay niiiiid yor lavvvvvvvvvv, darıldım darıldım ben sana carum böyle mi olacaktı, ömrümüzün son demiii, biliyor musun kötü karakterler vaaaaaar! Telenaata kunata kunata kunata toleees!

Tekmili birden üzerime geliyordu ve hepsinin ölmüşlerinin canına değecek tumturaklı sözlerim de bu gürültüye karışıyordu. Mezarda eminim kemikleri bile kalmamış yabancı pop şarkılar, karşıdaki türkü bardan gelen Hünkâr isimli şarkıcının türküleri ve kim bilir hangi fasıldan gelen Bülent Ersoy naraları, hepsi aynı anda, garip bir ritim tutturup, bana beşinci kattaki odanın balkonundan kendimi aşağı bırakma isteği uyandırmaktan başka bir halta yaramıyordu. Buna bir de koyun ucundaki biiç kılapların birbirlerine nispet yapar gibi yansıtıp durdukları lazer ışıkları eşlik edince,

"Kerem! Lazer kesiyordu değil mi? En iyisi bileklerimi havaya kaldırayım, kısa ve acısız geberirim" gibi fenden uzak, fizikten nasibini almamış, bilim dışı cümleler kuruyordum. Evet, emelime ulaşmış, balataları yakmıştım. Anlayacağınız, tatil ile tekâmüle yaklaşacağını sanan herkes, tahammülden uzaklaşır anacım.

Tam yedi gün... O an gözümde yeryüzündeki en uzun zaman dilimi yıl, asır falan değil bildiğin, haftaydı. Allah'ım, Robinson ne salak adamdı. Yılların geçmediği o ıssız adaya ben düşseydim, o duvara bir tek çentik atarsam şerefsizdim. Sayılı gün çabuk falan geçmezdi. Evinizden uzak bir ev anasıysanız ve habitatınızdan ayrılmışsanız hele, yavaş bile geçmezdi.

Ve inanmayacaksınız ama günler geçti. Odayı toplayan ablaya ayıp olmasın diye Yiğit'in dağıtmak fiilinin tanımı yeniden oluşturacak faaliyetlerini ortadan kaldırarak, odayı topladım, çamaşır yıkadım, "Yıkanmak istemiyorum, çok sıkıcı," diye ağlayan Yiğit'i, muhtemelen ondan daha çok sıkılarak, her gün yıkadım. Üstelik bunu, "Yıkanmak istemeyen kötü çocuklar olun" kitabını okumuş biri olarak yaptım. Teoriye bir, pratiğe iki!

Ve son geceye geldik. Son günün gecesi hediyelik eşya almaya çıktık. Yaratıcılıktan ölecek kadar özgün midye kabuklu kutular, çerçeveler, rüzgâr çanları arasında kararsız kaldık. Hâlâ tüpün içindeki pirince isim yazan amcalar, geçici dövme yapan teyzeler vardı ve turistlere oryantalizmin kralını yaşatacak develer. Evet, deve... Bir sayfiye eğlencesi olarak deve! Deve sırtında çarşıyı turlayan ve fotoğraf çektirenlerden kaçarak, odaya sığındık ve ilk kez gürültüden değil, dönüş heyecanından sabaha kadar uyuyamadım. Bir yere gitmenin en güzel tarafı, eve dönmekmiş, diyenin ağzını yiyeyim! Can demişken, işte canlarım... Daha fazla yazıp,

şımarıklık edip, uzatmayayım ama ibreti-âlem olsun diye de anlatayım istedim. Unutun tatili! Ne demiş Hintli bir keşiş: "Tatil içimizde, içimizde." Ben gidip çiçeklerimi sulayayım. Bir haftadır helak oldu yavrularım. Haydin, aloha!

EVANASI

Yazıyı astıktan bir gün sonra Sevda aradı, limonata yapmış, terasa çağırdı, "Kız manyak," dedi. "Gül gibi şişme havuzumuz var, semaverimiz var, neyine yetmiyor? Hortumu musluğa takıp havuzu dolduralım, çimsin işte bizim şebekler. Burada Sevda Eze'sinin beş yıldızlı terası var, ne gerek vardı onca yol teptiniz? İyi olmuş sana! Al, suysa su, güneşse güneş. Oturaydın evinde." Bu, sitemle dolu barış mesajıyla yelkenleri suya indirdim diyeceğim ama tatilden sonra denizi hatırlatacak her türlü deyimden soğudum anacım. Ben onun yerine, demliği terasa çıkardım diyeyim, siz anlayın. Tililililililil!

Ben yokken, Behiye Kocaeli'ye gitmişti. Sevda da Erzurum'a gidecekmiş ama ucuz bilet bulamayınca vazgeçmiş, gitmemiş. Tek başına kalmış Ayaz'la evde, çok sıkılmış. O akşam, Behiye de döndü. Memlekette, kaynanasından bunalmış durmuş. Gördüğümde, dokunsan ağlayacak gibiydi.

Sevda döndü "Ne yaptı yine senin hayvan profesörü kaynanan?" dedi. Bunda çıt yok... "Anlat yahu! İnsan, insanın zehrini alır," dedik, yine gık demedi, sonra başladı sessiz sessiz ağlamaya. Kadın, yapmadığı şirretliği bırakmıyor her defasında. Uzmanlık, alanından beslenen, oldukça geniş, hakaret niteliği taşıyan, hayvan isimleri bilgisine sahip... Hacettepe Zooloji mezunu cadı... Her benzetmesinde ne demek istemiş acaba diye araştırmaktan biz de zooloji konusunda

fahri doktora alacağız neredeyse. İşi gücü yok, bilim insanı değilmiş gibi, kızın metabolik bir hastalığı olduğunu bilmiyor gibi, kilolarına takmış. Ya çocukları olmayışından ya da kilosundan aklı sıra dert yanıp, her gidişinde kızı kahreder. "Ne haber arı kuşu?" demişti bir keresinde Behiye'ye. Güzel bir şeydir dedik, "Yok," dedi Behiye. "Bakışından anladım, sinsi sinsi güldü, pis bir şey bu. Bakın hele, ne menem bir kuş bu." Meğer mübarek, her gün kendi ağırlığının yarısı kadar şekerle besleniyormuş.

Bir keresinde bayram sofrasında tutmuş, "Müren balığı gibisin," demiş. Araştırdık, baktık ki o da ağzını yüz seksen derece açabilmesiyle meşhurmuş, iyi mi?

Hani demiştim ya, İbni Arabi "İnsan bilgisinin gelebileceği son nokta hayret noktasıdır," demiş diye. Ben de yok, o nokta ibret noktasıdır demiştim. Hatırladınız mı? Değiştiriyorum. İnsan bilgisinin geleceği son nokta, şirret noktasıdır.

Herhalde yine saçma sapan bir benzetme yapıp kızın kalbini kırdı diye üstelemedik. O da "Boş verin, sinevizyon Allah'ın izniyle bacım," dedi. Tahmin ettiğimiz üzere mesele, yine kaynanasıymış. Bu kez de önünden tabağını çekmiş "Yeter sen yeme," deyip. Kilolar, her anlamda bizim yumuşak karnımız olduğundan, duyunca kudurduk. Aylarca diyet yaptık kızlarla. Almadığımız kitap, gitmediğimiz diyetisyen, izlemediğimiz gündüz kuşağı diyetisyeni, yapmadığımız perhiz, kalmadı. Dukan diyeti yaparken hastanelik olmuşluğum var. Meret, bir bana yaramadı. Üç evresi vardı diyetin. Mübarek zayıflama değil öte tarafa göçme evreleri.

İlk evrenin adı atak... Kilona göre, ortalama üç gün atak yapıyorsun. Şeker krizin de atak yapıyor tabii. Gözünün önünden baklava dilimleri geçiyor. Atlatıyorsun, Yaradan'a sığınıp, geçiyorsun seyir evresine. Adı neden seyir? Çünkü anacım, koltuğa yatay vaziyette baygın yatıp halının desen-

lerini seyrederek geçiriyorsun günlerini. Bünyen ekmek diyor ama garibim bacaklarının bakkala yürümeye hali kalmıyor. Ölmezsen sağ kalırsan, güçlendirme evresine geçiyorsun. Bana o evreyi görmek nasip olmadı. Kızlara da... Bizim pilates lastikleriyle, toplarıyla, koşu bantları, korseler, ödem söktürücüler ve yulaf kepeğiyle sınanmış bir kader arkadaşlığımız var.

"Kendi kuru göt tabii. Neresine yiyorsa? Boa yılanı!" diye söylendi. Düşmanına benzemek dedikleri bu olsa gerek. Sonra sırasıymış gibi, Sevda tuttu sözü sabah programını izlediği Damla Fitol'a getirdi. "Kızım," dedi, "bugün görmeliydin, kadın dedi ki: Bir kavanoz nutella yiyorum yemek kaşığıyla, iskenderi de tereyağsız asla yemem, gece kalkıp pilav yapıp, makarna haşlayıp yapıp yiyorum, yatıyorum, yine de kilo alamıyorum. Görsen, biliyorsunuz zaten, adı gibi de bir damlacık bir şey." Ben de delirdim, "Yalan söylemesin, yemiyordur o yelloz, ondan zayıftır, var mı öyle bir şey? Gizli gizli kusuyordur Allah bilir, hadi biz haşimatoyuz, metabolizmamız yavaş, tiroidimiz çalışmıyor. Ölesiye diyet yaptık, yakamadık, bu kadın o kadar kaloriyi nasıl yaksın?" dedim. "Ay ne bileyim, bunlar yüzünden işimden oldum zaten," dedi Sevda. "Bu çirozlar ne zamanki popüler oldu, sonrasında benim tırt havayolları o sözleşmeyi getirdi, önümüze koydu. Sanki uçağı bizim kilolarımız düşürecek, it oğlu itler!"

"Sevda," dedim, "bizim Esra var ya? Bu kadının, programının kurgu yönetmeni, iyi tanıyor. Kadın, her gün kanala ya bir falcı çağırıyor ya da bir falcıya gidiyormuş. Buna, 'evi, Fizan'da' deseler, yine de atlayıp gidiyormuş. Aslında, getirelim buraya. Yedirelim, içirelim bir ay. Bak bakalım, alıyor mu almıyor mu o kiloları? Bıngıl bıngıl bıngıldıyor mu o kolları, bıngıldamıyor mu?"

Behiye, "Getirelim ulan," dedi. "Sonra da kameraya çekip, ibret-i âlem olsun diye koyalım, internete."

Sevda, "Ay nasıl getireceğiz kızım koskoca mankeni, kafayı mı yediniz?" dedi. Sonra döndü "Ay aman, atla deve mi sanki? Kırk kilo kadın, getiririz nedir yani?" diye kikirdedi.

"Aklıma bir fikir geldi, biz getirmeyeceğiz, o gelecek," dedim. O an gözümdeki hin bakışı, Lale Belkıs görse, gurur duyardı. *Mavi Boncuk*'u, Adile Naşit'le Hülya Koçyiğit'in, Uğur Dündar'ı kaçırdığı, *İşte Hayat*'ı izlemişim, nedir yani? En fazla bir halıya bakar!

Behiye hemşire, ilk gün ilaçla bayıltırız, olmadı Falcı Gaip diye biri varmış, çok meşhur diye Esra'yı örgütleriz, bu garibim de falcıya geliyorum diye gelir, Behiye kahvesine ilaç koyar, Sevda desen, Müge Anlı'dan mezun. Nezen cinayetini, stüdyodaki herkesten önce çözmüş, en az beş yüz bölümlük, diploması var. Bütün kaçırılma vakalarına vâkıf. Osman Aysu, Ahmet Ümit ve Agatha Christie hayranı. Cinayet büro amirliği yapar istese!

"Bir kadını mı getiremeyeceğiz buraya," dedim. Artık Merkür mü geriliyordu, Mars ters açı mı yapıyordu, dolunay mı vardı o gece, nedir bilmiyorum, aramızdan bir Allah'ın kulu da demedi ki "Kızım deli miyiz? Ne saçmalıyoruz? Gidip yatalım, sabah ola hayrola." Annem o an orada olsa, derdi bak. "Gündüzün şerri gecenin hayrından evladır, gidin yatın çocuğum, sabah olsun hele bir. Nur, bak dolunay var, dolunay insanı günaha sokar, ben hep dikkat ediyorum dolunay sana yaramıyor kızım, dolunay zamanı karar almayın, iyi değil kızım," derdi. Bilmez ki kızının kararları, her gün bakkaldan aldığı süt kadar günlük ve illa ki cam şişede!

O gece, sabaha kadar, bir kilo çekirdek ve dolunay eşliğinde, göğe baka baka Damla Fitol'u kaçırma planı yaptık. Neticede, ne demiş Turgut Uyar? "Hepimiz birden delirebi-

liriz, göğe bakalım!" Pazartesileri, bizim Esra'nın, izin günü. Bir saatliğine de olsa, bana kahveye gelir mutlaka. Ona plandan bahsedeceğim, kadına "Bir falcı var, Gaip Hoca, ben gittim, her şeyi biliyor" diyecek, bizim evin adresini verecek. "Tek git, randevulu çalışıyor, o kadar başarılı ki ben gittim, baldırımdaki doğum lekesine, okuduğum ilkokula kadar bildi," diyecek. Sonra, bunu Sevda'nın üstündeki boş dairede, bir ay misafir edip semirtene kadar yedireceğiz. Plan buydu.

O hafta pazartesi, her zamanki gibi Esra geldi. Anlattıklarıma önce güldü, ciddiye almadı, sonra benim nasıl baktığımı görünce, ciddi olduğumu fark etti, sanırım biraz tırstı. Arkasından da kadının, işyerindeki kaprislerinden, ona ve diğer çalışanlara yaptıklarından artık ne kadar bıktıysa yavrum, "İyi madem, hem ders olur şıllığa, ben hallederim merak etme. Falcı falcı geziyor zaten, öyle her yere gitmez gerçi temkinlidir ama ben tanıyorum gittim dersem, gelir kesin," dedi. "Tamam, sen de ona, sakın kimseye söylemesin, gizli bakıyormuş hoca de, olur mu?" diye, tembihledim. "Adresimi ver, kimseye haber vermeden gelsin."

VII

Beton Görünümlü Alçıpan

Her şahıs bir nevidir,
Her nev-i şahsına münhasırdır
ve bir nev-i sırdır.

İnanmazsınız, Damla Fitol kimselere görünmesin diye kapımıza kadar taksiyle geldi. Hem de tebdil-i kıyafet! Körün istediği bir göz, Allah verdi iki. Ne gelecek merakıysa artık, gaip deyince beyin devre dışı kalıyorsa demek. İçeri buyur ettik, kahvesini yaptık, Behiye hazırladı. Buna nasıl bir uyku ilacı dayadıysa, kadın bir tam gün uyanmadı. Ara sıra gözünü açtı, sayıkladı, kıçını devirdi, uyudu yine. Ödümüz patladı, gidip gelip kalbini kontrol ettik atıyor mu diye. Behiye, kadını mıncırıp, dokunup dokunup "Kız hiç et yok, bildiğin, kemikle deri," deyip durdu. Önce korktuk ama Behiye "Bir şeyi yok, korkmayın. Derin uyuyor," dedi de biraz rahatladık. Nihayet uyandı. Kendine geldiğinde başladı ağlamaya. Telefonunu sordu, "Duruyor ama kapattık. Kocana da mesaj attık seni merak etmesin diye. 'Biraz zamana ve

yalnız kalmaya ihtiyacım var,' yazdık. Sen istersen, tükenmişlik sendromuna girdim falan diye ayrıca belirt, malum sizin oralarda işler öyle işliyor, böyle yazarsak, dikkat çekmez diye düşündük," dedik. Televizyonda kocasının aşkından yanıp tutuşan, sevgi böceği kadın "O beni merak etmez zaten, ekmeğine yağ sürmüşsünüz pezevengin," demez mi? "Kimse kaçırıldığını düşünsün istemiyoruz, sana zarar falan da vereceğimiz yok. Aksine, hizmet vereceğiz. Hani sürekli iskenderleri götürüyorum, yine de kilo alamıyorum diye yakınıp duruyorsun ya, biz de amme hizmeti olarak, seni şişmanlatmaya karar verdik," dedik.

İlacın etkisinden midir nedir, önce gülüp ardından ağlamaya başladı. "O biraz zor, bulimia var bende. Lise yıllarında çok şişkoydum, sürekli alay ediyorlar diye rejim yaptım, sonra abartıp kusmaya başladım. İşler yolundan çıktı, bulimia, anoreksiyaya çevirdi. Yıllardır hormon tedavisi görüyorum, ara ara hortluyor ama tam olarak hiçbir zaman düzelmedi. İstesem de kilo alamam, sebebi bu. Dediğim gibi, iskender falan da yemiyorum. Midemde ülser var, istesem de öyle yağlı, salçalı, acılı yiyemiyorum," deyince hepimiz susup kaldık. Sigara istedi. "Sigara da içiyormuş," diye fısıldadı Behiye. İndim aşağı, annemle Kerem, baca gibi tüttürdükleri için, zuladan bir paket aldım, geldim. Sigarayı tutarken elleri titriyordu. Ellerine, ayak parmaklarına baktım, mor damarları o kadar belirgin, kemikleri öyle fırlaktı ki, incecik derisi, kemiklerinin üzerine, çekiştirip gerebildikleri kadar germişler gibiydi. Nasıl dehşetle baktıysam, sarınım rahatsız olup ayaklarını bacaklarının altına alıp bağdaş kurdu koltukta, gözlerimi kaçırdım.

Biz, "ben niye buradayım, tam olarak derdiniz ne?" diye soracak sarınırken, kendi başladı anlatmaya. Televizyondaki muhabbet kuşu, olumlu düşün, pozitif ol kelebeği, oldu mu

sana gamlı baykuş! Fonda bir tek "Perşembe gününde, çeşme başında" eksikti. "Hanım sen dertlisen, ben yaralıyam." Tencere dibin kara, seninki benden kara.

"Regl bile olmuyorum beş yıldır. Hormonlarım bozulunca, erken menopoza girdim," dedi. Meğer kariyerim için çocuk yapmıyorum, özgürlüğümden ödün vermek istemiyorum, benim zaten bir çocuğum var o da Berkcan ağızları, bundanmış. Behiye de, çocuk için tedavi gördüğünden, çocuk denince hassaslaştığından mıdır nedir, gitti sarıldı buna, ağlamaya başladı. Baktım Damla da ağlıyor. Getirdik çay koyduk, hazırladığımız, sarmalardan, böreklerden, un kurabiyelerinden tabak hazırladık, ucundan tırtıkladı. Kanaldan birilerini aramak istedi, telefonunu verdik. Üç gün kaldı, kuş kadar yedi kadın resmen. Bülent geceleri çalıştığı için, yanında Behiye kaldı. Gündüzleri de Sevda'yla ben... İçimiz şişti derdini dinlemekten. Bu kadını derdimizi anlatıp, sen niye kötü örnek oluyorsun demek için aldık getirdik. Oturduk, karşılıklı Ferdinand Hodler'in "Hayal Kırıklığına Uğrayanlar" tablosu gibi, aldık başımızı ellerimizin arasına, oturuyoruz öyle melül melül.

Meğer o popçu bozuntusu kocası, bunu aldatıp duruyormuş. Defalarca göz yummuş, reklam sözleşmeleri var diye boşanamamış. Böylece bir yıldız çiftin kayışına da şahit olmuş olduk.

Beynimin içinde, Yiğit'in favori çizgi filmlerinden "Laura'nın Yıldızı"nın jeneriği çalıyordu. İçimden mırıldandım;

Dün akşam penceremden bakıyordum ve
bir yıldız kaydı önümde
koşarak aşağı indim yanına gittim
yardım ettim, evine gönderdim.

Yiğit'le Ayaz'ı sevdi. Sevda'ya hastalığından canlı yayında bahsedeceğine söz verdi. Avukatını aradı, Tırt Havayolları'na dava açmak isteyen bir arkadaşım var dedi. Sevda avukatla konuştu, Damla ona, masrafları karşılamak istediğini söyledi, ne gerekiyorsa yapmaya hazırım dedi. Gün içinde Yiğit ve Ayaz'la oynadı bol bol. Esra'yı da bu işe benim zorla alet ettiğimi söyleyip, kovmayacağına dair söz aldık. Ben pek konuşmadım onunla ama o sağolsun, bol bol iltifat edip, "Ne güzel yüzün var, diksiyonun gayet düzgün, akıllısın, okulunu okumuşsun madem, neden mesleğini yapmıyorsun, evde oturuyorsun?" dedi. "Senin yüzünden," dedim. Bozuldu, aslında uyuzluğuna öyle demiştim. Ona gelene kadar, daha stajyerken o kadar fazla tacizci, her türlü kanlı duruma akbaba gibi saldıran "reytingci" görmüştüm ki en az on yıl önce yapmamaya karar vermiştim bu mesleği zaten ama öyle demek istedim.

Damla'yı uğurladığımız günün sabahı, annem geldi. Detaylara girmeden, kadını kaçırdığımızı anneme anlattım. Tansiyon ve kan sulandırıcı haplarını alıp almadığını sordum önce tabii. Korktuğum tepkiyi vermedi. "Ben malımı tanıyorum, anladım bir haltlar karıştırdığınızı, nerede? Yukarıdaki boş dairede mi? Madem falcıya diye kandırmışsınız, çıkıp bir falına bakayım, yüzünü göreyim, "dedi. Çıkardım yukarıya, kahve yaptık. Annem esereklidir. Ben bir tek öleceğim günü bilmiyorum kızım, der.

Damla'nın da yüzüne baktı, "Bu fincan bahane, korkma diye, yoksa yüzüne bakarak söylesem korkarsın," dedi. "Sana yol var," dedi ilkin. Damla da, "Her şeyi atlatıp gideceğim buralardan, bir sahil kasabasına yerleşeceğim," deyince, annem duramadı. "Nereye gidiyorsun sahil kasabasına? Hepiniz de ilk iş sahil kasabasına gidin. Ne çok

seviyorsunuz gitmeyi. Özgürlüğünüze kurban! Bak kızım, denize de gitsen, bokun arkandan gelir. Bunu sakın unutma, tamam mı? Önce bunu bir belle," dedi. Damla, ağzının payını aldı sustu. Sonra annem, fincanın içine doğru iyice eğilip "Ne senin burcun, oğlak mı? Oğlak kesin," diyerek fal faslını başlattı. Damla, başıyla onaylayıp, "Yükselenim de Yengeç. Yengeç artı Oğlak," dedi. Yengeç artı oğlak! Allahım, bir insanın her şeyi mi birine batar? Kadını tam sevesim geliyor bir artıyla eksiye düşüyor mübarek. Annem gözünü fincana iyice sokup sanki orada yazıyormuş gibi "Oğlak çok güçlü görünür ama yengeç de çok hassastır, bildiğin enayidir. Sen de öylesin be kızım, vur balyozu indir aşağı, muhteviyatına sıçayım, beton görünümlü alçıpan," dedi.

Sonra, işaret parmağını diline götürdü, oturduğu koltuğun kolçağına yalandan tükürüğüyle bir çizgi çizip, "Aha, buraya yazıyorum, o it de gelip senden af dileyecek seni tekmelediği için," dedi. Biz, birbirimize bakıp, muhtemelen aynı anda içimizden ne şerefsiz kocası var diye geçirirken annem, "Babanı affet artık, kızım," dedi. "O, ne yaptıysa aslında kendine yapmış. Boş ver taşıma yükünü, bırak" dedi. Damla başladı ağlamaya...

Annem terellilerini, iyi saatte olsunlarını aldı arkasına, başladı sayıp dökmeye. "Nereden buldun bu zibidiyi yahu? Kifayetsiz muhteris, paranı da yemiş bu yıllarca senin... Sen bunu mükemmel sanmışsın ama mükemmellik dediğin, görme bozukluğu annem. Sen bunun bedelini de işte böyle yalandan gülmekten yanağında oluşan sırıtma çizgisi olarak ödemişsin. Bu saatten sonra da rica ederim âşık falan olma kızım. Zaten kalbin kırılmış, aşk peşinde koşamazsın kırıkla. Boşa bunu, gel ben seni hamama götüreyim. Boşa bak, buraya yazıyorum, sen bir daha evleneceksin. O gelip senin koluna girecek bu defa. Peşinde koşmak yok, malum

kırık var. Sana, koltuk değneği lazım bu saatten sonra. Allah aşkına, o saçını ishal sarısına boyatmayı da bırak! Kendi rengi daha çok yakışıyor sana e mi annem," dedi. Sonra fincanı bana uzatıp, "Git yıka hemen, niyeti tutsun," diye tembihledi. Behiye hemen kendi fincanını uzattı. Anneme, yeter bakma diye kaş göz yaptım. Behiye'ye fal bakmasını hiç istemiyorum. Ne zaman baksa, çocuk görüyor. Kız üzülüyordur diye içim parçalanıyor. Sonunda da "Yemin etmek günah ama e vallahi de, billahi de çocuk bu. Hıı ı hı!" deyip fincanı bir de ben bakayım diye olduğum tarafa uzatmıyor mu? Hırsımdan fincanı yiyecek gibi bakıyorum. Behiye'ye de "Çikolatamı isterim artık, başka da bir şey istemem, çikolata getirirsin bir kutu Yiğit'imle yeriz," deyip durur. Neyse ki, "Bugün yeter, bakmayayım daha, sonra bakarım sana," dedi de, fal merasiminden sonra İzmir Marşı'yla Damla'yı uğurladık.

Sonrasında hiç olmamış gibi davrandık, konusunu bile açmadık. Kamuran Teyze'nin bile haberi yok. Olanlardan sonra, birbirimize gündüz kuşağı izlemeyi de yasakladık. Kendimizi, İran ve Kuzey Avrupa sinemasına verdik. Buluşup, film günü yaptık. Birkaç ay böyle devam etti. Sonra bir sabah, Yiğit'e kahvaltı hazırlarken telefonum çaldı. Kardeşim aradı, "Abla," dedi, "annem."

"Ne olmuş anneme?" dedim.

"Fenalaşmış, ambulans çağırmışlar, hastanedeyiz, gelsen iyi olur."

Sonra işte, ne bileyim, yazılmıyor da... Aylar sonra, ben yine gittim o ağaç gölgesine, panoya bunu astım. Başka türlü bilmiyorum çünkü insan nasıl kurutur yaşını.

Anasızkalanana

Ben şimdi bilmiyorum ki hangi kuyuya gidip sesleneyim, artık bana ait olmayan bir dili kaybetmişim, bundan sonra bulsam bile, hangi yankıya "bu benim" diyeyim.

İnceyi mi giyeyim, kalını mı alayım yanıma, tatlıya bir çimdik tuz, tuzluya bir çimdik zehir mi katayım?

Ah! Ben o kazakları çektireyim, renklileri soldurayım, beyazların lekesini, ketenlerin kırışığını açamayayım. Lastik çarşafları nasıl katlardın? Dolmaya ne kadar sumak, patatese ne kadar kişniş koyardın? Kim bana Pişo desin, ben kime Mâmâ diyeyim?

Ben artık bilmiyorum, hangi çürüğe ıslak ekmek, hangi yaraya bozuk para, hangi sancıya kekik suyu, hangi baş ağrısına şâkika... Ben şimdi bilmiyorum, hangisine dâhiliyeden, hangisine endokrinden gün alayım? Bunların hangisi puşt geri durayım, hangisi dost derdine koşayım?

Ben bir kehaneti yazdım. Kendi ellerimle yazdım anne! Ben yazdım! Ben bunu sana nasıl diyeyim? Her gün saat bir kez dört oldu ve ben her gün, bir kez bekledim. Her gün bir kez âh dedim ben de anne.

O yoğun bakım odasının kapısı açıldı ya, o adam "En yakını kim?" dedi ya...

Sonra ben, o an bir adım öne, sonra "kaybettik", "kaybettik" böyle uğultu gibi bir kuyunun dibinden duyulur gibi, sonra başımı kaldırdım ya...

Saat, dörttü anne, tam dört. Sonra adam "Yakını gelsin," dedi, TC kimlik numaramı sordu ya? Ben söyledim. Hep

kızardın ya bana "Ezberleyemedin gitti," diye. Görsen, gurur duyardın. Ben o an, bir kerede söyledim, hatta aşağıda morgda yine sordular, ben yine söyledim. Telefon numaramı bile söyledim, o kadar sayıyı unutmadan söyledim. Hepsini arka arkaya bir kerede söyledim. Ben bir ambulansa bindim, sonra cenaze aracına da bindim ya, daha sırtım yerden kalkmaz.

Şimdi, ben yine yumurta kırayım, yine çalsın telefonum, sen sanayım. Anne, helalleşemedik biz. Anne ben seni... Ben artık sardunyaları nasıl sulayayım? Ben geldim senin toprağına, anne ortancaları, fesleğenleri, sardunyaları... Anne bana "yaz" diyorlar, nasıl yazayım? Kime, ne anlatayım? İçime içime bağırayım ama onlara susayım. Sonra çıksın desinler ki "İyisin ama seni iyi gördüm, iyisin yani." Ben gündüzleri "iyiyim"den biçtiğim yüzü, etime etime dikeyim, çekeyim çekeyim yanaklarımdan şakaklarıma bir gülümseme gereyim, gereyim de geceleri hangi denize döküleyim? Yeni ayı niye seveyim, dolunaydan niye korkayım, Feyruz'u nasıl dinleyeyim? Evimi süpüreyim, camları sileyim, sonra hepsini ama hepsini, bütün dünyanın ne kadar camı çerçevesi varsa, tek tek indireyim! Yemeği pişireyim, pilavı demleyeyim, çorbayı üfleyeyim, oğlanın atletini değiştireyim, sırtına havlu koyayım da ben senin yerine kimleri koyayım? Anasız kalmış yavrular kendi yavrularına analık nasıl eder bilmez ki insan. Ben, bunu onlara susayım.

EVANASI

Günler geçti. Bunda şaşılacak bir şey yok ama geçti dediysem, üstümden, böyle dozerle, ütüyle geçer gibi ezerek, yakarak tek kırışık bırakmadan, böyle dümdüz ederek. İnsanlar geldi gitti. Kandil günü gitti kızım, ne kadar mübarek

bir günde öldü biliyor musun, dediler. Cennete gitti, dediler. Annemi tanımamışlar ki hiç. Bu kadın günde beş kere arardı beni. Bensiz cennete bile gitmezdi, diyemedim. Sonra dediler ki "Ölenle ölünmez." En fenası da bu zaten... Ölenle ölünmemesi. Kaç gün geçti üstümden, bilmiyorum. Kızlar geldi. Behiye'nin elinde bir kutu, Sevda'nın elinde bir poşet... Sarıldık, ağladılar. Korkudan gelemiyorlarmış meğer. Mecbur kalmadıkça, kimseyle konuşmadım uzun süre.

Hani, elektrikli süpürge alırsın da içinden yeniyken sana çok gerekliymiş gibi görünen bir sürü aparat çıkar. İnce başlık, süpürgelikler için, fırçalı başlık, tüller ve halıya yapışan saçlar için. İlk günler perde için ayrı ucu takarsın, koltuklar için ayrı... Sonra günler haftalar geçer, o uçları takıp çıkarmak yerine sadece borusunun ucuyla da aynı işi görebileceğini anlarsın da aparatları alet edevat kutusuna, tornavida, koli bandı ve çekicin olduğu kutuya kaldırırsın ya... İnsanın da nefes alıp vermek dışında, geri kalan her şeyi kutuya kaldırdığı bir gün geliyormuş. Öyle işte...

Behiye, elindeki kutuyu açtı, çikolata getirmiş. "Bu, annenin çıkan falı için. Hamileyim, daha önce diyecektim aslında ama ne bileyim, diyemedim sen bu haldeyken. Yiğit yer bunu da artık," dedi. Sevinçten ağlayacak gibi oldum ama yaş öyle kaldı, dondu gözümde. "Çok sevindim, gözün aydın," dedim. Sevda da elindeki poşeti uzatıp, "Nur'um, biz Behiye'yle Süveyda Teyze'nin evini toplamaya gittik ya, bu poşet çıktı çekyatın altından. Ne olduğuna bakmadık yemin olsun, özeldir diye. Sen biraz düzel diye bekledik, rahatsız etmek istemedik, ondan gelmedik gitmedik pek, yalnız kalmak istiyorsun diye düşündük ama önemli bir şeydir belki diye de getirelim dedik. Yazıyı görünce de gelip, verelim artık diye düşündük," dedi. Poşetin içinde kristale benzer cam parçaları vardı. Baktım, yıllar önce kompozisyon yarışmasını

kazandığımda verdikleri, şu kitaplığa fırlattığım kristal kürenin kırıkları...

Kızlar gitti, arkalarından yatak odasına kapanıp, katıla katıla ağladım. Telefonuma, masaüstü resmi yaptığım annemin fotoğrafına bakıp durdum. Her şeyi bu aptal telefonla yaşamıştım. Önce çalmıştı. Sonra Google aramalarında alt alta, "kalp krizi", "yoğun bakım", "beyne oksijen gitmemesi", "beyin ölümü", "Mezarlıklar Müdürlüğü telefon"... Tuş kilidi yüzünden kararan ekrana inat, kilidi açtım, ağladım, açtım ağladım, sanki yeterli sayıda kilit açsam, ekrandaki fotoğrafı canlanıp, konuşmaya başlayacakmış gibi. Yıllardır "Meleğim" diye kayıtlı duran numarasına baktım. Gözlerimi kapatıp, içimden tekrar ettim, sanki aradığımda, telefonunu açması için tek yapmam gereken, numarasını unutmamakmış gibi... Elimde kalan numaraya, fotoğrafa, poşetteki kırıklara, sonra yine ekrana... Ne kadar böyle devam etti bilmiyorum, Yiğit odaya girdi. Beni katıla katıla ağlarken ilk kez o gün gördü sanırım. Bazen diyorum ki ev anası olacağıma, denizanası olaymışım keşke. Kalp yok, beyin yok. Mis gibi. Yiğit, önce "Nooodu, bi sorunluk mu var?" diye sordu. Kapattığım yüzümü görmeye çalıştı, yolunda gitmeyen bir şeyler olduğunu hissedip, tedirgin oldu, sonra bütün soğukkanlılığıyla gülüp, beni de güldürmeye çalıştı. Gözyaşıma, parmağıyla dokunup, ağzına götürdü, tadına baktı. Daha önce onu ilk kez plajda ağzına kum doldururken görüp, çığlık atmıştım. Sonra alıştım, kolunu, oyuncaklarını, hatta duvarları yalamasına. Kızdığımda "Tadına bakıyorum anne, ne var bunda, sen de bakmak ister misin?" demişti. Vardır bir bildiği deyip, bir daha kızmamıştım. Haklıymış, her şeyin, hatta duyguların bile, tadı varmış. O günün gecesi, günler sonra ilk kez Kerem'e, "Yiğit'i ben uyuturum bugün," dedim. Uyutmadan önce de elime bir kitap alıp, ağlamaktan

artık net göremeyen gözlerimle, zor bela okumaya çalıştım. Güzel çizimleri vardı, kim bilir ne ara almıştık. Adı *Tilki ile Doktor Kurbağa*'ydı. Ne kadar kötü olabilirdi ki? Arkasında, "Siz sevgili çocuklar için seçtiğimiz, muhteşem bir fabl serisi" yazıyordu. Kapağını açıp okumaya başlayınca, tek bir masaldan değil, kısa kısa fabllardan oluştuğunu fark ettim. Her sayfanın altında da üzerinde "ders" yazan bir kutucuk vardı. Fablı okudum, saçma sapandı, anlam veremedim. Derse gelince, "Unutmayın, size daha önce kötülük yapanlar, sonradan yine yapabilir," yazıyordu. Sinirimden kitabı yiyecektim. Ne yapacağımı bilemedim. Neydi ki bu? Sami Baydar'ın bir resmine koyduğu güzelim ismi hatırladım bir anda: "Aptal değilim, kendimden çok başkalarına güveniyorum."

Okuduğum bir çocuk gelişimi kitabındaki, şu cümle geldi aklıma sonra: "Çocuk, yara alarak büyümeli ki yaradan içeri gerçek işleyebilsin."

"Çok biliyorsunuz," dedim, sinirle kendi kendime. İnsanlara güvenmesinmiş, bir kez kötülük yapan, tekrar yaparmış, yara alarak büyüsünmüş de gerçek işlesinmiş...

Niye yara alıyormuş? Almasın anacım! Büyüyünce zaten bir sürü yara alacak. Bırak, bilmesin gerçekleri, kendi hayal dünyasında yaşasın. Önünde sonunda öğrenecek gerçekleri. Öğrenecek de ne olacak? Mutsuz olacak. Şu hayattan bir şey öğrendiysem, o da çocukluğunda bir kere yenilirsen, hayatının geri kalanının, rövanşta geçtiği. Bir şeye inanmak için gerçek olması gerekmez, inandırıcı olması yeterli, derler. Öyleyse neden mutlu sonlar gerçek olmasın? Madem inanabiliyoruz, mutlu sona inanalım öyleyse. Yiğit'i yalanlarla büyütüyorum, yalanlarla uyutuyorum artık. Söylediğim ninniyi bile değiştiriyorum. Oyun oynarken, "yağ satarım, bal satarım, ustam tatilde; ben satarım," diyorum. Ölümü

erken öğrenip de ne yapacak? Hayvanlara ayrı, insanlara ayrı mı bilenecek, bir kez hata yapanı, belki istemeden onu inciteni, ömrü billah düşman mı belleyecek? Masalların sonunu mutlu bitiriyorum ve artık biliyorum: Gerçekle ne kadar geç karşılaşırsa o kadar iyi, biz nasıl istersek hikâyeler öyle biter ve çocuk pipisi açık büyürse rahat işeyebilir.

Yiğit, delirmiş gibi söylendiğimi görünce, kitabı elimden aldı. "Boş ver anne, boş ver, bunları okumayalım. Sen bana daha önce masal uydurmuştun ya, Aşting ve Yutapa'yı anlatmıştın ya hani, onu daha çok sevmiştim, yine onu anlatırsın sen bana. Kapat kitabı, artık bize zarar veremez, ben seni tilkilerden korurum. Bak sakladım, niyahet güvendeyiz, hiç sorunluk kalmadı. Sen bana ninni söyle," dedi.

Her an ağlamaya hazır deli kadını zapt edip başladım söylemeye.

Dandini dandini dastana,
Danalar girmiş bostana
Kov bostancı danayı
Yemesin lahanayı.

"Hayır anne hayır! Böyle söyleme, bostancı danayı neden kovsun, kovmasın anne lütfen, kovmasın, yesin dana lahanaları lütfen yesin anne." Tamam oğlum, yesin.

Sonra, ninniyi istediği gibi söyledim, bitince "Duyamızı edelim artık," dedi. "Olur, zeytin ağacım," dedim.

Gözlerini kapatıp, mırıldanmaya başladı: "Allahım, bize çok güzel üralar göster. Oyuncağı, evi, odası, annesi, babası olmayan çocuklara, benimkilerin kopyasından yapıp, hepsinin yanına ışınla. Sonsuz milyon yaşına kadar, yaşama iskirini bulmama yardım et. Kötüleri yok et, inatörü icat etmeme yardım et. Dünyada sıfır tane kötü kalsın. Babam, zaman makinesini yapıp, anneannemi geçmişten alıp, evimize getirsin. Babaannemin, dizleri ağrımasın. Beş tane, on tane

daha benden olsun ama oyuncakları kırmasınlar. Kırarlarsa da annem, onlara kızmasın. Annem, içinde sıfır tane kötü olan bir kitap yazsın. Babam iki gün işe gitsin, beş gün evde kalsın. Okul, yüz gün tatil olsun. Sana güveniyorum Allahım, bence yapabilirsin, başarabilirsin. İstediklerim, sayece bu kadardı. Seni seviyorum, iyi geceler, amin. Anne, sakın gitme tamam mı? Ben uyusam bile, yanımda kal. Çok çişin gelse bile tut, sakın gitme, burada dur, elimi tut tamam mı?"

"Tamam pişom."

Ayakların altında olduğu rivayet edilen cennet ile burnumuzun dibindeki sahici cinnet arasındaki mesafe nedir? Ev hanımı, ev kadını, ev kızı ya da ev anası; yaşam alanı "ev" olarak tanımlananların asgari müşterekleri bir devrime yol açabilir mi? Dibi tutmuş tencereler, kenarı sökülmüş perdeler, ovulmaktan aşınmış yüzeyler dile gelse, görünmeyen emeğin destanı yazılabilir mi?

Birgül Özcan, *Ev Anası*'nda zekası, hüneri ve emeği ile hapsedildikleri alanları aşan, kalıplara, slim fit bedenlere, hanımlık müessesesine sığmayıp taşan kadınları esprili ve gerçekçi bir üslupla anlatıyor.

"Katlanmak bilmeyen lastik çarşafların, kalorifer petekleri üstlerinde kurutulan çorapların, vitrinlerde misafiri bekleyen kristal bardakların, kapı arkalarında rulo yapılmış halıların, battaniyeye sarılı yoğurt olmayı bekleyen mayalanmış süt dolu tencerelerin, Vita kutularında sardunyaların, varis çoraplarının, buzluk böreklerinin ve altın günü lobisinin müellifleri ev analarının mutfaklarda, dolap içlerinde, çekmece diplerinde güvelenmeye terk edilmişken fark edilip tezgah üstüne çıkarılmış hikayesi..."

ISBN: 978-975-570-770-9
9 789755 707709
12 TL
selyayincilik selyayin selyayincilik
www.selyayincilik.com